Kraška ohcet terja zahtevne priprave

3

Alenka Možina, mlada prevajalka s Cola, se je po sledeh pesnika Lermontova preselila na Severni Kavkaz

5

Na Goriškem gorela kraška gmajna, veča se požarna ogroženost

8

Partizanski miting postregel z razstavo o odporništvu

9

Primorski dnevnik

NEDELJA, 23. AVGUSTA 2009

št. 199 (19.598) leto LXV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: http://www.primorski.eu/ e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Kras in vloga naših politikov

SANDOR TENCE

Zlasti na vzhodnem Krasu so ljudje jezni na politike iz vrst leve sredine, češ da se niso učinkovito zoperstavili novemu tržaškemu urbanističnemu načrtu. Kritike niso neutemeljene, zahtevajo pa nekoliko bolj poglobljeno oceno politične situacije, v kateri se je rodil ta nesrečni regulacijski načrt Občine Trst.

Župan Roberto Dipiazza, ki je - ne smemo pozabiti - tudi odbornik za urbanistiko, je naredil vse, da je regulacijski načrt dolgo časa ostal skrit pred javnostjo. Ne samo pred občani, temveč tudi pred občinskimi svetniki, ki so z veliki težavami prišli do teh zelo strokovnih dokumentov. Trst je morda edina velika občina v Italiji, ki je regulacijskemu načrtu dala uradni pečat tajnega dokumenta.

Vsi trije slovenski občinski svetniki - Iztok Furlanič, Igor Švab in Stefano Ukmar - so v opoziciji in imajo zato malo vpliva na odločitve uprave in desne sredine. Mislim, da so se vsi trije svetniki potrudili, da bo regulacijski načrt čim manj škodil Krasu in Kraševcem. Ni jim uspelo, ker je Dipiazza po začetnih težavah poenotil desno sredino.

Predsednika kraških rajonskih svetov Bruno Rupel in Marko Milkovič sta vseskozi direktno spremljala postopek regulacijskega načrta. Bila sta edina rajonska predsednika, ki sta se oglašala, medtem ko so kolegi iz desne sredine molče sprejeli vse odločitve župana in uprave. Rupel in Milkovič nista stala križem rok, občinski svet pa je bil gluh za njune zahteve.

To ne pomeni, da je leva sredina glede regulacijskega načrta naredila vse, kar bi v resnici lahko naredila. Informativna srečanja po vaseh, ki sta jih priredili Demokratska stranka in Komunistična prenova, očitno niso bila dovolj. Med občani in politiki, ki naj bi jih zastopali, je očitno (z)manjkala prava komunikacija. Ljudje v glavnem ne delajo razlik in so prepričani, da jih je vsa politika pustila na cedilu. Tak je občutek, ki smo ga imeli po branju reportaž našega dnevnika o Padričah in Banih.

V kratkem bo nastopil čas za ugovore proti regulacijskemu načrtu. To bo priložnost za domačine in obenem za javne upravitelje oziroma politike. Dogajanja okrog tržaških urbanističnih izbir tudi pri nas vsekakor odpirajo kočljivo vprašanje odnosov med volilci in tistimi, ki jih zastopajo v lokalnih upravah.

ITALIJA - Zaradi njenega odnosa do priseljencev

Vatikan kritično ocenjuje Berlusconijevo vlado

Polemika med škofi in Severno Ligo se nadaljuje

RIM - Zadnja tragedija v Sicilskem kanalu, kjer pogrešajo več kot 70 nezakonitih priseljencev, je izzvala novo polemiko med Vatikanom in Severno ligo. Medtem ko Vatikan žaluje za žrtvami in poziva Italijo, naj spoštuje pravice migrantov, je Bossijeva stranka prepričana, da italijanski škofje govorijo o zadevah, ki jih ne poznajo. Kritike, ki prihajajo s strani visoke cerkvene hierarhije, niso všeč Severni ligi. Njen voditelj Umberto Bossi je ponovil, da bi moral Vatikan sam odpreti vrata nezakonitim priseljencem in s svoje zakonodaje izločiti kaznivo dejanje ilegalnega priseljevanja. Bolj oster pa je Bossijev sodelavec in minister Roberto Calderoli, kateremu se očitki italijanskih škofov zdijo vse bolj neutemeljeni in tudi nadležni.

Vodja Demokratske stranke Dario Franceschini je prepričan, da je vladna desna sredina vse bolj pod kvarnim vplivom Lige. Ne gre samo za nesprejemljivo politiko do priseljencev, temveč tudi za odnose med jugom in severom Italije, pravi Franceschini.

Na 18. strani

PROMET - Vrste pod pekočim soncem

Hud konec tedna za avtomobiliste

PALMANOVA - Dolge in vroče vrste na cestah zaznamujejo predzadnji avgustovski vikend. Včeraj so na avtocesti med Benetkami in Trstom do 15. ure našteli 117.000 vozil, pri razcepu za avtocesto A23 se je ustvarila 20 kilometrov dolga kolona. Pri Cessaltu je 40-letnega srbskega voznika med prehitevanjem obšla slabost: uspelo mu je ustaviti avtomobil na zasilnem pasu, zatem pa je izdihnil. Promet je bil gost tudi med Dragonjo in Koprom.

SUPERENALOTTO

V Toskani končno zadeli rekordno šestico

MASSA - Listek loterije superenalotto, ki so ga prodali v kraju Bagnone v pokrajini Massa Carrara, je neznanim lovcem na srečo prinesel skoraj 148 milijonov evrov. Prvič po sedmih mesecih je »padla« toliko pričakovana šestica, ki so jo vneto zasledovali italijanski in tuji igralci. Tokratna nagrada je, kot znano, rekordna: najbogatejši dobitek je pred tem znašal okroglih sto milijonov evrov (oktobra lani so se ga veselili v Catanii). Norosti in nespametnih stav pa ni konec. Zavod Sisal je medtem spremenil mehanizem za izračun jackpota, rezultat pa je, da bo naslednje žrebanje zelo vabljivo: šestica bo že vredna 38 milijonov evrov, kar pomeni, da se število igralcev najbrž ne bo tako drastično znižalo. Glavna zmagovalka je državna blagajna, ki je od februarja zaslužila 980 milijonov evrov.

Vodja Heimatiensta o odnosih s slovensko manjšino
Na 2. strani

Trst: SSk kritična do regulacijskega načrta
Na 4. strani

Trst: kadrovske spremembe na DPZIO J. Stefana
Na 4. strani

V Pevmi bo urejen varen dostop do slovenskega vrtca
Na 9. strani

Oživljanje epopeje bratov Rusjan sega v čas pred 20 leti
Na 10. strani

LJUBLJANA - Stopnjuje se polemika o plinskem terminalu

Grožnja s tožbo proti Italiji

Okoljski minister Karel Erjavec bo preveril obtožbe naravovarstvene organizacije Alpe Adria Green

LJUBLJANA - Glavnina javnih občil v Sloveniji je dejansko osvojila domnevo naravovarstvene organizacije Alpe Adria Green, da so italijanski uradni dokumenti žaveljskega uplinjevalnika ponarejeni. Sporno naj bi bilo predvsem okoljevarstveno dovoljenje, ki sta ga podpisala okoljska ministrica Stefania Prestigiacomo in kulturni minister Sandro Bondi.

Slovenski okoljski minister Karel Erjavec je na sinočnjem dnevniku TV Slovenija dejal, da bo ministrstvo v najkrajšem času preverilo obtožbe Alpe Adria Green. Če bodo ugotovljene nepravilnosti, bo Erjavec zahteval poseg slovenske vlade pri italijanski, da se zadeva razčisti. Erjavec ne izključuje možnosti, da bo Slovenija glede žaveljskega terminala tožila Rim pred pristojnimi evropskimi telesi.

Sporni niso vsekakor le nekateri podatki v dekretu ministrice Prestigiaco, meni Erjavec, ki pravi, da Slovenija do včeraj še ni dobila vseh podatkov o čezmejnih vplivih uplinjevalnika. Ljubljana upa, da se bo to zgodilo pred napovedani septembrskim italijansko-slovenskim vladnim vrhom, ki ga bosta v Ljubljani vodila zunanja ministra Samuel Žbogar in Franco Frattini.

Skratka še kar ostra polemika, ki sta jo po nepotrebnem izzvala tudi italijanski vladni podtajnik Roberto Menia in tržaški župan Roberto Dipiazza. Desničarski politiki je pomisleke Slovenije nad plinskim terminalom označil za nadležne, Dipiazza pa je zaničevalno dejal, da majhna Slovenija ne more pogojevati razvoja in prihodnosti Trsta. Politične strasti so se precej razvnele tudi v Sloveniji, kjer so nekateri izkoristili polemiko o žaveljskem uplinjevalniku za politične napade na Italijo. Takšna pot ne pelje nikamor, a le v nova zaostrovanja.

Na 2. strani

KOROŠKA - Josef Feldner v zadnji številki Mladine

Po mnenju Heimatdiensta bi morali Slovenci dobiti več

Intervjuvanec prepričan, da bodo na Koroškem s potrpežljivostjo premagali vse predsodke

Vodja koroškega Heimatdiensta Josef Feldner ima intervju v zadnji Mladini

LJUBLJANA - Slovenska manjšina bi morala dobiti »vsekakor več, kot ima zdaj«, več kot določa Avstrijska državna pogodba (ADP). »Dvojezične napise, tudi več denarja iz proračuna. In koroška deželna vlada bi morala ustvariti stalen dialog s predstavniki slovenske manjšine na Koroškem,« je v pogovoru za tednik Mladina dejal Josef Feldner, vodja koroškega Heimatdiensta. Feldner že sedemintrideset let vodi Koroško domovinsko službo, Heimatdienst (KHD), ki je s svojo politiko nestrpnosti do drugih desetletja sejala strah po južnokoroških vaseh, kjer živijo Slovenci, njena stališča pa so upoštevale vse koroške politične stranke.

V pogovoru za Mladino je večkrat zanikal, da bi bil Heimatdienst, ki ga vodi od leta 1972, ko je organizacija začela nasilno odstranjevanje krajevnih tabel z dvojezičnimi napisi, odgovoren za takratno nasilje nad Slovenci na avstrijskem Koroškem. Zanika tudi, da bi bil KHD protislovenski.

Tako je glede tega, da je leta 1971 Heimatdienst nasprotoval odločitvi vlade na Dunaju, da bi na podlagi ljudskega štetja iz leta 1961 postavili dvojezične krajevne table v vseh krajih, kjer so Slovenci predstavljali vsaj 20 odstotkov prebivalstva, potrdil, da so se temu res uprli. »Vendar nismo trdili, da nočemo nič. Predlagali smo boljšo podlago za postavitev krajevnih napisov, in to s sistemom ugotavljanja števila Slovencev,« je dejal.

Glede tega, da med Slovenci na avstrijskem Koroškem še vedno obstaja strah pred Heimatdienstom, pa je odgovoril, da je morda to res, »da pa je ta čas mimo«. Feldner je namreč s predsednikoma dveh slovenskih organizacij na Koroškem, Marjanom Šturmom iz Zveze slovenskih organizacij in Bernardom Sadovnikom iz Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk marca lani oblikoval koroško konsenzno skupino, ki je letos aprila dobila Evropsko državljansko nagrado.

Kot je pojasnil, želijo s to skupino »ustvariti zaupanja vredno okolje za skupno življenje obeh narodnih skupnosti na Koroškem in izboljšati podobo naše dežele«. »Želimo si končati dolgotrajen konflikt med slovensko in nemško govorečimi ljudmi. Slovenija ni več sovražnik, nasprotnik, ampak sosed, in ne moremo je primerjati s komunistično Jugoslavijo. Čas je drugačen.«

Po njegovem bi morala slovenska manjšina dobiti vsekakor več, kot ima zdaj in to več kot določa Avstrijska državna pogodba (ADP). »Dvojezične napise, tudi več denarja iz proračuna. In koroška deželna vlada bi morala ustvariti stalen dialog s predstavniki slovenske manjšine na Koroškem,« je dejal.

Glede tega, da so mnogi sumničavi do njegovih miroljubnih pobud, saj v javnosti ni zapisan kot prijatelj Slovencev, in da nekateri celo pravijo, da je njegovo sedanje početje donkihotsko, in da morda za njegovimi prizadevanji stoji druga agenda, pa je dejal, da ni Don Kihot. »Sem realist in prepričan sem, da bomo s potrpežljivostjo čez nekaj let premagali vse predsodke in ustvarili zaupanja vredne odnose na Koroškem. Čez nekaj let ne bo več problemov z dvojezičnimi imeni vasi, ampak jih bo dobila ob zdaj predlaganih 158 še kakšna vas več,"« je prepričan Feldner.

Na vprašanje, ali bi se moral Heimatdienst opravičiti slovenski narodni skupnosti na avstrijskem Koroškem za početje v preteklosti, pa je dejal, da zanje »ni zelo pomembno, kaj je bilo pred 20, 30 ali 40 leti. To je preteklost. Pomembno je, kaj si želimo v prihodnosti. Samo to šteje. Nisem ponosen na vse, kar sem dejal v preteklosti. Delal sem tudi napake. Tudi nasprotniki so delali napake. Se opravičujem za nazaj, vendar zdaj hočemo izboljšati razmere«.

Po njegovih besedah je Heimatdienst začrtal novo politiko dialoga s slovensko skupnostjo na avstrijskem Koroškem in da je zanj pot sožitja in sprave »edina pot, ki pelje naprej«. Naši problemi na Koroškem niso tako veliki, da jim ne bi bili lahko kos. Na Koroškem moramo ustvariti vzdušje, kjer se bo vsak njen prebivalec počutil varno in svobodno, in to ne glede na nacionalno pripadnost, je še dejal Feldner v pogovoru za Mladino. (STA)

UPLINJEVALNIK

Slovenija: mediji kritizirajo Italijo

LJUBLJANA - Javna občila v Sloveniji so kot en sam mož udarila na Italijo glede domneve, da je okoljevarstveni dokument italijanske vlade o žaveljskem uplinjevalniku ponarejen. V medijih so se pojavile tudi ostre kritike na račun vladnega podtajnika Roberta Menie, ki je zadržanje Slovenije do terminala označil za nadležno. Največ kritik pa si je prislužil tržaški župan Roberto Dipiazza, ki je dejal, da Slovenija kot majhna država z manj kot dva milijona prebivalci ne bo pogojevala razvoja in prihodnosti Trsta. Skratka ostra polemika, v katero se je vpletel tudi okoljski minister Karel Erjavec.

Na polemiko o žaveljskem terminalu se je z zelo ostro in polemično izjavo odzvala Zveza za Primorsko, ki je zgrožena nad obnašanjem Italije. Izjave tržaškega župana Dipiazze so po njenem mnenju nezaslišane in nesprejemljive ter razkrivajo pravi obraz vladajoče desnosredinske stranke Ljudstva svobode. Aroganca, vzvišenost in večvrednost, ki jasno veje iz izrečenih izjav dokazuje, da se ta stranka ne ozira na temelje na katerih je zgrajena Evropska unije, katere polnopravna članica je tudi Slovenija. Zveza pričakuje odločen protest slovenske vlade »proti nelegitimnim in moralno nesprejemljivim izjavam in pritiskom, tako tržaškega župana, kot tudi podtajnika pri italijanskem ministrstvu za okolje Roberta Menie«.

Zveza za Primorsko prav tako zahteva, da predsednik vlade Borut Pahor in minister za okolje in prostor Karl Erjavec zaščitita interese Primorske in Slovenije glede načrtovane gradnje plinskega terminala pri Žavljah. Pri tem je potrebno uporabiti vsa diplomatska in pravna sredstva, ki so na razpolago, vključno z kazenskimi ovadbami in tožbami na evropskih in mednarodnih ustanovah. Še posebno pa, če držijo izjave nevladne okoljske organizacije Alpe Adria Green, da so Italijani priredili ali celo ponaredili dokumente, ki so bili osnova za izdajo okoljevarstvene presoje.

»Še posebno je šokanten podatek, da so šli načrtovalci tako daleč, je bila ponarejena celo sama globina Tržaškega zaliva. Ne moremo se otresti suma, da nekateri tako ognjevito zagovarjajo ta projekt tudi iz pričakovanih osebnih materialnih koristi. Zveza za Primorsko je že leta 2006 ostro nasprotovala gradnji načrtovanega plinskega terminala,« piše v njeni izjavi za javnost.

Moja trgatev '09!

Drage bralke, dragi bralci, sodelujte pri našem novem projektu **Moja trgatev '09!** Če imate radi trte, grozdje, brente, škarje ...skratka trgatev, jo ujemite tudi v svoj fotografski objektiv. Prijavite se na spletni strani www.primorski.eu, izberite sekcijo Fotografije bralcev, nato pa sklop Moja trgatev '09 . Tako nam boste lahko posredovali svoje posnetke: objavljeni bodo na spletni strani, najlepši pa tudi na straneh Primorskega dnevnika.

PLISKOVICA - V organizaciji ZSKD

Ustvarjalni teden za osnovnošolce

PLISKOVICA - Okrog trideset osnovnošolcev iz Furlanije-Julijske krajine se danes seli v Pliskovico. V tamkajšnjem Mladinskem hotelu se namreč ob 17. uri pričenjajo 11. poletne ustvarjalne delavnice v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev.

Vse do petka se bodo otroci seznanjali z različnimi tehnikami izražanja. Na voljo bodo imeli več delavnic, v prvi vrsti fotografsko in novinarsko, saj bo rdeča nit celotnega dogajanja multimedijska delavnica: otroci bodo z besedo in fotografskim aparatom dokumentirali dogajanje okrog sebe ter svoje prispevke objavljali v Primorskem dnevniku in na raznih spletnih straneh.

Udeleženke in udeleženci letošnjih delavnic se bodo srečali s tradicijo obdelave kraškega kamna in izdelovali predmete ob spretni roki kamnoseškega mojstra. V kuhinji bodo spoznali kulinariko kot dragoceno umetnost, ki jim bo približala pristno domačo hrano z avtorico svetovne knjižne uspešnice o zdravi kuhinji za otroke, gospo Emilijo Pavlič.

Vsak udeleženec se bo preizkusil v vsaki delavnici. V petek, 28. avgusta, ob 17. uri bodo staršem in prijateljem pokazali, kaj vse so spoznali med ustvarjalnim pliskovskim tednom.

ZGODOVINA - Narodni heroj in partizanski komandant bi danes praznoval 97 let

Kdaj bo Karlo Maslo dobil spomenik?

Načrt za doprsni kip je bil izdelan že pred več kot dvajsetimi leti - Spomenik naj bi stal v občini Hrpelje-Kozina

SEŽANA - Kdaj spomenik narodnemu heroju in komandantu Kosovelove brigade, ki se je bojevala za osvoboditev Trsta?

Danes mineva 97 let od rojstva narodnega heroja Karla Masla-Draga, legendarnega protifašističnega borca, ki je pomagal organizirati vstajo slovenskega naroda na Primorskem. Njegov boj je globoko zaoral ledino slovenske nacionalne zavesti v najtežjih časih narodove zgodovine. Njegova zavest in vera v pravičen boj sta bili tako trdni, da mu je uspelo potegniti za seboj v oborožen boj celotno primorsko ljudstvo in ga povezati v splošno vstajo proti uničevalcem slovenskega naroda, ki so nam kot narodu namenili nacionalno uničenje.

Življenje Karla Masla-Draga je bilo prežeto z nevarnostjo in bojem. V začetku leta 1944 je bil imenovan za komandanta Brkinsko-istrskega odreda, kasneje je bil komandant jurišnega bataljona XXX. divizije, v zaključnih bojih za osvoboditev Trsta pa komandant Kosovelove brigade. Je tudi eden redkih zaslužnih mož, ki kot narodni heroj nima postavljenega spominskega obeležja.

Po besedah predsednika Odbora skupnosti borcev XXX. divizije Mihe Pogačarja si že dolgo prizadevajo, da bi mu postavili doprsni kip. Zadnje leto in

pol potekajo intenzivne priprave, saj je doprsni kip že več kot 20 let narejen, le postaviti ga je treba. Pred časom je bila občini Hrpelje-Kozina in županu Zvonimirju Benčiču - Midretu podana pobuda o postavitvi Maslovega doprsnega kipa, ki naj bi stal ob spomeniku Istrskemu odredu in ureditvi zasnove parka Miru in sožitja.

»S to ureditvijo parka bi bila simbolično izražena borba Primorcev za osvoboditev in sicer v vseh svojih pomembnih obdobjih. To je od začetka organiziranega upora z organizacijo TIGR, narodnoosvobodilnega boja z Istrskim odredom, Karlom Maslom do osamosvojitvene vojne leta 1991 z obeležjem organizacije Sever in Veteranov vojne za Slovenijo. S tem bi dobilo obeležje Karlu Maslu njegovi veličini in pomenu primerno mesto.Vse to z enim sporočilom ter opominom, da se kaj takega ne bi nikoli več ponovilo,« poudarja Pogačar. Bo torej narodnemu heroju Karlu Maslu – Dragu 21 let po njegovi smrt le postavljen doprsni kip? Spominska obeležja sporočajo, da se je tam, kjer stojijo, nekaj pomembnejšega dogajalo ali dogodilo.

Karlo Maslo - Drago se je rodil 23.avgusta 1912 v kmečki družini v vasi Ostrožno Brdo. Njegovo delovanje sega že v leta pred 1941, ko je sam pobegnil v takratno Jugoslavijo in kasneje organiziral pobege mladih fantov, ki so se tako izognili mobilizacije v italijansko vojsko. Ko se je vračal na Primorsko, je bil prijet, obsojen in zaprt. Po njegovi mobilizaciji v italijansko vojsko je iz nje pobegnil in kot partizan in komandant Brkinske čete skupaj s soborci izvedel odmevno sabotažno akcijo, iztirjenje vlaka z nemškimi letalci v Kilovčah pri Ilirski Bistrici.

To je bila prva velika sabotažna akcija v slovenskem Primorju. Da bi ga ujeli, so takratne okupacijske oblasti razpisale nagrado 100.000 lir za podatek, ki bi omogočil njegovo prijetje. Ljudje so tudi takrat znali poskrbeti za svojega vodjo in kljub visoki nagradi ni bilo človeka, ki bi ga izdal. Junija 1942 pa je bil na enem največjih procesov proti primorskim partizanom obsojen na smrt v odsotnosti.

Maslo se je z svojim bojem skupaj z brati in sestrami neizbrisno zapisal v zgodovino slovenskega naroda. V družini je bilo rojenih 11 otrok in vsi so bili udeleženi v narodnoosvobodilni borbi. Dva izmed bratov sta v borbi tudi padla in mati Jožefina je umrla v internaciji v zadnjih dneh zloglasnega taborišča Auschwitz. Maslova bojna pot in njegova revolucionarna praksa bo živela kot vzor mladim generacijam, ki prihajajo, in dejanj preprostega človeka, ki je znal ohraniti svoj jaz, notranje ravnovesje in ponos. Karlo Maslo - Drago je umrl 11. novembra 1988 v Celju.

Olga Knez

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski dnevnik

REPEN - V vasi potekajo pospešene priprave na priljubljeno etnografsko manifestacijo

Kraška ohcet - ko se društva prelevijo v gostinska podjetja

Člani SK Brdina uredili hišo, kjer bodo imeli osmico - Zaskrbljenost pri ŠD Mladina: bodo gostje popili dovolj vina? - Brez električarjev ne gre

Uradni začetek bo v sredo, a kdor je te dni obiskal Repen, ve, da se je za mnoge Kraška ohcet že začela. Največji etnografski praznik pri nas že več mesecev zaposluje prireditelje ter ženina in nevesto, a obenem še številne ljudi, ki so med petdnevnim praznikom nevidni, njihov doprinos pa je še kako pomemben, morda celo odločilen.

Kraške ohceti si na primer ni mogoče predstavljati brez številnih obratov, kjer številni obiskovalci gasijo žejo in premagujejo lakoto. Vendar priljubljene osmice ne nastanejo same od sebe. »Z delom smo začeli zadnje dni v juliju,« nam je sredi petkove pripeke v Repnu povedal član smučarskega kluba Brdina, ki na vsaki Kraški ohceti pripravi svojo osmico. Opensko društvo si je sposodilo hišo sredi vasi. »Ker v hiši ne živi nihče, smo morali narediti vse mi,« je začel razlagati openski prostovoljec, ne da bi prekinil svojega dela. Pokazal je na fasado hiše: »Poglejte, vse smo prepleskali in noter vse počistili. Trenutno sva tukaj v dveh, naslednji teden pa nas bo okrog 25.«

Nedaleč od hiše, kjer bo naslednji teden visel napis SK Brdina, so v prepotenih majicah in srajcah garali člani Mladine. Tudi kriško društvo se ob vsaki izvedbi Kraške ohceti prelevi v gostinsko podjetje. Križani so ravno tako že davno začeli z delom, od srede do nedelje pa bo v osmici delalo 40 ljudi. »V kuhinji nas bo 12,« nam je povedala ena izmed članic. »Tukaj kuhamo in pečemo, drugi pa so v tej, sosednji sobi, kjer na primer režejo pršut, tam na koncu pa so tisti, ki skrbijo za vino. Pri šanku streže nekaj mladih in potem so še tisti, ki pripravljajo porcije. Veste, ni kar tako: eni recimo skrbijo za polento, drugi za ribe, tretji za 'sladko' ...«

Tudi letos bo poskrbljeno za slavolok

KROMA

Po izkušnjah iz prejšnjih izvedb Kraške ohceti pri Mladini računajo, da bo šlo v prodajo sto kilogramov sardonov, 60 kilogramov sip, osem ali devet svinjskih stegen in šest ali sedem hektolitrov vina. »Se pa bojim, da bomo letos prodali manj vina,« nam je dejal eden iz ducata kriških prostovoljcev, ki so v petek prekladali posode, klopi in še marsikaj. »Ljudje se vedno bolj bojijo kontrol na cesti.«

Pri Brdini pa ne verjamejo, da bo prodaja vina upadla. »Mladi se znajdejo in se zmenijo za prevoze,« je ocenil openski prostovoljec. »Vsekakor je Kraška ohcet tak praznik, da se ljudje težko odrečejo vinu. Sicer pa je vse odvisno od vremena. Kaj se recimo lahko zgodi na nedeljo, ko je največ ljudi? Če je hudo sonce, bo obisk manjši, ker je ljudem v noši pretoplo in gredo za kosilo raje domov, da se preoblečejo. Če dežuje, je seveda tudi manj ljudi, če pa je optimalno, kar pomeni nič dežja in tudi ne pretoplo, je ljudi dosti in bi radi celo rezervirali mize za kosilo.« Tudi podatki Brdinine osmice so v velikih merskih enotah: kvintal klobas, dva hektolitra golaža, trije kvintali krompirja ...

Vendar Kraška ohcet ne živi le od osmic. Če bi recimo ne bilo električarjev, bi ljudje zvečer plesali v temi. Namestitev luči in vsega, kar je potrebno, da so repenski trg in ostali prireditveni prostori primerno osvetljeni, terja nekajdnevni napor, ki je bil v prejšnjih dneh hujši kot ponavadi. Tudi v Repnu se je namreč temperatura dvignila nad poletno povprečje, zaradi česar je napeljava kablov potekala v neznosni pripeki. Ni čudnega, da je v petek eden od električarjev po sestopu z visoke lestve, s katere je vlekel in postavljal žice na obsončenem repenskem trgu, odhitel v gostilno na osvežujoči požirek. »Skrbimo za osvetljavo povsod, kjer se kaj dogaja,« nam je razložil oznojeni Martin. Električarji morajo svoje nekajdnevno delo opraviti v skladu s številnimi predpisi, saj pred začetkom Kraške ohceti obiščejo Repen varnostni inšpektori in morebiti še druge pregledovalne komisije. Njim seveda ni mar, da je namestitev žic in priključkov, postavljanje stojnic, prevažanje jeklenk, miz in klopi, pa še marsikaj drugega potekalo pri temperaturi nad 30 stopinjami. (p. v.)

»Košara darov«

Enoletna naročnina na Primorski dnevnik - darilo družbe PRAE
Narodna noša za nevesto - prispevek Občine Repentabor
Poročni kolač - darilo pekarne Čok z Opčin
Poročni in naprsni šopek, 80 nageljnov - darilo cvetličarne Atelie Dom Art - Vivijana Kljun Opčine
Zlata poročna prstana - darilo zlatarne in urarne Malalan z Opčin
Par čevljev za ženina in nevesto - darilo trgovine s čevlji Malalan z Opčin-
Srebrni okvir - darilo draguljarne Skerlavai - Trst
1 surov pršut - darilo podjetja Tiberio Mauri iz Lakotišča
Komplet kuhinjskih nožev - darilo železnine SAFER s Proseka
Popust za poročno potovanje - darilo turistične agencije Aurora
Leseni podstavek s kuhinjskimi noži - dariloPohištva Kralj Opčine
Nakupovalni bon v višini 150 evrov - darilo Pekarne-slaščičarne Jazbec
Slovenske domače jedi I. in II. del - darilo Tržaške knjigarne
Nakupovalni bon v višini 200 eurov - darilo Optike Malalan Opčine
Kamniti izdelek Pavla Hrovatina - darilo KRD Dom Briščiki.
In še posebej za ženina: v torek, 25. avgusta ob 11. uri bo na sedežu SKGZ v Trstu (Ul. San Francesco 20/III) krajša slovesnost, med katero bosta v imenu krovnih organizacij SKGZ in SSO predsednika Rudi Pavšič in Drago Štoka podarila **poročno obleko ženinu**.

»Žvacet«: za in proti

Največja novost letošnje Kraške ohceti se bo zgodila na nedeljo. Po poroki v cerkvi na Taboru se bo sprevod narodnih noš vil tako kot vsakič do Repna, vendar brez običajnega postanka pred gostilno Furlan, ki je svate vedno pogostila z »žvacetom« (telečjim golažem). Prireditelji so se odločili, da postanek prvič črtajo s programa, kar je med navdušenci Kraške ohceti sprožilo val komentarjev. Iz neposrednih pogovorov in tudi prek spremljanja debat na internetu razumemo, da so ljubitelji Kraške ohceti nad odločitvijo razočarani. Mnogi med takimi, ki se redno udeležujejo nedeljskega sprevoda noš, so prepričani, da je bil ravno postanek pred znano restavracijo eden najlepših trenutkov celotne Kraške ohceti.

Vendar prireditelji so prepričani, da je odločitev dobra, pri čemer gospodarska kriza ni glavni razlog. »Letos si nadejamo, da bo ob lepem vremenu 700 noš,« je povedala Vesna Guštin. »Ob takem številu nastanejo številne težave, zlasti zato ker pridejo zraven tudi taki, ki praznika ne občutijo, kot bi bilo treba.« Predsednica društva Kraški dom meni, da je postanek pri Furlanu večkrat razcefral sprevod, kar je parado noš skvarilo. Prireditelji pa si obetajo, da bi bil sprevod čim bolj strumen.

Guštinova si zlasti želi, da bi Kraška ohcet ohranila »neko dostojanstvo«. »Se pa zavedam,« nam je rekla, »da gre za obujanje 150 let starih običajev. Zato je razumljivo, da se pojavljajo tudi drugačna čutenja. Morda se bo čez nekaj let izgubil prvotni pomen in bo Kraška ohcet postala predvsem praznik. Če bo prišlo do tega, se bo po mojem mnenju vse skupaj izjalovilo.«

Guštinova je na pol v šali dodala še misel, da je bilo na Kraški ohceti najlepše pred štirimi leti. »Takrat je deževalo in je bilo noš polovico od pričakovanega. A to je bila najlepša povorka, ker so prišli samo tisti, ki jih noša res zanima in do nje nekaj čutijo.« (p. v.)

Kraška fotoohcet '09

Kraška ohcet je najbrž najbolj »fotogenična« prireditev pri nas. Predvsem po zaslugi narodnih noš, njihovih svilenih predpasnikov, rut, klobukov. Tudi ob raznih spremljevalnih dogodkih, kot sta podoknica ali prevoz bale, vsakič mrgoli fotografskih aparatov.

Primorski dnevnik zato vabi svoje bralke in bralce, da sodelujejo pri **Kraški fotoohceti '09**. V svoje fotografske objektive ujemite utrinek letošnje Kraške ohceti in posredujte najlepše posnetke spletni strani ***www.primorski.eu***. V sekciji Fotografije bralcev izberite Kraška fotoohcet '09 in pošljite nam svoje posnetke: objavljeni bodo na spletni strani, najlepši pa tudi na straneh Primorskega dnevnika.

ŠOLSTVO - Velike novosti na Poklicnem zavodu Jožefa Stefana

Šola spreminja svojo kadrovsko podobo

V pokoj odhajajo ravnatelj Igor Sancin, tajnica Caterina Coloni Argiolas, tajniški pomočnik Boris Rebula in sluginja Daniela Jurada

Novopečeni upokojenci zavoda Stefan: na desni profesorski zbor, v prvi vrsti od leve tajniški pomočnik Boris Rebula, sluginja Daniela Jurada in ravnatelj Igor Sancin. Na sliki levo pomožna tajnica Caterina Coloni Argiolas

V teh zadnjih vročih avgustovskih dneh, ko marsikdo še uživa ob pogledu na jasno in prozorno modrino neba in morja ali se mu srce umirja ob razgledu na čudoviti gorski svet, se kdo otožno, marsikdo nejevoljno spogleduje s policami, polnimi zaprašenih knjig, učbenikov, zvezkov, šolskih okrožnic, urnikov ... Dijaki, ki še niso dokončno opravili svojih dosedanjih šolskih obveznosti, se mučijo ob ponavljanju učne snovi v upanju, da bodo po avgustovskih preverjanjih končno le »zreli« za prestop v naslednji letnik. Za mnoge višješolske profesorje bo zadnji avgustovski teden že deloven, drugi ga bodo izkoristili še za zadnje poletne užitke. Ravnatelje pa preplavljajo ministrska določila, predlogi, razna vabila, ob vsem tem pa običajna skrb: kako v sebi in v vseh sodelujočih ustvariti pogoje za ugodno delovno klimo, ki naj bi v prihajajočem šolskem letu kljub težavam italijanskega izobraževalnega sistema pripomogla k uresničitvi kakovostnejšega pouka in vzgoje.

Nekateri šolski delavci pa odhajajo v zasluženi pokoj ...na Stefanu kar štirje! Ob koncu avgusta se bodo samo za »službene obveznosti« zaprle šolske duri za ravnatelja inž. Igorja Sancina, pomožno tajnico g. Caterino Coloni Argiolas, sluginjo g. Danielo Jurada in tajniškega pomočnika g. Borisa Rebulo.

Ravnatelj Igor Sancin se poslavlja po sedmih letih ravnateljevanja in dolgoletnem poučevanju strokovnih predmetov na mehanskem oddelku naše šole. V vrtincu sprememb, reform in različnih poti, ki jih ubira italijansko, tudi naše zamejsko šolstvo, je včasih težko najti pravo rešitev ali vsaj tako, ki bi bila primerna za vse. S svojim znanjem, praktičnostjo in odločnostjo pa je ravnatelj Sancin kot izvrsten pomorski in strojni inženir večkrat razvezal marsikateri »mornarski vozel« in spretno krmaril v vedno bolj kaotičnem in zahtevnem šolskem okolju. Spodbujal je tehniško kulturo in se veselil uspehov naših dijakov. Pri sogovorniku je cenil iskrenost in inovativnost, odlikoval se je po samosvojem, samostojnem in osebnem pogledu na razvoj zamejskega šolstva in vse svoje poglede tudi jasno in brezkompromisno izražal. Včasih te je taka neposrednost malce zbegala, kaj kmalu pa si spoznal, da je odločna in jasna komunikacija, brez ovinkarjenja, v današnjem svetu še kako potrebna. Obenem pa je naš ravnatelj znal biti tudi človeško občutljiv za marsikateri osebni ali poklicni problem dijakov ali šolskega osebja.

Ravnatelj Sancin pušča pomembno sled v razvoju našega zavoda kot vodja in kot dolgoletni profesor, a tudi kot markantna osebnost. Za njegovo pedagoško in vodstveno delovanje se mu iskreno zahvaljujemo. Na junijskem poslovilnem družabnem srečanju nam je dejal, da je za rast kakovostne šole pomembnejši učni kader od vodstvenega in da je včasih težko delovati v okolju, v katerem je pri marsikaterem dijaku premalo zavzetosti za učenje. A naši dijaki imajo specifične interese, tehnične in znanstvene, in mnogi njihovi dosežki so lahko spodbuda za vse nas: pedagoge, vodstvo, neučno osebje, nenazadnje tudi za zamejstvo, v katerem se včasih posvečamo le humanistični kulturi, pozabljamo pa na znanstveno in tehniško, ki sta enakovredno oblikovali razvoj našega narodnega in celotnega človeškega napredka.

Kakovostno šolo gradijo vsi: usposobljeno in motivirano osebje, pa tudi skrbni starši in seveda dijaki. In prav ti so bili najbolj pri srcu naši g. Caterini, ki je pravi »šolski primer« zglednega šolskega delavca. Kdo v zamejstvu ne pozna naše Caterine, v šolstvu in izven njega?! Od Rojana, kjer je najprej začela svojo poklicno pot, do tajništva didaktičnega ravnateljstva v Dolini in končno do Stefana: Caterina je prava institucija med šolskimi funkcionarji, profesorji, dijaki in starši. Naravna inteligenca, iznajdljivost, strokovnost, sočutje, temperament, mehkoba nabrežinskega brega in pogum in trdnost kraškega kamna - vse to združuje v sebi naša predraga Caterina. Koliko skrbi, truda in spodbujanja za promocijo in organizacijo šolskih dejavnosti, za obstoj oddelkov, razredov, službenih mest, za šolsko dokumentacijo v slovenskem jeziku - skratka, za obstoj našega poklicnega zavoda! In nenazadnje, koliko telefonskih klicev in pogovorov z dijaki, ki jim včasih učenje ni šlo ravno od rok. Caterina je poznala in pozna vsakega izmed nas. Prirasla nam je k srcu, je in bo zavezana Stefanu, ostala bo njegova prva dama. Verjetno ni štefanovca, bivšega ali sedanjega dijaka oz. profesorja, ki se je ob spominu na šolske dni ne bi spomnil. Zato, Caterina, hvala za toplino, življenjsko modrost in pomoč, ki si jih ob številnih domačih in šolskih obveznostih darovala vsakemu izmed nas, tudi v naših najtežjih družinskih in poklicnih preizkušnjah. Hvala tudi za vse dijake, ki si jih s svojo materinsko ljubeznijo in odločnostjo pospremila na novo, samostojno življenjsko pot.

Pa še zahvala g. Danieli in g. Borisu. G. Daniela nam je pet let požrtvovalno in odgovorno pomagala pri naših vsakdanjih šolskih opravilih. Skrbela je za dijake, skrbno je urejala šolske prostore in s spodbudnim nasmehom opravljala svoje poklicne obveznosti. G. Boris se je k nam preselil s tehničnega zavoda Zois in z nami preživel dve šolski leti. Med štefanovci se je hitro udomačil. Bil je redkobeseden, a prijazen in takoj pripravljen priskočiti na pomoč. Tudi on je bil pomemben člen tiste nevidne verige, ki jo s trudom, strokovnostjo in lastno iznajdljivostjo vsak dan, za kulisjem, ustvarjajo naše tajnice in tajniki in njihovi pomočniki.

Šola je kot življenjski oder. Na njem nastopajo vsi: dijaki, učno in neučno osebje, ravnatelj, vsak v svoji vlogi, s svojimi pravicami in dolžnostmi. Želja po znanju in ustvarjalnosti ter pristni človeški stiki pa so vsebina in cilj te pestre šolske in življenjske predstave.

Patrizia Petaros

BARKOVLJE - Pobuda tržaške skupine prostovoljcev organizacije Emergency

Poletni aperitiv za Angaram

Zbirali so prispevke za bolnišniški objekt v afganistanski dolini Panšir - Emergency praznuje 15 let obstoja

Dobrodelni večer v Barkovljah je bil pester in prijeten

KROMA

V gozdiču v Barkovljah, kjer se Tržačani v večernih urah hladijo med morjem in kioski, ki ponujajo osvežujoče aperitive, je bila v petek zvečer stojnica krajevne sekcije nevladne organizacije Emergency.

Prostovoljci so pri barkovljanskem vodometu ponujali majčke z značilno črko »E«, pijačo, prigrizek in spominčke, zbran denar pa bo organizacija Emergency uporabila za upravljanje ambulante za prvo pomoč v kraju Angaram v afganistanski dolini Panšir. Tržaška skupina prostovoljcev je letos odgovorna za zbiranje prispevkov, ki omogočajo delovanje bolnišniškega objekta, ki je za revno dolino Panšir izjemno pomemben. V Angaramu se vsako leto zdravi deset tisoč ljudi, ki nimajo dostopa do drugih zdravstvenih ustanov.

Organizacija Emergency praznuje letos petnajstletnico ustanovitve, v tem času je nudila brezplačno zdravniško pomoč trem milijonom ljudi. Visokokakovostne kirurške posege nudi žrtvam vojn, min in revščine. Delovanje tržaške skupine je podrobno opisano na spletni strani www.emergencytrieste.org.

AKTUALNO

SSk kritična do Dipiazze, a tudi do leve sredine

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti zelo kritično ocenjuje komaj odobren splošni regulacijski načrt tržaške občine. Lahko trdimo, da gre za najslabši načrt, ki je bil izdelan v povojni dobi, saj nima niti minimalne logike razvoja, ker samo poslika aktualni propad Trsta in ga uzakoni, meni SSk. Zelo hudo napada Slovence, njihovo bistvo, kulturo, premoženje in razvoj. Zelo jasna je torej politična namera, da se Slovence razvodeni in da se trenutna občinska oblast polasti še zadnjih krajev, kjer imamo kako besedo.

»Skrivanje načrta, ukazi župana občinskim tehnikom, razne usluge, težke pozidave na Padričah, Banih, Opčinah in po drugih vaseh tudi tam, kjer ni še nobene strukture, kot na mejnih prehodih, ob istočasnem rezanju tudi minimalnih površin domačinom in njihovim dejavnostim, so jasni dokazi političnega napada na manjšino s strani župana Dipiazze in njegovega odbora ter večine. Verjetno, da se skrije njihovo nesposobnost upravljanja in razvoja mesta.«

Gre po mnenju SSk za načrte, ki ne bodo v nobeno korist krajevnim podjetjem, saj jih lahko uresničijo le velika vsedržavna gradbena podjetja. Floskule o zmanjšanju kubikov, ker se je odpravilo par desetin hiš na obali ali na zahodnem Krasu, ob večanju kubikov v mestu in na vzhodnem Krasu, so le gola demagogija. Take uprave ne potrebujemo ne Slovenci niti ostali občani.

SSk se zahvaljuje svetniku Igorju Švabu za vložene popravke in za njihov zagovor, saj so bili nekateri tudi sprejeti, ostali pa so bili ocenjeni s strani tehnikov kot nesprejemljivi, čeprav so bili podobni drugim, ki so bili sprejeti. Ocena tehnika je bila očitno odvisna od predlagatelja.

V obdobju ugovorov proti načrtu bo SSk bo na razpolago ljudem na terenu. Predstavila bo tudi tožbo proti načrtu zaradi očitne kršitve 21. člena zaščitnega zakona, torej norme, ki ščiti pravice manjšine in zato človeka, ter jo bo ponesla do evropskih forumov in sodišč. Zato se SSk čudi izvajanju predstavnika SKP v občinskem svetu, ki je v zaključnem posegu celo označil načrt kot dober in sprejemljiv.

Slovenska skupnost je nadalje zelo zaskrbljena zaradi napovedane gradnje uplinjevalnika pri Žavljah. Gre za strukturo, ki bo, na osnovi varnostnih in drugih predpisov, ohromila delo v tržaškem pristanišču, povzročila škodo Kopru in Sloveniji ter onesnažila ves zaliv. Glede tudi na dejstvo, da naj bi se dogodile ponaredbe in pritiski pri načrtih in pri sklepih ministrstva v Rimu, kjer se podtajnik Menia zelo trudi za uresničitev te naprave, ter predsednika dežele Tonda, SSk bo nadaljevala z brezkompromisnim odporom uplinjevalniku in vsaki povezani strukturi, ki je lahko le škodljiva za tukajšnje ljudi.

SSk se torej čudi odločitvi pokrajinske skupščine Demokratske Stranke, da podpre ta načrt. Edini jasni nasprotniki uplinjevalnika v DS so ostali le miljski in nekateri tržaški predstavniki, saj tudi od dolinskih eden naj bi načrt podprl, drugi pa se niso udeležili glasovanja, čeprav je bilo to možno. »SSk ugotavlja, da ima DS v dolinskem občinskem svetu polovico večinskih svetnikov, ki so bili izvoljeni na podlagi programa, kjer je bilo jasno nasprotovanje uplinjevalniku. Ne vemo, zakaj naj bi se sedaj premislili, ko so trikrat glasovali proti strukturi. Gre za nerazumljivo nasprotje pri strateških političnih izbirah in pri upoštevanju glasu volicev«.

Tajništvo SSk je še sklenilo, da bo posvetilo poseben trud uveljavljanju slovenščine na teritoriju zaščite. V globaliziranem svetu je jezik, s pripadajočo kulturo in zgodovino, še zadnji element samostojnosti in obstoja narodov, torej tudi manjšin. Zato bo v tem smislu steklo več načrtov in akciji. SSk pričakuje, da bodo tudi ostale politične sile in mediji podprli ta prizadevanja, saj gre za bistvo naše celotne skupnosti in ne le za občasen problem manjšine.

SEVERNI KAVKAZ - Alenka Možina s Cola poučuje italijanščino na univerzi v Pjatigorsku

Mlada slovenska profesorica na skrivnostnem Kavkazu

Kulturni šok, delo, družabnosti in neskončne napitnice v deželi stoterih narodov

Severni Kavkaz je eno narodnostno najbolj mešanih področij na svetovni obli. V tamkajšnjih samostojnih državah, avtonomnih republikah Ruske federacije in ruskih pokrajinah živijo z ramo ob rami ljudje najrazličnejšega izvora, od Indoevropejcev do staroselcev in potomcev Turkov. Spomladi se jim je v mestu Pjatigorsk, v Stavropolski pokrajini, pridružila še ...tržaška Slovenka. 27-letna Alenka Možina s Cola je diplomirana prevajalka, na državni jezikovni univerzi v omenjenem ruskem mestu pa poučuje italijanščino. Enako star je bil velikan ruske književnosti Mihail Jurjevič Lermontov, ko je leta 1841 v Pjatigorsku umrl v dvoboju. A to so bili daljni časi carske Rusije. Mlado profesorico iz repentabrske občine, ki odlično obvlada ruski jezik, smo med poletnimi počitnicami vprašali, kakšno je danes življenje v mestu blizu gore Elbrus.

Alenka Možina (v sredini) s sodelavci na lingvistični fakulteti v Pjatigorsku; spodaj kalmiška stojnica na univerzitetnem prazniku narodov

Kako te je pot ponesla na Severni Kavkaz?

Iskala sem delo v tujini in na internetu opazila, da univerza v Pjatigorsku potrebuje profesorja italijanščine. Poslala sem svoj življenjepis in takoj so se oglasili. Povabili so me in ponudbo sem sprejela, ker se mi je zdelo, da bo izkušnja zanimiva. V Pjatigorsku sem živela od aprila do julija. Zadovoljni so bili in me vprašali, ali bi se septembra vrnila, tokrat pa za celo leto. Povabilo sem sprejela in morda bom tam celo pisala doktorat v ruščini. V prihodnosti bi mi ponudili kar stolico, a o tem zdaj še ne razmišljam ...

Kakšen je bil prvi stik s Kavkazom?

Vse je bilo novo in zelo zanimivo. Lepo so me sprejeli in kmalu sem se integrirala, saj sem Rusijo že poznala. Skušali so ugoditi vsaki moji želji. Vseeno pa je bil začetek težaven. Vsi zahodnjaki preživljajo sprva kulturni šok, ko pa pride čas slovesa, se s težkim srcem poslovijo. Ljudje so zelo odprti in se nanje zlahka navežeš.

Res pa je, da je življenje v Rusiji težje kot pri nas in ljudje znajo potrpeti marsikaj. Mene je spravila ob živce birokracija, ki jo je Rusija podedovala od sovjetskega režima. Soočala sem se z rigidno mentaliteto državnih uslužbencev: ob vhodu na univerzo moraš vsakič pokazati izkaznico (na katero sem čakala tri tedne), pa čeprav varnostniki že dobro poznajo tvoj obraz. Najbolj me je razjezilo, ko mi v knjižnici niso hoteli posoditi knjig, ker ni predvideno, da bi si knjige izposojali tuji profesorji. Dve uri so tuhtali, kako premostiti birokratsko oviro. Nato so ubrali »nelegalno« pot: ruska kolegica si je sposodila knjige in jih dala meni.

Težko se je tudi navaditi na njihov počasnejši ritem življenja, vendar mislim, da je tak pristop bolj zdrav od našega nenehnega hitenja. Rusija je tako čarobna in enkratna, ker je na pol poti med Vzhodom in Zahodom.

Kako je s poučevanjem?

Začela sem s polno paro, 26 ur na teden, kar je bilo zame zelo naporno, saj so bila predavanja v glavnem v ruščini. Italijanščino so uvedli pred kratkim, zato je nivo znanja povprečno nizek. Študentje pa se zelo zanimajo in aktivno sodelujejo. Ozračje je bilo v razredu vedno veselo in prijetno. Metodološki pristop se od našega zelo razlikuje, kar mi je na začetku povzročalo težave. Prebivalci Rusije pa nimajo zelo radi pravil, saj pravijo, da so pravila za to, da jih ljudje ne spoštujejo. Slovnica ni nič drugega kot skupek pravil in zaradi tega je na začetku prišlo do kratkih stikov.

Zanimivo se mi je zdelo, da dvojezični študentje bolje izgovarjajo italijanske izraze. To velja predvsem za Gruzijce in Grke, medtem ko je Rusom ta jezik zelo daleč. O Italiji pa prebivalci Severnega Kavkaza in nasploh Rusije ne vedo veliko. Zanje je Italija predvsem država Adriana Celentana in Tota Cutugna ter na žalost Silvia Berlusconija.

Kakšno je tamkajšnje življenje?

Dežela je revna, toda to se na prvi pogled ne opazi. Univerzo obiskujejo študentje najrazličnejših narodnosti, ki pogosto prirejajo koncerte, predstave in praznik, na katerem se vsak narod predstavi s svojimi nošami, glasbo, plesi in jedmi. Meni so predlagali, naj naslednje leto priredim italijanski praznik in jih naučim plesati tarantello ...

Kavkazci so sicer znani po svojih dolgih napitnicah. Človek, ki nazdravi, vstane, se obrne k slavljencu in mu nameni plaz prijaznih in toplih besed. Ljudje pa se na splošno zelo radi pogovarjajo, o eni sami temi razpravljajo po ure in ure.

Tudi kulturne razlike so precejšnje. Vpliv islama je na Severnem Kavkazu velik, še bolj kot v Pjatigorsku je to opazno v bližnji Kabardino-Balkariji.

Kakšno pa je mesto Pjatigorsk?

To je tipično rusko mesto, ki se nahaja v deželi toplic (najbolj znano zdravilišče je v kraju Kislovodsk), obkrožajo pa ga seveda čudovite gore. Ime Pjatigorsk izhaja iz sosednje gore s petimi vrhovi, imenovane Beštau (v turščini »pet gora«). Večkrat smo s prijatelji odšli na goro Mašuk, prižgali ogenj in pekli šašlik (meso na žaru). Jedli smo koštrunovo meso, prinesli pa so še pivo, vino, zelenjavo, sir in še marsikaj. Jedli smo in se igrali. Znajo se zabavati na zelo izvirne načine.

Mladi so na splošno veseli in tudi zelo strpni. Razlagala sem jim, kaj se je zgodilo z Jugoslavijo. Oni ne poznajo Slovenije in Hrvaške, slišali so samo za Srbijo in Črno goro. Gruzijka me je vprašala, zakaj so se narodi ločili in ali ne bi bilo bolje živeti v skupni državi.

Ravno v Gruziji pa se soočajo s podobnimi problemi ...

Res je, protislovij je veliko. Dejstvo je, da navadni ljudje s političnimi razkoli nimajo kaj opraviti. Ponosni so na svoje korenine, a živijo v sožitju. Sporov gotovo ne netijo oni.

Omenila si, da Slovenije in Hrvaške ne poznajo. Mi smo zanje uganka, tako kot oni za nas ...

Tako. Za Slovence niso še nikoli slišali, tako kot mi ne poznamo Kabardincev, Balkarov ali Abazinov. V medijih je malo novic iz Evrope: pretežno se ukvarjajo s svojimi problemi.

Na koncu nam je sogovornica izročila seznam narodov, ki so zastopani na njeni univerzi. Spisek je neverjeten. Na univerzi študirajo in delajo Abazi, Adigejci, Aguli, Andi, Avari, Balkari, Čečeni, Čerkezi, Kozaki, Dargini, Didojci, Džuhuri, Inguši, Judje, Kabardini, Kalmiki, Karačaji, Kumiki, Laki, Lezgi, Nogaji, Osetijci, Rutuli, Šapsugi, Tabasarani, Tsakuri in še Abhazijci, Armenci, Azerbajdžanci, Gruzijci, Grki, Ukrajinci ter seveda Rusi. Od letos je tam tudi repentabrska Slovenka.

Aljoša Fonda

Vodena ogleda razstav o Srbih in Tomizzi

Danes ob 11. uri bosta istočasno na vrsti kar dva zanimiva vodena ogleda, in sicer na razstavah o Srbih v Trstu (v gradu Sv. Justa, do 4. novembra) in o Fulviu Tomizzi (v dvorani Attilio Selva v palači Gopčević, do 15. septembra). V prvem primeru bo ogled vodil Luca Bellocchi, v drugem pa Marta Moretto. Skupine in šole lahko vodene oglede rezervirajo na telefonski številki 040-6754480, ob ponedeljkih med 9. in 13. uro ter ob sredah med 13. in 17. uro, ali tudi po faksu na številki 040-6754727 in po elektronski pošti (serviziodidattico@comune.trieste.it). Obe razstavi prireja Občina Trst.

Kolonoskopija tudi v zasebnih centrih

Združenje zasebnih bolnišnic AIPO obvešča, da je kolonoskopije od julija dalje mogoče opraviti tudi v zasebnih kliničnih centrih - v tržaškem sanatoriju in Salusu. Novost je po mnenju odgovornega za AIPO Guglielma Danelona pozitivna, ker bodo čakalne dobe za tovrstne preglede zdaj krajše.

Pluli bodo stari in mladi

V sredo bo po Tržaškem zalivu zaplul trajekt Zeleni delfin, med izletom pa bo čas tudi za pokušnjo sladoleda na mestnem nabrežju. Plovbe se bodo udeležili priletni občani iz Milj in Doline ter gostje miljskega doma za ostarele, pa tudi mladi iz poletnega centra Ricremattina, vzgojitelji, prostovoljci Rdečeka križa in sorodniki. Pobuda, katere namen je združiti različne generacije in osveščati priletne občane glede problemov poletne dehidracije, sodi v Projekt voda 2009 tretjega zdravstvenega okraja in zadruge Elleuno, v sodelovanju s socialnim okrajem 1.3 in Občino Milje. Trajekt bo zapustil miljsko pristanišče ob 9.35, ob 10.05 se bo ustavil pri slaščičarni Pinguino v Trstu, ob 11.20 bo krenil spet proti Miljam, kjer bo pristal ob 11.50.

Ogled imaginarija

Znanstveni imaginarij v Grljanu bo danes odprt od 15. do 20. ure. V tem času si bo mogoče ogledati multimedijsko razstavo s sugestivnimi posnetki, na voljo bo tudi kotiček za interaktivne igre z ogledali, zvoki in svetlobnimi žarki. Ob 17. uri bo na vrsti še otroška delavnica poimenovana Nedeljski znanstveniki. Otroci bodo razdeljeni v dve skupini od 4 do 7 let in od 8 do 11 let izdelovali igrače in raznorazne predmete, med katerimi velja omeniti mrežico za ribolov.

KRIŽ - V organizaciji župnije in mladinske pastorale

Tabor za srednješolce

Skupina mladih je letovala v Št. Ilju ob Dravi na avstrijskem Koroškem - Obisk koroških znamenitostih in udeležba pri zlati maši v Št. Ilju

Tabor: nova izkušnja ali običajna tradicija? Verjetno eno in drugo: vsaj to velja za udeležence letošnjega tabora v Št. Ilju ob Dravi na Koroškem v Avstriji. Za tiste, ki so bili z nami že v prejšnjih letih, je bil tudi letošnji tabor pričakovano obdobje sredi poletja: običajna vas in običajna hiša, četudi z novimi prijatelji in novimi igrami. Za ostale pa je bilo vse novo: kaj je ta »tabor«?

Tišina teh, ki so bili prvič z nami, ki je obenem tudi modro pričakovanje tega, kar se bo zgodilo, je trajala le nekaj minut v kombiju: kratko obdobje, v katerem so se stari in novi udeleženci spoznali med sabo (približno od Opčin do Sežane); po poti, ki nas je peljala do cilja, ni bilo več možno razumeti, kdo povzroča večji hrup, tako da potovanje sploh ni bilo dolgočasno …

Koroška vasica nas je sprejela s sončno, a neznosno popoldansko vročino, tako da bolj kot kosilo je bil zaželjen bazen, ki je od prvega do zadnjega dneva postal obvezna točka našega tabora. Poleg vodnih iger in to predvsem v dopoldanskih urah, ko je bila vročina manj neznosna, so bili na vrsti raznorazni izleti: Beljak, Celovec, Št. Jakob v Rožni dolini, Bilčovs, Gospa Sveta … Niti zvečer nismo bili preveč mirni: sprehod po Vrbi in predvsem vaški praznik v Beljaku, ki je privlačil predvsem najbolj nemirne člane tabora s posebnimi »andrenalinski ringelšpili«. V soboto zvečer smo tudi doživeli nekaj enkratnega: župnijska skupnost je praznovala petdeseto obletnico župnikovanja g. Lovra Petričiča v Št. Ilju; hvaležni župljani so pripravili ne le bogato kulturno slovesnost, ampak tudi nepozabno bogato koroško zakusko. Med igrami in izleti je to veselo in počitniško obdobje hitro minilo: doma so starši komaj čakali, kdaj bodo spet objeli drage otroke, in ti so tudi z veseljem čakali na ponovno srečanje z mamo in tatom, četudi še nekaj dni v Avstriji …

Mladi srednješolci so v okviru svojega poletnega tabora obiskali tudi Bilčovs, od koder je pričujoči posnetek

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 23. avgusta 2009
FILIP
Sonce vzide ob 6.15 in zatone ob 19.59 - Dolžina dneva 13.44 - Luna vzide ob 10.02 in zatone ob 21.01

Jutri, PONEDELJEK, 24. avgusta 2009
JERNEJ
VREME VČERAJ: temperatura zraka 31,1 stopinje C, zračni tlak 1016 mb ustaljen, veter 47 km na uro, vzhodnik, vlaga 47-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 26,9 stopinje C.

OKLICI: Fulvio Rumini in Cristiana Dean, Marco Tomaini in Lea Vukman, Maximilian Boccati in Roberta Saracinelli, Cristiano Romano in Monica Clari, Paolo Cumini in Federica Focardi, Walter Citti in Jasmina Stanojević, Luca Odoni in Barbara Pozar, Davide Primosich in Barbara Bonifacio, Federico Moseni in Maria Cristina Consalvi, Massimo Tirotta in Cristina Azzara, Christian Vishnoviz in Chiara Valente, Mauro Catalan in Eliana Chisari, Aleksandar Paunović in Dragana Lazić, Paolo Bersan in Stefania Zoia, Sergio Puma in Maria Baiamonte, Paolo Vagni in Chiara Carletti.

Lekarne

Nedelja, 23. avgusta 2009
Lekarne odprte od 8.30 do 13.00
Ul. Cavana 11, Oširek Osoppo 1, Ul. Settefontane 39, Boljunec.
Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Cavana 11 - 040/302303, Oširek Osoppo 1 - 040/410515, Boljunec - 040/228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.
Lekarne odprte od 16.00 do 20.30
Ul. Cavana 11, Oširek Osoppo 1, Ul. Settefontane 39, Boljunec - 040/228124 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Settefontane 39 - 040/390898.
Od ponedeljka, 24., do sobote, 29. avgusta 2009
Lekarne odprte tudi od 13. do 16. ure
Ul. Combi 17 - 040/302800, Ul. Fabio Severo 122 - 040/571088, Žavlje - Ul. Flavia 39/C - 040/232253, Fernetiči - 040/212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.
Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavlje - Ul. Flavia 39/C, Fernetiči - 040/212733 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Mazzini 43 - 040/631785.
www.farmacistitrieste.it
118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Obvestila

KULTURNO DRUŠTVO Mešani pevski zbor Sežana vabi v sezoni 2009/10 k sodelovanju nove pevke in pevce. Pevske vaje so vsak torek od 20. do 22. ure. Informacije na tel.št.: 031-369859. Vabljeni.

ZDRUŽENJE ZA ZDRAVLJENJE ALKOHOLNE ODVISNOSTI ASTRA sporoča, da je posvetovalnica v nabrežinskem zdravstvenem okraju (1. nadstropje, zadnja soba desno) na voljo ob četrtkih, od 11. do 12. ure.

KRUT obvešča, da so od junija dalje društveni prostori odprti z naslednji urnikom: od ponedeljka do četrtka od 9. do 13. ure in od 15. do 17. ure ter v petek od 9. do 13. ure.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA obvešča cenjene obiskovalce, da bo odprta s poletnim urnikom (8.00-16.00) do 4. septembra. Zaprta bo od 10. do 21. avgusta.

11. USTVARJALNA DELAVNICA ZSKD v Mladinskem hotelu v Pliskovici se prične danes, 23. avgusta, ob 17. uri in zaključi v petek, 28. avgusta, prav tako ob 17. uri. Udeleženci pridejo in odidejo v spremstvu staršev. Info: Zveza slovenskih kulturnih društev, ul. San Francesco 20 (II. nad.), tel. št.: 040-635626, fax: 040-635628, e-mail: trst@zskd.org, www.zskd.eu.

V BARKOVLJAH bomo počastili zavetnika sv. Jerneja z dvojezično mašo danes, 23. avgusta, ob 19. uri. Sledila bo procesija s svečkami. Med procesijo bo igrala godba iz Proseka.

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM IN ZSŠDI organizirata »Poletni plesni center« v telovadnici OŠ Bevk na Opčinah, od 24. do 28. avgusta, ter od 31. avgusta do 4. septembra. Kamp je namenjen deklicam in dečkom od 3 do 12 let. Vpis je možen na tel. št.: 349-7597763 (Nastja), 335-6278496 (Nikol) ali na info@cheerdancemillenium.com.

COERVERJEVA NOGOMETNA ŠOLA DOBERDOB - ŠZ Mladost vabi od ponedeljka, 24. do sobote, 29. avgusta, na igrišče v Doberdobu na poletni kamp, namenjen izpopolnjevanju nogometnih veščin mladih igralcev od 6. do 15. leta starosti. Udeleženci bodo razdeljeni po starostnih skupinah ter bodo pod strokovnim vodstvom trenerja Daria Frandoliča in sodelavcev vadili tehniko nogometne igre po tako imenovani Coerverjevi metodi. Predvpisnine sprejemamo preko sledečih tel. št.: Domenico Donda 334-6989857, Fulvio Battistuta 338-3681964, Juren Igor 335-6041844, info@juren.it.

OBLAČENJE NOŠE (ob bližnji Kraški ohceti) - Skupina žensk za šivanje noše pri KD F. Prešeren obvešča, da bo v ponedeljek, 24. avgusta, ob 20.30 v društveni dvorani v gledališču F. Prešeren v Boljuncu srečanje: Praktična navodila za zavezovanje rute na glavi in oblačenje noše. Zainteresirane naj prinesejo ruto.

TEHNIČNI URAD OBČINE DOLINA obvešča, da bo zaradi vzdrževalnih del na občinskem vodovodnem omrežju v ponedeljek, 24. avgusta, od 9. ure do približno 11. ure, prekinjena dobava vode v Ricmanjih. V primeru neugodnih vremenskih razmer bo prekinitev odložena na prvi dan, ko bo mogoče izvesti popravila.

TPK SIRENA vabi člane in prijatelje na družabnost z glasbo, ki bo v petek, 4. septembra, na sedežu društva od 19. ure dalje. Poskrbljeno bo za prigrizek. Informacije in prijave na sedežu društva Miramarski drevored, 32 - od ponedeljka, 24. avgusta do srede 2. septembra od 19. do 20. ure (040 422696, e-pošta tpksirena@libero.it).

PILATES - Skupina 35-55 pri SKD France Prešeren prireja za kondicijo in družbo še zadnjič pohod do Drage. Zbirališče v torek, 25. avgusta, ob 19.15 v Borštu na parkirišču pri ovinku za Jezero (odcep za pokopališče). S seboj prinesite žepno svetilko. Vabljene telovadke in vse, ki si želite drugače preživeti večer. Obenem obveščamo, da se bo vadba pilatesa in telovadbe za zdravo hrbtenico, po avgustovskem premoru, ponovno začela v torek, 1. septembra ob 18. uri. Za nove tečajnice bo srečanje isti dan, ob 17.30 v telovadnici srednje šole Simon Gregorčič v Dolini.

OPZ IN MPS SLOMŠEK vabita nove pevce v svojo sredo. Pevski teden za OPZ 6-10 let bo od srede, 26., do petka, 28. avgusta, v Slomškovem domu Bazovici. Za MPS od ponedeljka, 31. avgusta, do petka, 4. septembra, v Savinjski dolini. Informacije na tel. št. 040-226841 (Sandra) ali 040-226480 (Zdenka) po 20.uri.

ELIC - Proste šole za otrokovo raziskovanje vabi na brezplačna srečanja-delavnice v vrtu Rivoltella (nedaleč od Ostržka) v petek, 28. avgusta, od 9. do 12. ure »Znanost in igra«. V torek 4., petek, 8. in petek, 11. septembra, bodo od 16. do 18. ure na programu likovne delavnice »Mozaiki iz barvnega papirja«. Vabljeni! Za informacije: 040-55273 ali 320-0488202.

BOLJUNSKA ŽUPNIJA vabi v soboto, 29. avgusta, ob 19.30 na slovesnost blagoslovitve obnovljene zunanjosti domače cerkve, ki jo bo opravil škof msgr. Evgen Ravignani. Nato bo gospod škof vodil zahvalno sv. mašo za slovenske in italijanske vernike. Po maši bo pred cerkvijo družabnost.

VZPI ANPI OPČINE - BANI - FERLUGI - PIŠČANCI v soboto, 29. avgusta, se bomo poklonili 9. tovarišem, ki so jih Nemci pred 65. leti ustrelili v kraški dolinici na Mandriji. Zbrali se bomo ob 18. uri na openskem pokopališču, kjer počivajo trije tovariši v skupni grobnici padlih partizanov v bitki za Opčine. Nadaljevali bomo pot do spomenika v parku na Kraški ulici.

KNJIŽNICA PINKO TOMAŽIČ IN TOVARIŠI bo v avgustu zaprta.

KRUT obvešča, je da poletni urnik uradov sledeči: od 9. do 13. ure.

OBČINSKA KNJIŽNICA V BOLJUNCU bo od julija do septembra odprta ob sredah od 15. do 17. ure. Bralci, lahko vrnejo izposojene knjige tudi v uradu za kulturo Občine Dolina: od ponedeljka do petka, od 9. do 13. ure.

POKRAJINSKI URAD VZPI-ANPI v Ul. Crispi 3 obvešča, da bo avgusta zaprt. Telefonska tajnica in fax bosta redno delovala: 040-661088.

TELO IN ENERGIJA - prirejajo se popoldanski treningi kitajske borilne veščine in vaje za vitalno energijo v Zgoniku. Info: 328-4253103 (Mitja).

V IGRALNEM KOTIČKU PALČEK v Naselju sv. Mavra 124 (Devin Nabrežina) so odprta vpisovanja za tečaj plesne telovadbe za mamice in otroke. Za informacije tel. 040-3480325.

ANED - Združenje bivših deportirancev v nacistična taborišča obvešča, da bo urad v Ul. Rio Primario št.1 v Trstu zaprt do 31. avgusta.

BREZSKRBNE POČITNICE za otroke in starše! SPD Krasje ponuja osnovnošolcem in nižješolcem delavnice, na katerih bodo pod strokovnim vodstvom dokončali pisanje nalog in ponovili ter utrdili vse, kar naj bi med poletjem predelati za šolo. Obenem se bodo v prijetni družbi lotili tudi umetniških in razvedrilnih dejavnosti. Srečanja bodo na sedežu SPD Krasje v Trebčah od 31. avgusta do 4. septembra vsako jutro od 9. do 13. ure. Prijavite se čim prej (ne nujno za vseh pet dni)! Info na tel.št.: 333-1176331 (Nidia).

DELAVNICA LIČENJA Za vse mlade od 14. do 29. leta starosti, ki si želijo preobrazbe. Od 31. avgusta do 5. septembra se lahko na Festivalu mladinske ustvarjalnosti brezplačno naučite kako poudariti svoj obraz. Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave Živa Kušče tel. 339-1693030 ali MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

FESTIVAL MLADINSKE USTVARJALNOSTI Otvoritev in sejem mladinske ustvarjalnosti ter modna revija v ponedeljek, 31. avgusta. Od 1. septembra do 5. septembra brezplačne delavnice za mlade od 14. do 29. leta starosti: gledališka, plesna, likovna, fotografska, kulinarična, kantavtorska, ličenje, debatna. V soboto, 5. septembra, ob 10. uri okrogla miza na temo Inovativnost in ustvarjalnost mladih v zamejstvu. Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

FOTOGRAFSKA DELAVNICA Želite bolje ujeti za večno najlepše trenutke? Od 31. avgusta do 5. septembra Festival mladinske ustvarjalnosti ponuja možnost, da se brezplačno preizkusite v umetniški fotografiji. Toplo vabljeni vsi od 14. do 29. leta starosti. Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

GLEDALIŠKA DELAVNICA Festival mladinske ustvarjalnosti vabi na brezplačno gojenje gledaliških talentov. Celo tedenska delavnica je namenjena mladim od 14. do 29. leta starosti ter članom M.O.S.P.-a ter S.K.K.-ja. Kdaj: od 31. avgusta do 5.septembra, kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave Lučka Peterlin tel. 338-6820498 ali MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

KANTAVTORSKA DELAVNICA Če se vam v mislih rojevajo pesmi in ne poznate sredstev kako jih spravit na dan, se lahko udeležite Kantavtorske delavnice, ki je namenjena vsem glasbenim ustvarjalcem od 14. do 29. leta starosti. Vabljeni! Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

KULINARIČNA DELAVNICA Za vse od 14. do 29. leta starosti, ki si želijo pobližje spoznati pristno kraško kulinarično zakladnico, lahko od 31. avgusta do 5. septembra obiščejo Festival mladinske ustvarjalnosti in se udeležijo brezplačne Kulinarične delavnice. Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Mentorica bo Bernarda Milič. Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

LIKOVNA DELAVNICA od 31. avgusta do 5.septembra bo v Finžgarjevem domu na Opčinah potekale brezplačne urice namenjene likovnemu ustvarjanju. Toplo vabimo mlade od 14. do 29. leta starosti ter članice likovne skupine M.O.S.P.-a da se na Festivalu mladinske ustvarjalnosti pod mentorstvom Mateja Sussija prepustijo svetu barv. Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

OBČINSKA KNJIŽNICA V SALEŽU bo za poletni dopust zaprta do 31. avgusta.

PLESNA DELAVNICA Vsi navdušenci za ples od 14. do 29. leta starosti ter članice plesne skupine M.O.S.P.-a vabljeni na brezplačno delavnico sodobnega plesa, ki bo potekala v sklopu Festivala mladinske ustvarjalnosti od 31. avgusta do 5. septembra v Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave Raffaella Petronio tel.339-7046331 ali MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

SLORI obvešča, da bo do 31. avgusta odprt za javnost od 9. do 13. ure ali po dogovoru.

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ sporoča, da bosta urada v Trstu in Gorici do 31. avgusta imela sledeči urnik: od ponedeljka do četrtka od 9. do 13. ure, ob petkih bosta zaprta.

SEJEM MLADINSKE USTVARJALNOSTI: OD IDEJE DO IZDELKA IN MODNA REVIJA Vabimo vse mlade ustvarjalce od 14. do 29. leta starosti, da 31. avgusta predstavijo svoje izdelke. Brezplačno. Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com. Toplo vabljeni vsi na otvoritev Festivala mladinske ustvarjalnosti in ogled Sejma mladinske ustvarjalnosti.

TRŽAŠKI PARTIZANSKI PEVSKI ZBOR P. TOMAŽIČ obvešča, da bo prva vaja v torek, 1. septembra, ob 20.45 na sedežu na Padričah. Vabljeni tudi novi pevci in orkestraši.

SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB L. KOŠIR vabi svoje člane na redno sejo, ki bo 2. septembra, ob 19. uri v Gregorčičevi dvorani, v ulici Sv. Frančiška 20.

44. ŠTUDIJSKI DNEVI DRAGA 2009- Park Finžgarjevega doma - Opčine (TS), Dunajska cesta 35: petek, 4. septembra, ob 16.30 dr. David Bandelj, ... Mi se imamo radi (pregled in vizija medkulturnih, medosebnih in medliterarnih odnosov med Slovenci v Italiji in Sloveniji); sobota, 5. septembra, ob 16.30 dr. Boštjan Žekš, Slovenci v zamejstvu in po svetu po padcu meja, v obdobju globalizacije; nedelja, 6. septembra, ob 10. uri, dr. Edvard Kovač, »Postkrščanska era ali vek novega krščanstva?«, ob 16. uri dr. Matej Makarovič, Slovenija, Evropa in globalizacija. V nedeljo, 7. septembra, ob 9. uri bo na prireditvenem prostoru za udeležence Drage sv. maša. Spremna prireditev: Brezmejni študijski dnevi - tri desetletja izrazov v soboto, 5. septembra ob 11. uri, v Bambičevi galeriji na Opčinah, Proseška ul. 131 (nasproti župnijske cerkve).

AŠD CHEERDANCE MILLENIUM prireja »Cheerleading Free Open Day« v soboto, 5. septembra, od 9. do 16. ure v telovadnici F.Bevk na Opčinah. Brezplačni dan s plesnimi in navijaškimi delavnicami ter demonstracijami društvenih skupin. Namenjen je osnovnošolcem, srednješolcem in višješolcem. Prijave in info na tel. št. 349-7597763 (Nastja) ali info@cheerdancemillenium.com.

DEBATNA DELAVNICA Inovativnost in ustvarjalnost mladih v zamejstvu. Koliko možnosti imajo mladi? Kakšno pot je potrebna za uveljavitev idej in projektov? Je tujina edina možnost? To so teme o katerih si bodo lahko mladi od 14. do 29 leta starosti izmenjali mnenja in jih ob koncu Festivala mladinske ustvarjalnosti 5. septembra predstavili na okrogli mizi na temo »Inovativnost in ustvarjalnost mladih v zamejstvu«. Vabljeni vsi, ki imate kaj za povedati. Kdaj: od 31. avgusta do 5. septembra, kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije in prijave MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

OKROGLA MIZA NA TEMO »INOVATIVNOST IN USTVARJALNOST MLADIH V ZAMEJSTVU« 5. septembra ob 10. uri se bo pričela okrogla miza, kjer bodo mladi iz zamejstva ter udeleženci poletnega dela Drage mladih predstavili zaključke na temo. Vljudno vabljeni vsi. Kraj dogajanja: Finžgarjev dom na Opčinah (Dunajska 35). Za informacije MOSP: tel. 345-2669860, e-naslov: rast_mladika@hotmail.com.

ZSKD obvešča članice in stranke, da bodo uradi do petka, 11. septembra poslovali z naslednjim urnikom: od ponedeljka do petka med 9. in 13. uro.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča da bodo uradi do 11.septembra poslovali od 9. do 13. ure.

60-LETNIKI Z OPČIN in okolice organizirajo 13. septembra enodnevni izlet z avtobusom na Koroško s splavarji. Prijave na agenciji Ideja turizem v Sežani (bivši Kompas). Dobrodošli so tudi soproge in soprogi slavljencev. Za informacije: 040-213682 (Igor), 040-215033 (Ana) v večernih urah.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja na plastični stezi v Nabrežini vsako soboto in nedeljo s pričetkom 19. septembra. Vpisovanja na info@skdevin.it ali pa na 040-209873.

LETNIKI 57 od Milj do Devina organizirajo v soboto, 26.septembra, enodnevni izlet. Za informacije tel. št.: 340-8321902 (Marta); 040-327019 (Renzo) v večernih urah.

Loterija 22. avgusta 2009

Bari	37	2	74	3	12
Cagliari	14	68	56	10	53
Firence	13	46	51	5	29
Genova	27	60	49	17	65
Milan	20	67	37	81	79
Neapelj	31	65	85	25	88
Palermo	33	14	10	71	55
Rim	84	17	78	10	1
Turin	28	79	47	53	58
Benetke	64	50	24	11	27
Nazionale	73	64	27	11	84

Super Enalotto Št. 101

10 11 27 45 79 88 jolly **42**

Nagradni sklad	14.871.055,87 €
1 dobitnik s 6 točkami Jackpot	147.807.299,08 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
78 dobitnikov s 5 točkami	28.598,19 €
7.709 dobitnikov s 4 točkami	289,35 €
290.421 dobitnikov s 3 točkami	15,36 €

Superstar 63

Brez dobitnika s 6 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	-- €
Brez dobitnika s 5 točkami	-- €
29 dobitnikov s 4 točkami	28.935,00 €
1.298 dobitnikov s 3 točkami	1.536,00 €
18.716 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
115.846 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
241.964 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Čestitke

Jutri, 24. avgusta, naša mamica BARBARA GROPAJC praznuje rojstni dan! S tabo se veseliva in vse dobro ti želiva. Iz srca ti kličeva vse najboljše, tvoji Erika in Elena.

Zjutraj bel list pred nami stoji, zvečer popisan v neskončnost odhiti. Knjiga življenja se tako debeli, TETA BERNARDA visok jubilej slavi, še mnogo srečnih in zdravih dni ji Marco želi, Gaja poljubčke ji podari, Carmen ji naj naj zaželi.

SKD Lipa iskreno čestita IVANU GRGIČU za uspešno opravljeno maturo in mu želi obilo uspehov.

Kino

AMBASCIATORI - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Viaggio al centro della terra«.

ARISTON Poletna arena: 21.00 »Mamma mia!«.

CINECITY - 15.15, 17.40, 20.00, 22.00 »Il messaggero«; 15.20, 17.35, 20.00, 22.05 »S.Darko«; 15.05, 16.50, 18.35, 20.20, 22.05 »Il mistero della pietra magica«; 15.00, 16.45, 18.30, 20.15, 22.00 »Alieni in soffitta«; 15.20, 17.40, 19.50, 22.00 »Sex movie in 4D«; 15.00, 16.00, 18.00, 18.45, 21.00, 21.30 »Harry Potter e il Principe mezzosangue«.

FELLINI - Dvorana je zaprta za poletni premor.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 17.00, 20.00, 22.15 »Nemico pubblico n 1 - L'ora della fuga«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 17.15 »Coraline e la porta magica«; 19.45, 22.00 »I love Radio Rock«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 17.00, 19.30, 22.00 »Harry Potter e il Principe mezzosangue«.

KOPER - KOLOSEJ - 18.40, 21.40 »Neslavne barabe«; 15.30, 17.30, 19.30, 21.30 »Vse moje bivše«; 14.50, 16.40 »G-Force«; 19.10, 21.10 »Snubitev«; 16.20 »Harry Potter in Princ mešane krvi«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il mistero della pietra magica«; 16.30, 20.30 »Alieni in soffitta«; Dvorana 2: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il messaggero«; Dvorana 3: 18.10, 22.15 »Killshot«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »S.Darko«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.50, 20.00, 22.00 »S.Darko«; Dvorana 2: 18.00, 20.10, 22.10 »Il messaggero«; Dvorana 3: 18.00, 20.00, 22.00 »Alieni in soffitta«; Dvorana 4: 17.45, 19.50, 22.00 »Il mistero della pietra magica«; Dvorana 5: 17.50, 20.00, 22.00 »Sex movie in 4D«.

Mali oglasi

GOSPA išče službo kot negovalka starejše osebe, 24 ur dnevno. Tel. 040-251231.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

OMV: Proseška postaja 35
AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155
SHELL: Ul. Locchi 3, Trg Duca degli Abruzzi 4
ESSO: Ul. Flavia 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE
TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1
AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738
OMV: Proseška postaja 35
SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27
V sodelovanju s FIGISC Trst.

GRELEC za kurilno olje, znamke lamborghini - calor, KM 0,83, v izredno dobrem stanju prodam. Cena: 220,00 evrov. Tel. 040-208989.

KRASNE KUŽKE mešančke, majhne rasti, podarimo resni osebi, ljubitelju živali. Tel. 333-6486500 v večernih urah.

PRODAJAM učbenike za vse razrede znanstvenega in klasičnega liceja. Pokličite na tel.št. 040-226323 v jutranjih urah.

PRODAM orehovo kraško skrinjo, motiv rože »intarzirane«, dolžina 1,50, 50x50. Tel. 339-7396098.

PRODAM njivo v Boljuncu, 1.340 kv.m. Tel. 040-280910.

PRODAM peč na drva za centralno kurjavo, znamke buderus, 40.000 kal. Tel. 040-226420 ob uri obredov.

PRODAM vse potrebno orodje za pridelovanje vina. Tel. 040-280910.

ZA KRAŠKO OHCET primerne in popolnoma nove otroške copatke št. 24 prodam za 10,00 evrov. Tel. št.: 329-8012528.

Poslovni oglasi

SV. JAKOB BLIZU TRGA prodam opremljeno stanovanje: dve spalnici, bivalna kuhinja, dnevna soba in kopalnica.

Samostojno ogrevanje.

Tel. ali SMS: 329-1099409

Osmice

OB PRILIKI KRAŠKE OHCETI bomo v ponedeljek, 24. avgusta v Repnu odprli osmico pri Batkovih. Vljudno vabljeni.

OSMICA pri Lojzetu v Brjah pri Komnu je odprta do 30. avgusta. Vabljeni. Tel. št.: 0481-776366.

OSMICO bo v ponedeljek, 24. avgusta, odprl Milič Stanko v Zgoniku.

OSMICO je odprl Žigon Miro, Zgonik št. 36. Tel. št.: 040-229198.

OSMICO je odprl Paolo Pernarčič, Medjavas 21.

OSMICO je odprl Zahar v Borštu 57.

OSMICO sta v Saležu odprla Sandra in Jožko Škerk.

OSMICO sta odprla Marčelo in Ervin Doljak v Samatorci 22. Tel. 040-229180.

TERČONOVI so v Cerovljah odprli osmico. Tel. 040 - 299435.

V REPNU »NA OREŠJU« ima družina Škabar odprto osmico.

Šolske vesti

RAVNATELJSTVO DTTZG Žige Zoisa obvešča dijake, da bodo preverjanja za odpravljanje primanjkljajev na sedežu v dneh 27., 28. in 29. avgusta po koledarju, ki je izobešen na oglasni deski na sedežu in objavljen na spletnem mestu www.zigazois.it.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da bo zaradi novih pravil letos podeljevanje letnih suplenc za tržaško in goriško pokrajino potekalo skupno, in sicer v petek, 28. avgusta, v prostorih Nižje srednje šole »S. Kosovel« na Opčinah, Bazoviška ulica, št. 7, in sicer ob 10.00 za vrtce in osnovno šolo ter ob 11.30 za nižje in višje srednje šole. Kdor bi se podelitve ne mogel udeležiti, lahko v ta namen izpolni pooblastilo. Tozadevni obrazci so na voljo tako na tržaškem kot na goriškem sedežu Urada. Seznam razpoložljivih mest bo vsaj 24 ur prej objavljen na oglasnih deskah tržaškega in goriškega urada.

ZDRUŽENJE STARŠEV OSNOVNE ŠOLE FRANA MILČINSKEGA obvešča, da se šahovska in računalniška delavnica MIŠK@ prične v ponedeljek 31. avgusta, ob 8.30. Udeleženci naj se zberejo v veži Trgovskega Tehničnega Zavoda Žige Zoisa, ul. Guardiella, 13/2, ob 8.15, da izpolnijo prijavnico. Med eno in drugo delavnico bo odmor, zato naj imajo otroci s seboj malico. Če se niste še prijavili, se nam lahko prvi dan vseeno pridružite. Pričakujemo vas!

RAVNATELJSTVO DPZIO JOŽEF ŠTEFAN obvešča, da bo avgusta ob sobotah zavod zaprt ter da se bo redni pouk za š.l. 2009/2010 začel v torek, 15. septembra.

DTTZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo med poletno prekinitvijo didaktičnih dejavnosti od ponedeljka do petka tajništvo odprto od 9. do 14. ure.

NA DRŽAVNI SREDNJI ŠOLI SIMONA GREGORČIČA V DOLINI se bo pouk začel v ponedeljek, 7. septembra. ob 7.45.

DTTZG ŽIGE ZOISA obvešča, da bo prvi dan pouka v šolskem letu 2009/10 v četrtek, 10. septembra 2009.

NA LICEJU FRANCETA PREŠERNA se bo pouk v šolskem letu 2009/10 začel 10. septembra.

Izleti

ŠOLSKE SESTRE DE NOTRE DAME vabimo na skupno goriško-tržaško romanje na Barbano, v ponedeljek, 31.avgusta. Po skupni sv.Maši na Barbani bomo šli na kosilo v Bilje, potem pa na Sv.Goro, kjer bomo imeli pete litanije Matere božje in blagoslov z Najsvetejšim. Avtobus bo odpeljal iz Opčin ob 7.00, s Trga Oberdan ob 7.15, s Proseka ob 7.30, iz Sv.Križa ob 7.35, iz Sesljana ob 7.40. Povratek okrog 20.30. Za vpis in ostale informacije pokličite čimprej na tel.št.: 040-220693 ali 347-9322123.

SKD IGO GRUDEN vabi na izlet s splavom po Dravi v nedeljo, 13. septembra. Odhod s trga v Nabrežini ob 8.00, ob 11.30 vkrcanje na splav v Gortini (občina Muta), dvourna vožnja s programom in flosarsko malico, popoldne še obisk Prežihovine in ogled pivovarne v Trobljah. Povratek okoli 20. ure. Cena izleta 35,00 evrov. Vpisovanje v kavarni Gruden in v trgovini Sergija Kosmine v Nabrežini.

SKUPINA 85 organizira od 19. do 25. septembra izlet: Donava od Beograda do Črnega morja. Informacije in vpisi: info@gruppo85.org, tel. 348-5289452 ali 338-7417105.

Prireditve

JERNEJEV TEDEN NA OPČINAH - Danes, 23. avgusta, ob 9. uri procesija okoli cerkve in slovesna sv. maša, ob 17. uri Vesel Jernejev popoldan; v ponedeljek, 24. avgusta, bogoslužni praznik sv. Jerneja: ob 19. uri skupna sv. maša za slovenske in italijanske vernike, ki jo bo daroval tržaški škof Evgen Ravignani; v torek, 25. avgusta: ob 16. uri Pohod po Jernejevih poteh, ob 19. uri sv. maša; v sredo, 26. avgusta: romanje k Mariji v Petrovče pri Celju; v četrtek, 27. avgusta: ob 19. uri sv. maša in ob 20. uri koncert v župnijski cerkvi, ki ga bodo oblikovali: MePZ Sv. Jernej in MoPS Sv. Jernej pod vodstvom Janka Bana ter solista Marjan Skerlavaj in Marjan Štrajn ob orgelski spremljavi Mire Fabjan, Davida Lenise in Vinka Skerlavaja. Sledil bo orgelski nastop Davida Lenise.

SKD VIGRED vabi na ogled veseloigre »Kekec gre na morje«, v izvedbi skupine Kraški ovčarji v sredo, 2. septembra, ob 20.30 na šolskem dvorišču v Šempolaju (na prostoru pod vtrcem).

OBČUTENA VSEMANJŠINSKA PROSLAVA NA BAZOVSKI GMAJNI se bo letos odvijala v nedeljo, 6. septembra, ob 15. uri. Zbori bodo skupno zapeli pesmi Žrtvam, Bazovica, Stoji tam v gori partizan in Vstajenje Primorske. Notno gradivo je na razpolago na tržaškem sedežu ZSKD, Ul. San Francesco 20, tel. št.: 040-635626. Skupna pevska vaja bo v četrtek, 3. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Vljudno vabljeni vsi pevci.

BAMBIČEVA GALERIJA prireja v soboto 5. septembra, ob 11. uri odprtje fotografske razstave Petra Cvelbarja Brezmejni študijski dnevi - Tri desetletja izrazov Drage. Uvodna beseda Saša Martelanc. Sodelovanje z DSI iz Trsta in s prispevkom Pokrajine Trst. Ogled do 28. septembra.

Pogrebno podjetje
ONORANZE FUNEBRI
ALABARDA
Prisotni smo na Opčinah, v Miljah, v Boljuncu in v Nabrežini
Tel. 040 21 58 318

✝ Zapustila nas je

Anica Renčelj vd. Bole

Žalostno vest sporočata

sinova Emil in Edi z družinama

Pokojna bo ležala v sredo, 26. avgusta, od 11.00 do 12.30 v ulici Costalunga. Sledil bo pogreb z mašo, ob 13.00, v cerkvi sv. Jerneja na Opčinah.

Opčine, 23. avgusta 2009

Kraško pogrebno podjetje Lipa

✝ Za vedno nas je zapustila naša draga žena, mama in nona

Angela Ravbar por. Milic

Žalostno vest sporočajo

mož Alojz, sinova Walter z Marino in Renco s Patrizio ter vnuki.

Pogreb bo v torek, 25. t.m., ob 13.00 uri iz mrtvašnice v ulici Costalunga za repentabrsko pokopališče.

Repen, 23. avgusta 2009

Pogrebno podjetje Zimolo

Zadnji pozdrav dragi in ljubljeni noni

Damjan, Veronika, Darma

Zadnji pozdrav teti Angeli

nečak Milan z Loreno in Karin

Združeni pevski zbor Repentabor

izraža iskreno sožalje pevcema Walterju in Rencotu ob izgubi drage mama Angele.

Ob izgubi predrage žene, mame in none Angele izreka iskreno sožalje Alojzu, Walterju, Rencu in vsem svojcem

NK Kras

Ob izgubi drage mame izreka svojemu občinskemu svetniku Rencu Miliču in družini iskreno sožalje

Slovenska skupnost - sekcija Repentabor

Ob boleči izgubi drage žene in mame Angele izrekamo iskreno sožalje možu Alojzu, sinovoma Walterju in Rencu ter vsem domačim.

Mešani pevski zbor in župnijska skupnost Repentabor

Ob boleči izgubi drage soproge Angele stojimo ob strani predsedniku Alojzu Miliču in svojcem ter jim izražamo globoko sožalje.

VZPI-ANPI sekcija Repentabor

Društvo slovenskih lovcev Doberdob

se pridružuje žalovanju družine ob izgubi drage Angele.

Sava Kolerič vd. Pirnat

Žarni pogreb bo v četrtek, 27. avgusta, ob 14.30 na pokopališču na Katinari.
Maša zadušnica bo v nedeljo, 6. septembra, ob 10.00 v svetoivanski cerkvi.

Mirja

ZAHVALA

Adriano Michelazzi

Najlepša zahvala vsem sorodnikom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot. Posebna hvala mojim prijateljicam Sonji, Virginiji in Zorki za vsestransko pomoč v teh težkih trenutkih, gospodu Jakominu za občuten obred, prijatelju Sergiju Petarosu za ganljivi pozdrav ter Dorotu in Liviju, ki sta žaro ponesla na zadnji dom.

Žena Hedvika

ZAHVALA

Ivanka Škabar vd. Škabar

Zahvaljujemo se župniku g. Antonu Bedenčiču, udeležencem pogreba in vsem, ki so pokojnico obiskovali med boleznijo.
Posebna zahvala dr. Carbucicchiu ter osebju Doma za ostarele "Brata Stuparich".

Svojci

Pogrebno podjetje Zimolo

ZAHVALA

Mario Sossi

Ganjeni ob tolikšnih izrazih sožalja, se iz srca zahavljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin in ga pospremili na zadnjo pot.
Posebna zahvala naj gre g. župniku F. Pohajaču za ganljiv obred, MPZ Tabor, nosilcem cvetja, CPZ Sv. Jernej ter g. Armandu Škerlavaju za poslovilne besede.

Svojci

Opčine, 23. avgusta 2009

Pogrebno podjetje Alabarda Opčine

20.8.2008 20.8.2009

Ida Derganc vd. Čok

Spomin nate je vedno živ.

Ondina in vsi, ki so te imeli radi.

24.8.1997 24.8.2009

Valter

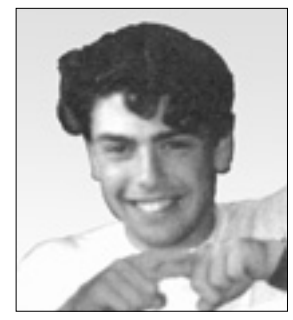

Že dvanajsto leto nas ta slikica spominja nate in na tvojo neizmerno ljubezen do nebogljenih živali in ljudi.

Vsi tvoji

Domjo, 23. avgusta 2009

Ob boleči izgubi dragega očeta IVANA MEULIE izreka Silvi občuteno sožalje

Košarkarski klub Bor

Ob bridki izgubi dragega očeta izreka Silvi iskreno sožalje

Športno združenje Bor

Primorski dnevnik

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

REDIPULJA-DOBERDOB - Zaradi nadpovprečno visokih temperatur in suše

Kraška gmajna gorela, veča se požarna ogroženost

Včerajšnji požar naj bi bil podtaknjen - Zaradi vročine naval telefonskih klicev na službo 118

Kljub hitremu posegu gasilcev, gozdne straže in prostovoljcev civilne zaščite je včeraj na kraški gmajni med Foljanom-Redipuljo in Doberdobom pustošil požar. Vnel se je okrog 13. ure, ni ogrozil hiš, kljub temu pa sta morala na kraju posredovati kar dva gasilna helikopterja.

Ogenj je najprej zajel kraško gmajno v Redipulji, nato pa ga je veter razpihal proti Doberdobu in Ronkam. V nebo se je začel dvigovati gost dim, kmalu zatem pa je telefon goriškega poveljstva gasilcev začel brneti. Na kraju so posredovali tudi prostovoljci civilne zaščite iz Doberdoba, Sovodenj, Ronk in Foljana ter gozdna straža. Kmalu sta priletela helikopter deželne civilne zaščite in gasilski helikopter, potreben pa je bil tudi poseg tržiških karabinjerjev in tehnikov družbe ENEL: ogenj je namreč ogrožal tudi visokonapetostne električne droge. Da bi ne prišlo do škode na omrežju, so morali napetost izklopiti. Gasilsko akcijo sta spremljala tudi župan občine Foljan-Redipulja Antonio Calligaris in podžupan Paolo Cechet. Sprva je kazalo, da bodo gasilci obvladali požar v kratkem času, v resnici pa je sprememba smeri vetra privedla do zapletov. Ob 18. uri situacija še ni bila pod nadzorom. Vzroka požara na gasilskem poveljstvu niso pojasnili, zelo verjetno pa je, da je bil podtaknjen ali nenamerno povzročen.

Damijan Nacini in Renato Chittaro iz goriškega gasilskega poveljstva sta včeraj povedala, da je bilo iz vidika požarne ogroženosti letošnje poletje dokaj mirno in so posegli le v redkih primerih. »Junija in julija je deževalo, zato je bila nevarnost požarov omejena, stanje pa se utegne že v prihodnjih tednih poslabšati, če se bo suša nadaljevala,« je opozoril Chittaro.

Neznosna vročina, ki je Goriško zajela v zadnjih tednih, pa je ob nevarnosti požarov ustvarila tudi druge probleme. »V prejšnjih dneh smo obravnavali na desetine primerov starejših občanov, ki so zaradi visokih temperatur in slabega zraku imeli težave z dihanjem. Številni kličejo 118 tudi zato, da vprašajo za nasvet,« je povedal uslužbenec rešilne službe. Kljub temu, da je nočna nevihta nekoliko omilila neznosno vročino, je včeraj Gorica s 33 stopinjami ponovno dosegla primat najbolj vročega mesta v deželi FJK. »Klicev je bilo danes (včeraj, op.ur.) manj, nasploh pa smo letos poleti imeli zaradi vročine ogromno dela,« je zaključil uslužbenec oddelka za prvo pomoč. (Ale)

Gasilec na kraju včerajšnjega požara BONAVENTURA

NOVA GORICA - Vročina

Najbolj nevarna je dehidracija

Gospodinjstvom na Trnovski planoti dovažajo vodo

Vročina, ki spremlja letošnji avgust, zahteva tudi svoj davek. Zaradi visoke koncentracije ozona v zraku, visokega UV indeksa in temperatur zraka, ki konstantno presegajo trideset stopinj celzija, beležijo v šempetrski bolnišnici zadnje dni nekoliko povečan obisk. Prevladujejo srčni bolniki, ki imajo težave z dihanjem, in ljudje, ki prihajajo v predkolapsnem stanju ali pa že po kolabiranju, ki ga največkrat povzroči dehidracija. Če prevladujejo med srčnimi bolniki starejši ljudje, pa so kolabiranju oz. nenadni izgubi zavesti zaradi vročine ali dehidracije podvrženi tudi mlajši ljudje. V bolnišnici svetujejo uživanje dovoljšnje količine vode oz. tekočine in zadrževanje v hladnih prostorih.

Zdravnica Nika Ahačič Srednik, ki je včeraj dežurala na urgenci v novogoriškem zdravstvenem domu, je pojasnila, da je ambulanta na urgenci vedno polna, tako da bi težko govorila o povečanem obisku zaradi vročine. Povedala je, da se sicer ukvarjajo s primeri raznih vročinskih stanj, tudi ona pa je izpostavila, da je »dehidracija velik problem, precej bolj kot sama izpostavljenost soncu«. V zvezi s tem je poudarila večjo izpostavljenost kroničnih bolnikov, kot so srčni in sladkorni bolniki. Dodala je še, da bi morali vsi ljudje ob taki vročini veliko več piti.

Vročino in posledice dolgotrajnega pomanjkanja pravih padavin pozorno spremljajo tudi novogoriški gasilci. Kot je povedal poveljnik novogoriške gasilske enote, Simon Vendramin, zaradi pomanjkanja dežja že nekaj časa z vodo dnevno oskrbujejo prebivalce Trnovske planote. »V zadnjih nekaj dneh smo opravili dnevno sedem do osem prevozov vode s cisterno v kraje Ravnica, Podgozd, Pri Peči, Grgarske ravne, Bitež, pa tudi v Šmihel,« je povedal in dodal, da je v vsaki cisterni osem kubičnih metrov vode. Pojasnil je tudi, da stanje še ni alarmantno, saj so pred leti opravili tudi do dvajset takšnih prevozov dnevno, v primeru da bo takšno vreme vztrajalo še teden dni, pa bi lahko postale razmere bolj kritične. Podobno velja tudi za požarno ogroženost, ki je na Goriškem že visoka oz. četrte stopnje od skupno petih, na občini oz. Upravi RS za zaščito in reševanje pa še niso razglasili povečane požarne ogroženosti za to območje. »Če se takšno vreme obdržalo še teden dni, bo zagotovo razglašena požarna ogroženost, pa tudi posredovati bo treba pri kakšnem požaru, kar nam vsaj do zdaj še ni bilo treba,« je zaključil Vendramin. (nn)

ZDRAVSTVO - SSk

»Čezmejno sodelovanje okop pred krčenjem«

JULIJAN ČAVDEK

BUMBACA

Krčenje zdravstvenih storitev in struktur v Gorici je ponovno v ospredju javne razprave. Kritične odzive je nazadnje sprožil deželni odbornik za zdravstvo Vladimir Kosic, ki ni zanikal možnosti ukinitve goriške porodnišnice. Obstoj le-te je že spet ogrožen, saj še zdaleč ne dosega po zakonu zapovedanega praga petstotih rojstev letno; ne bi ga dosegala tudi v primeru, ko bi prag znižali na štiristo otrok. Odločno premalo, meni predstavnik deželne vlade, ki pa dodaja, da odločitev vsekakor še ni bila sprejeta. Nekateri politiki iz Goriške so že zagnali vik in krik ter napovedali, da se bodo odločno zoperstavili vsakemu poskusu krčenja zdravstvenih storitev. V javno debato vstopa tudi pokrajinski tajnik stranke Slovenske skupnosti (SSk) Julijan Čavdek.

»Dolga leta je bila tarča kritik goriška bolnišnica, sedaj pa je na udaru predvsem porodnišnica. Zavedati se moramo, da bodo vsako krčenje storitev ali ukinitev zdravstvenih struktur najbolj občutili ljudje oziroma bolniki, ki si bodo morali za svoje zdravje po lastnih močeh pomagati in iskati zdravstveno oskrbo čedalje dlje od svojega doma,« ugotavlja Čavdek in dodaja: »To bo seveda negativno vplivalo na Gorico in na njeno družbeno strukturo. Tudi zaradi takšnih posegov bosta mesto in njegova okolica manj privlačna.« Čavdek pravi, da »SSk soglaša s trditvami goriškega občinskega svetnika opozicije Bernarda De Santisa, ki ugotavlja, da kljub zagotovilom goriškega župana je teža Gorice na deželni ravni izredno majhna, kar predstavlja velik problem pri uveljavljanju koristi goriškega prostora še posebno na občutljivem področju zdravstva. Kje naj iščemo vzroke te šibkosti? Predvsem pri dejstvu, da pomen zdravstvenega sistema oziroma bolnišnice sloni na raziskovanju in inovaciji, kar pa se v Gorici ne izvaja«. Čavdek tako nadaljuje svojo izjavo: »Kot pokrajinski tajnik SSk in tudi v imenu treh goriških občinskih svetnikov SSk želim podčrtati dejstvo, da Goričani plačujejo kratkovidno politiko današnje občinske uprave v Gorici, ki je čezmejno sodelovanje privedla do popolnega zamrtja, kar še posebej velja za področje zdravstva. Takšna politika je danes skregana z zdravo pametjo, saj bi čezmejno sodelovanje v zdravstvu lahko predstavljalo obrambo pred vsiljevanjem krčenj, ki jih sedanja deželna vlada napoveduje. Razvijati sodobni zdravstveni sistem na podlagi čezmejnega sodelovanja in z uporabo finančnih sredstev iz evropskih skladov bi morala biti prioriteta današnjih upraviteljev. Ti so že v preteklosti žal naredili vse, da bi preprečili katero koli sodelovanje s slovenskimi sosedi. Danes, ko imajo v rokah tudi goriško občino, pa so se potrudili, da je zamrlo prav vse, kar je na področju čezmejnih sinergij zastavila Brancatijeva uprava z odločilnim doprinosom občinskih odbornikov SSk.«

Čavdek izpostavlja še en vidik, ki »je bil pri tej zadevi skoraj popolnoma spregledan, in sicer izvajanje dvojezičnosti, ki jo predvideva zaščitni zakon 38/2001 za javne ustanove«. Pokrajinski tajnik SSk pojasnjuje, da »dvojezično poslovanje goriške bolnišnice in zdravstvenega sistema bi predstavljalo posebnost, zaradi katere bi bilo vsakršno krčenje težje izvedljivo. A to je za marsikoga v Gorici še vedno "fantapolitika"«.

KRMIN - Še danes Praznik narodov

Obujajo spomin na preteklost in hkrati snujejo novo Evropo

Včerajšnji prihod vozov, ki sodelujejo na krminskem Prazniku narodov

BUMBACA

»Spominjamo se skupne preteklosti, preučujemo pa tudi novo Evropo in razmišljamo o možnostih združevanja Stare celine.« S temi besedami je predsednik združenja Mitteleuropa Paolo Petiziol orisal cilj krminskega Praznika narodov srednje Evrope, ki bo še danes potekal v Krminu. Praznik, ki združuje države nekdanjega Avstro-ogrskega cesarstva in obeležuje obletnico rojstva cesarja Franca Jožefa, se je začel včeraj na pokopališču v Bračanu, kjer so se upravitelji in predstavniki delegacij poklonili žrtvam vojn in padlim vseh narodnosti, ob prisotnosti številnih obiskovalcev pa se je nadaljeval v Krminu, kjer so po prihodu kočij do poznih ur potekali spektakli in koncerti. Delegacije iz devetih držav bodo trge in ulice briškega mesteca popestrile tudi danes. Ob 10. uri bo mimohod folklornih skupin, ob 11. uri pa bo maša z molitvami v raznih jezikih. Opoldne bodo na vrsti nagovori, od 14.30 dalje pa bodo po Krminu rajale glasbene in folklorne skupine.

GORICA

Čistili bodo jaške

Goričani se v deževnih obdobjih pogosto spopadajo s preplavljenimi cestami in parkirišči, ki ob nevšečnostih lahko povzročajo tudi težave v prometu in nesreče. Da bi se tem izognili, bo pred koncem meseca podjetje Cosper začelo s sistematičnim čiščenjem jaškov za odvajanje meteornih voda na goriških cestah. Občina Gorica je namreč po zapadlosti pogodbe s pokrajinsko družbo Iris, ki je bila zadolžena za čiščenje jaškov do konca leta 2008, sklenila, da bo to nalogo zaupala specializiranemu podjetju. Z najboljšo ponudbo se je na razpis prijavilo podjetje Cosper, ki bo do 31. decembra letos redno odstranjevalo listje in blato iz jaškov ter bo na razpolago tudi za urgentne posege. Ob podjetju bo za čistočo cest in jaškov za odvajanje meteornih voda še naprej skrbela tudi občinska cestna služba. Urgenten poseg bo moralo podjetje Cosper opraviti na tisočih jaških, ki so zamašeni z listjem, blatom in drugim materialom.

FOLKLORA V GORICI

Bliža se festival

Odbor in prostovoljci združenja Pro Loco se vneto pripravljajo na 44. izvedbo mednarodnega festivala folklore, ki bo potekal v Gorici med 27. in 30. avgustom. »Združenje Pro loco se na sprejem številnih italijanskih in tujih delegacij ter folklornih skupin pripravlja v duhu tolerance in večkulturnosti, ki sta značilni za Gorico,« je povedal predsednik združenja Sergio Piemonti. Le-ta je v prejšnjih tednih izjavil, da je letošnja izvedba tradicionalne prireditve pod vprašajem zaradi krčenja prispevkov s strani javnih uprav. Nevarnost preklica priljubljene parade je sedaj mimo, polemikam pa ni videti konca. »Na predloge in nasvete, predvsem pa na napade, laži in obrekovanja, ki so jih v teh dneh objavili krajevni časopisi, bomo odgovorili po zaključku festivala,« je podčrtal Piemonti. V prejšnjih dneh se je združenje Pro loco znašlo v težavah tudi zaradi odra, ki ga vsako leto nameščajo na Battistijev trg. Oder, ki je občinska last, je namreč utrpel škodo na letošnji šagri pri Sv. Ani, mestna uprava pa je obljubila, da bo poskrbela, da bo pravočasno popravljen.

PEVMA - Občina zagotavlja, da bo parkirišče nared pred začetkom šolskega leta

Pravočasno bo urejen varen dostop do vrtca

Zemljišče bi morali z gramozom prekriti upravitelji maneže Remuda

Pevmska jahalnica Remuda je sprejela obvezo, da bo uredila parkirišče za potrebe slovenskega vrtca. Če tega ne bo storila, naj bi poseg izvedla občinska uprava. Če pa tudi do tega ne bi prišlo, bo v akcijo stopila opozicija v občinskem svetu.

BUMBACA

Za varen dostop otrok v pevmski vrtec bo poskrbljeno pred začetkom novega šolskega leta. Da bo parkirišče med jahalnico Remuda in sedežem slovenske vzgojne ustanove nared do 14. septembra, ko se bodo dejavnosti začele po vseh vrtcih Večstopenjske šole s slovenskim učnim jezikom v Gorici, je Silvanu Primosigu, občinskemu svetniku stranke Slovenska skupnost, zagotovil župan Ettore Romoli, ki si je pred meseci ogledal lokacijo in se na svoje oči prepričal, da je poseg potreben.

Ureditev 10-metrskega pasu za parkiranje avtomobilov med jahalnico in poslopjem vrtca je predvidena v varianti št. 28 h goriškemu regulacijskemu načrtu. Akt, ki omogoča tudi druge pomembne novosti, kot je ureditev parkirišč med ulicama Morelli in De Gasperi ter pri sedežu nadškofije, je občinski svet sprejel aprila. Besedilo o uresničitvi parkirišča, ki bo preprečevalo, da starši otrok pevmskega vrtca parkirajo na cesti, je Romolijeva uprava vključila v varianto šele po večmesečnih pritiskih leve sredine. Predstavniki skupine Demokratske stranke so namreč zahtevali, naj uprava upošteva voljo rajonskega sveta za Pevmo, Štmaver in Oslavje ter didaktičnega ravnateljstva iz ulice Brolo, ki sta opozarjala na krvavo potrebo po parkirnih prostorih.

»V dokumentu, ki smo ga sprejeli v občinskem svetu, je pravzaprav napisano, da morajo upravitelji zemljišča poskrbeti za ureditev parkirišča. Pas med jahalnico in vrtcem, ki bi ga bilo treba enostavno prekriti z gramozom, je namreč deželna last, sedanji upravitelj pa je Horse Club Remuda,« pravi Primosig in dodaja: »Župan se je pred meseci vsekakor obvezal, da bo v primeru, ko bi upravitelji jahalnice ne uredili parkirišča, posegla občina.«

Občinski odbornik Sergio Cosma zagotavlja, da uprava ni pozabila na obljubo in da bo parkirišče urejeno pred začetkom šolskega leta. »Horse Club Remuda smo že seznanili z zahtevo, da prekrije zemljišče z gramozom, občina pa bo uredila ograjo in vhod na parkirišče. Prihodnji teden bo o tem govor na seji občinskega odbora, nato pa bomo skušali postopek pospešiti,« pojasnjuje Cosma, Primosig pa zagotavlja: »Počakali bomo še nekaj časa. Če se nič ne bo premaknilo, bo sledila politična akcija opozicije.« (Ale)

FESTIVAL SHOW

Na spektaklu pri Rdeči hiši zveneča imena

Dolcenera, skupini Liberpool in Delirium, Irene Fornaciari, Mal, Alexandre in Angelo Branduardi: to so le nekateri izmed slavnih gostov, ki bodo v sredo, 26. avgusta obiskali Gorico. Na ploščadi pri Rdeči hiši bo namreč potekala goriška etapa poletne pobude Festival Show, ki jo v različnih mestih severne Italije že deset let prirejata radio Birikina in radio Bella&Monella. Potujoči festival, ki se je začel junija v kraju Marostica, bo letos prvič dospel tudi v Gorico. »Občinska uprava se je zavzela zato, da bi v mestu potekal prestižni glasbeni dogodek. Prizorišča tik ob meji nismo izbrali slučajno, saj si želimo, da bi spektakel priklical tudi publiko iz Slovenije,« je povedal goriški župan Ettore Romoli. Ob pevcih bo v Gorico prišla tudi italijanska »showgirl« Matilde Brandi, ki so ji zaupali vodstvo letošnje izvedbe festivala. Goriški večer bo popolnoma brezplačen, vzdušje pa bo popestrila tudi plesalska zasedba.

NOVA GORICA

Za mlade je Goriška še ločena

Na mednarodni študentski izmenjavi, poimenovani »Creativity beyond borders«, se je v petek v Novi Gorici zbralo 36 mladih, starih od 18 do 25 let, iz Slovenije, Italije, Madžarske in Turčije. »Ta projekt, ki ga financira Evropska komisija, je večstranska mladinska izmenjava, na kateri se mladi ukvarjajo z življenjem ob meji. Lokalna skupnost Nove Gorice in Gorice se po mnenju mladih, kljub temu, da jih druži skupna preteklost, premalo povezuje. Kljub temu, da so meje odprte, je ta še vedno prisotna v glavah ljudi,« pravi Maja Pipan, idejni vodja projekta. »Cilj je preko raznolikih delavnic, skupinskih iger ter skozi ples, fotografijo, cirkuške in improvizacijske aktivnosti mlade spodbuditi, da osvestijo aktivno evropsko državljanstvo, presežejo meje in razmišljajo konstruktivno o meddržavnih problemih in možnostih, ki jih nudi EU,« je še dodala.

Mednarodna izmenjava, pri kateri je Klub goriških študentov sodeloval s še tremi organizacijami - to so goriški Il Cerchio magico, madžarski YOPA (Youth for Participation Public Benefit Association) in turški Ahi Evran Group -, se bo zaključila v nedeljo v centru Nove Gorice. S plesom, impro ligo, cirkuškimi predstavami, fotografijami, kratkimi filmi, ki bodo nastali na delavnicah, bodo mladi, kot pravi Pipanova, »prebivalce obeh Goric pozvali, naj ponovno začnejo graditi kulturni most«.

Drugo mednarodno mladinsko izmenjavo gosti Mladinski center Nova Gorica, ki poteka pod nazivom Uporabi in zadrži - kaj lahko naredimo za naš planet. Sodelujejo mladi iz Latvije, Portugalske, Avstrije, Italije in Slovenije, rdeča nit druženja pa ekologija, saj so področja, katerih se bodo dotaknili, varstvo okolja, reciklaža in pravilno ločevanje odpadkov ter uporaba obnovljivih virov energije. Ob zaključku bodo v soboto, 30. avgusta, ob 18. uri v Galeriji Tir na Mostovni odprli razstavo. (tb)

Dijaški dom išče vzgojitelja

V Dijaškem domu Simon Gregorčič v Gorici, kjer so tudi letos pripravili za otroke bogato ponudbo poletnih dejavnosti in ki bo z jutrišnjim dnem ponovno zaživel, potrebujejo še enega vzgojitelja; zaposlili ga bodo za določen čas. Rekviziti so odlično znanje slovenskega jezika, univerzitetna izobrazba in vsaj tri leta dokazanih delovnih izkušenj na pedagoškem področju. Prošnje lahko kandidati pošljejo na naslov elektronske pošte dijaskigo@interfree.it.

Vlomilca pregnal alarm

V petek ob 4.20 uri, je neznanec vlomil v špageterijo in pizzerijo Rusa hiša v Rožni dolini, ki stoji v neposredni bližini mej. Vlomil je skozi zadnja, stranska vrata. Med ogledovanjem po prostorih ga je presenetil alarm, zato je pobegnil brez vsakršnega plena. Rusa hiša, kjer imajo kar polovico vseh gostov z italijanske strani, do zdaj še ni bila tarča nepridipravov. Po zaslugi alarma bodo imeli zaradi vloma le malenkostne stroške. (nn)

Drevored D'Annunzio zaprt

Jutri se bodo v ulici Cocevia v Gorici ponovno začela obnovitvena dela, ki jih vodi podjetje Edilcoop Friuli. Od 8. ure dalje bodo zaprli prometu tudi prvi del drevoreda D'Annunzio, ki ne bo prevozen, dokler se ne bo zaključila obnova napeljave in vodovoda v bližnji ulici Cocevia.

Serracchianijeva v Gradežu

Drevi ob 19.30 bo v hotelu Astoria v Gradežu javno srečanje o prevozih in mobilnosti v turističnih krajih, na katerem bo sodelovala evropska poslanka Debora Serracchiani.

Perrone o družbi IRIS

Goriški pokrajinski svetnik Stranke komunistične prenove Alessandro Perrone je zaskrbljen nad odločitvijo družbe IRIS in njenih delničarjev, ki so pristali na prodajo energetskega sektorja podjetja. »To je le prvo dejanje, ki bo privedlo do "razprodaje" vseh storitev,« pravi Perrone in opozarja na nevarnost ukinitve delovnih mest.

Filmski večeri v Tržiču

V domu za ostarele Fontanot v Tržiču se bo drevi začel niz filmskih večerov, ki je namenjen vsem članom ustanove; nocoj ob 20.30 bo na ogled »Com'era verde la nostra valle« Johna Forda. Filmski večeri se bodo do konca septembra nadaljevali ob četrtkih in nedeljah; vstop bo prost.

RONKE - Razstava na Partizanskem mitingu

Odporništvo še živi

Vidno mesto so odmerili tudi tiskarni Slovenija in Partizanskemu dnevniku

Na dokumentarni razstavi, ki so jo v petek zvečer odprli na prireditvenem prostoru v Selcah in kjer bo še do jutri potekal večdnevni Partizanski miting - sicer bo spet zaživel 8. septembra in ob 19.30 ponudil tradicionalno baklado -, so vidno mesto odmerili tudi tiskarni Slovenija pod Vojskim, kjer so do 1. maja 1945 tiskali Partizanski dnevnik, ki je predhodnik Primorskega dnevnika. Epopeja odporništva in osvobodilnega boja je v Selcah prikazana z bogatim gradivom, ki sloni na zgodovinski raziskavi, pa tudi na sporočilnosti fotografij, literature, časopisnih člankov, spominov in pričevanj. Razstavo, ki je na ogled v večernem času, je pripravil podmladek ronške sekcije VZPI-ANPI, ki je svoje organizirano delovanje začel v lanskem letu. Nastal je iz jedra nekaterih mlajših članov borčevskega združenja z namenom, da javnost opozarja na spoštovanje ustave ter moralnih vrednot odporništva in partizanstva.

Razstava je plod dvomesečnega dela, ki je bilo mestoma zahtevno in zapleteno, je v svojem otvoritvenem posegu povedala Elena Cettul, ki v Ronkah sedi tudi v občinskem svetu. Upodobitev zgodovinske pripovedi se deli v štiri poglavja. Prvo od teh je prikazano na panojih in je osredotočeno na fotografijah, člankih in dokumentih, ki izpostavljajo nekatere ključne dogodke in posameznike. Ob Partizanskem dnevniku je poudarek na primer namenjen tudi Ondini Peteani, prvi italijanski partizanski kurirki. »Vsi dobro vemo, da je bilo odporništvo evropsko gibanje. Tudi zato smo v razstavo vključili kraje in osebnosti, ki se nanašajo na nekdanjo Jugoslavijo, in smo postavili v ospredje sodelovanje med slovenskimi in italijanskimi partizani, ki je v osvobodilnem boju odigralo odločilno vlogo,« je še pojasnila govornica. Pri pripravi razstave, na kateri so posebno mesto odmerili tudi poezijam in video projekcijam, so organizatorji lahko računali na pomoč in podporo pokrajinske sekcije VZPI-ANPI, inštituta Gasparini iz Gradišča, goriške pokrajine ter občin Ronke, Zagraj, Tržič, Doberdob, Turjak, Škocjan in Štarancan. Vsem je Elena Cettul izrazila zahvalo.

Med ogledom razstave v Selcah

BONAVENTURA

GORICA - Start na trgu Evrope

Solidarnostna štafeta za pomoč odvisnikom

Jutri se bo 120 tekačev iz preko dvajsetih centrov za odvisnike iz dežel severovzhodne Italije in Slovenije udeležilo solidarnostne štafete, ki poteka pod geslom Cilj za življenje (»Un traguardo per la vita«).

»Ko šport pomeni trud, žrtvovanje in solidarnost ter ne samo tekmovalnost, predstavlja enega izmed najbolj učinkovitih načinov za pomoč ljudem v stiski, da se otresejo marginalizacije, stigmatizacije in izolacije,« je na predstavitvi pobude poudarila pokrajinska odbornica za šport Sara Vito. Goriška pokrajina je ob deželi FJK pokrovitelj dogodka, ki ga organizira pokrajinska sekcija zveze FIASP (Federazione Italiana Amatori Sport per tutti), sodelujejo pa še goriška občina, center za odvisnosti pri goriškem zdravstvenem podjetju in olimpijska zveza CONI.

Cilj solidarnostne štafete bo v obmorskem mestu Lignano, jutri zjutraj pa bodo tekači krenili na pot istočasno iz Trsta, Gorice, Vidma in Benetk. V Gorici bo start ob 8.30 s trga Evrope - Transalpine, do koder bodo štafetno palico prinesli tekači iz Lokalne akcijske skupine LAS Šempeter-Vrtojba. Pred novogoriško železniško postajo bo prisotne med drugimi pozdravila atletinja Elena Simsig iz Gradišča, ki je na letošnjem svetovnem prvenstvu v Belgiji v hoji na 100 km dosegla dober rezultat. Pot pod noge bodo nato vzeli udeleženci štafete in izmenično, v krajših odsekih, pretekli pot do Lignana, kjer se bodo pred ciljem srečali z ostalimi predstavniki centrov za odvisnike iz Trsta, Vidma in Benetk. (VaS)

ŠEMPETER

Učinkoviti po neurju

V začetku avgusta je v prostorih občine Šempeter-Vrtojba potekala revizija Računskega sodišča RS o učinkovitosti pomoči v primeru neurja s točo, ki je občino prizadelo v juliju 2008. Po opravljenem revizijskem pregledu je komisija ugotovila, da je občina glede na prejeta sredstva iz državnega proračuna v lanskem letu v višini 48 tisoč evrov izplačala sredstva 27 oškodovancem v skupnem znesku 31.200 evrov, neizplačanih sredstev državnega proračuna pa je ostalo še 16.800 evrov. Razlogi za neporabo vseh sredstev so predvsem nestanovitno vreme od jeseni 2008 do pomladi 2009, pomanjkanje izvajalcev del zaradi množične izvedbe popravil ter v določenih primerih pomanjkanje denarnih sredstev oziroma socialna problematika oškodovancev. Revizijska komisija je na podlagi pregleda dokumentacije potrdila, da je bil postopek dodelitve sredstev oškodovancem izveden v skladu s sklepi komisije za sprejemanje vlog in ocenjevanje škode, potrjenih s strani župana. Revizijska komisija je tudi pohvalila vzorno urejenost civilne zaščite občine Šempeter-Vrtojba. (nn)

GORICA - NOVA GORICA - Aldo Rupel ob robu priprav na proslavljanje stoletnice prvega poleta

Oživljanje epopeje bratov Rusjan sega v čas pred dvajsetimi leti

Leta 1986 prva razstava v Gorici, ki pa je doživela bojkot zaradi streljanja v Tržaškem zalivu - Danes hladen odnos goriške uprave

Novembra bo minilo sto let od prvega Rusjanovega poleta z motornim letalom. Obletnico bo Nova Gorica počastila v okviru svojega občinskega praznika, ki bo enega od vrhuncev doživel v soboto, 5. septembra, na goriškem letališču. Pri obeleževanju sodelujejo še občina Šempeter-Vrtojba, goriška pokrajina, društvo 4° Stormo, Združenje slovenskih športnih društev v Italiji, združenje sKultura 2001 ter krajevni svet Štandrež. Oživljanje epopeje bratov Edvarda in Jožeta Rusjana pa se pravzaprav začenja pred dobrimi dvajsetimi leti, opozarja Aldo Rupel, ki se je predvsem z Vilijem Prinčičem veliko trudil, da bi Gorica sprejela brata Rusjan za svoja.

Prof. Rupel, kako in kdaj sta se brata Rusjan začela Goričanom vračati v spomin?

Javno približevanje in vračanje v zavest bratov Rusjan in njune epopeje traja doslej 23 let, od stoletnice Edvardovega rojstnega dne leta 1986. Takrat sem se z Vilijem Prinčičem, ki je bil eden izmed prvih, ki se je lotil zgodovinskega raziskovanja družine Rusjan in navezovanja stikov s nečakinjo bratov Rusjan, gospo Grazio, odločila, da bova v Gorico pripeljala razstavo, za katero sva izvedela, da jo je v Bistri pri Vrhniki v osemdesetih letih oblikoval in postavil tamkajšnji Tehnični muzej. Razstavo sva prenesla v goriški Kulturni dom, hkrati pa sva se pričela meniti s šolskim skrbništvom za vsa potrebna dovoljenja, da bi razstava lahko bila na ogled dijakom slovenskih ter predvsem italijanskih višjih in srednjih šol. Pripravila in natisnila sva visoko naklado zgibank z najosnovnejšimi informacijami o delovanju bratov Rusjan in o tehničnih podatkih njihovega letala Eda 5. Načrte nam je prekrižal nezaželen, tragičen dogodek. V Tržaškem zalivu je zaradi streljanja slovenske obmejne milice na ribiško ladjo iz Gradeža, ki je ribarila v slovenskih teritorialnih vodah, umrl mlad ribič. Dogodek je tedaj v Gorici zamrznil vsakršno misel na stike med obema jezikovnima skupnostma. Posledice so se znesle tudi nad razstavo, ki so si jo žal ogledali le dijaki slovenskih šol, njihovi italijanski sovrstniki pa so razstavo bojkotirali.

Kako pa se je zadeva razvijala v naslednjih letih?

Sledil je niz raziskovalnih člankov Vilija Prinčiča, ki jih je objavil Primorski dnevnik. Da pa bi brata Rusjan intenzivneje pronicala v mestno tkivo tudi med Italijani, je prispevalo nekaj prispevkov publicista Sandra Scandolare, ki jih je kasneje objavil tudi goriški italijanski dnevnik. Na vrsto je prišla tudi razstava fotografskega, dokumentarnega in drugega gradiva, ki smo jo Vili Prinčič, jaz in drugi sodelavci po dogovoru z vodstvom Expomega aprila 2000 postavili na goriškem sejmišču. Na razstavi, ki si jo je ogledalo okrog 5.000 ljudi, je edinstveno privlačnost predstavljal model letala Eda 5 v velikosti več kot dveh metrov v dolžino in širino. V času Brancatijeve mestne uprave je neslučajno uspela še ena poteza: na stanovanjski hiši v ulici Cappella, kjer so živeli Rusjanovi, se je znašla dvojezična plošča, ki obeležuje za vse mimoidoče pomembno prisotnost.

Goričani so torej sprejeli v svojo zavest Edvarda Rusjana?

Splošna zavest o bratih Rusjan pravzaprav ne zaobjema prav vseh goriških občanov, kajti še vedno velja diskriminanta jezikovno kulturnega izvora. Niti dejstvo, da je mati dveh najbolj znanih sinov ter ostalih bratov in sester bila Furlanka iz Medeje, ni zadostno, da bi tudi Italijani letalska pionirja zavestno spremljali kot »proizvod« celotnega goriškega prostora. To konkretno dokazuje tudi praktično obnašanje občine Gorica, ki je za letošnje proslavljanje stote obletnice prvega poleta pokazala več kot hladen odnos. Sicer pa je seveda res, da sta se brata Rusjan v teku svojega življenja narodnostno opredelila. Oba sta kot športnika delovala v slovenskem kolesarskem društvu Gorica, kjer je Edvard dosegal zavidljive rezultate. Plakati za najbolj množično manifestacijo na Rojah so bili v slovenščini. Kasneje sta svoja letala sestavljala v Zagrebu...

Organizatorji razstave na goriškem sejmišču na dan odprtja, 29. aprila 2000 VIP

Kako pa je Slovenija v vseh teh letih podpirala ohranitev spomina na Edvarda Rusjana?

Občina Nova Gorica je leta 1960 ob Erjavčevi ulici bratoma in njunemu vzletanju postavila monumentalno skulpturo, ob kateri pravkar nastaja Eda Center. Pred okrog desetimi leti je modelček letala Eda 5 postal občinsko visoko protokolarno darilo, po bratih Rusjan je poimenovan novogoriški aereoklub, v Bevkovi knjižnici stoji Edvardov doprsni kip. Sedaj začenja tudi osrednja Slovenija končno razumeti, da je Edvard Rusjan eden izmed tistih slovenskih likov, ki sicer ne sodi v literarne kroge, a vseeno uteleša slovenski narodnostni napredek, in sicer na tehničnem in znanstvenem področju. No, povedati je potrebno, da je del razstave iz Bistre bil na ogled tudi v prestolnici, in sicer v hali Ljubljanske banke. Pojavnosti bratov Rusjan se je že pred nekaj desetletji dobro zavedal tudi raziskovalec slovenskega letalstva Sandi Sitar, v zadnjih letih pa Srečko Gombač. Kot rečeno, pa je vrsto ekskluzivnih podrobnosti razkrival v zadnjih dveh desetletjih Vili Prinčič. Ostalo je sodobnost. Zadnjih nekaj let sodi v ta okvir poimenovanje mariborskega letališča, suvereno pa si upam trditi, da bi se po bratih Rusjan moralo imenovati osrednje republiško letališče na Brniku, saj je sedanje poimenovanje politično kontingentno.

Sledilo je snemanje življenjske pripovedi družine Rusjan za filmsko projekcijo v produkciji goriškega Kinoateljeja in radiotelevizije Slovenija, ki se je pred enim letom odvijalo tudi na goriškem, nekdaj mirenskem, letališču. Mladinsko gledališče v Ljubljani pa je postavilo podobno pripoved tudi na oder in nadejamo si, da bo v pozni jeseni predstava uprizorjena tudi v Gorici. Odmevnejšo družbeno politično noto je najnovejšemu dogajanju dal tudi slovenski poslanec in predsednik Letalske zveze Slovenije Zmago Jelinčič Plemeniti, ki je pozval slovensko vlado, naj se začne pogajati z Republiko Srbijo, da bi posmrtne ostanke Edvarda Rusjana z beograjskega pokopališča prenesli v Slovenijo.

Vanja Sossou

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BALDINI, korzo Verdi 57, tel. 0481-531879.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
CENTRALE, trg Republike 16, tel. 0481-410341.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.00 - 22.00 »S. Darko«.
Dvorana 2: 17.40 - 19.50 - 22.10 »I love Radio Rock«.
Dvorana 3: 18.00 »Harry Potter e il principe mezzosangue«; 21.00 »La misma luna«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 17.50 - 20.00 - 22.00 »S. Darko«.
Dvorana 2: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Il messaggero«.
Dvorana 3: 18.00 - 20.00 - 22.00 »Alieni in soffitta«.
Dvorana 4: 17.45 - 19.50 - 22.00 »Il mistero della pietra magica«.
Dvorana 5: 17.50 - 20.00 - 22.00 »Sex Movie in 4D«.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
Q8 - Ul. Trieste 22
AGIP - Ul. Don Bosco 108
AGIP - Ul. Aquileia 60
TRŽIČ
SHELL - Ul. Matteotti 23
IP - Ul. Boito 57
OMV - Ul. Terme Romane 5
KRMIN
API - Ul. Isonzo
GRADIŠČE
AGIP - Ul. Udine, na državni cesti 305 proti Marianu
TURJAK
AGIP - na pokrajinski cesti 1 (Foljan-Pieris) Ul. XXV Aprile 31
FOLJAN
API - Ul. Redipuglia 42
ROMANS
API - Ul. XXV Maggio 3/A

Koncerti

MED ZVOKI KRAJEV: 25. avgusta, ob 21. uri v palači Marchese de Fabris v Škocjanu koncert z naslovom »Dedication to Love« pianistke Tatjane Kaučič in klarinetista Dušana Sodje.

NOTE V MESTU 2009: v torek, 25. avgusta, ob 20.30 v parku Attems v Podgori koncert kvarteta Sax4et.

Šolske vesti

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da so bile ponovno objavljene pokrajinske lestvice učnega osebja slovenskih šol, dopolnjene s kandidati, uvrščenimi na lestvice goriške pokrajine, ki pa so zaprosili za vpis tudi na rep tržaških lestvic.

URAD ZA SLOVENSKE ŠOLE obvešča, da bo zaradi novih pravil letos podeljevanje letnih suplenc za tržaško in goriško pokrajino potekalo skupno, in sicer v petek, 28. avgusta, v prostorih Nižje srednje šole S. Kosovel na Opčinah, Bazoviška ulica, št. 7, in sicer ob 10.00 za vrtce in osnovno šolo ter ob 11.30 za nižje in višje srednje šole. Kdor bi se podelitve ne mogel udeležiti, lahko v ta namen izpolni pooblastilo. Tozadevni obrazci so na voljo tako na tržaškem kot na goriškem sedežu Urada. Seznam razpoložljivih mest bo vsaj 24 ur prej objavljen na oglasnih deskah tržaškega in goriškega urada.

Izleti

POHOD OD ŽELINA DO VOJSKEGA - v spomin na prenos več kot sto ranjencev od Cerknega do Črnomlja leta 1944 - bo 29. avgusta. Zbirališče in odhod sta predvidena ob 7. uri, prihod na Vojsko ob 16. uri, po slovesnosti bo vrnitev z avtobusi v smeri Idrije in Želina; informacije, vpis in zavarovanje na tel. 348-5298655.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV za Goriško prireja od 13. do 18. oktobra tradicionalni izlet »Po poteh spominov« in »Na mandarine« za obisk krajev Bihač, Kozara, Drvar, Jajce, Travnik, Sarajevo, Foča, Čapljina, Medžugorje, Mostar, dolina Neretve, Gradac itd. Je še nekaj prostih mest v avtobusu. Vabljeni so tudi prijatelji s Tržaškega; vpisujejo Saverij R. (tel. št. 0481-390688), Ivo T. (0481-882024), Ema B. (0481-21361) in Ana K. (0481-78061).

Čestitke

50 let FRANKO slavi, z njim veselili se bomo tudi mi. S Trsta mu nazdravimo in mu želimo še veliko zdravih in srečnih dni! Družini Kovačič - Stegel.

Poslovni oglasi

SOCIALNA ZADRUGA IŠČE vzgojitelje z višješolsko ali univerzitetno diplomo in izkušnjami na vzgojnem področju za vzgojne servise. Območje goriška pokrajina in Tržič. Dobro znanje slovenskega jezika. Poslati curriculum v italijanščini na fax 040-232444.

Obvestila

GLASBENA MATICA GORICA obvešča, da bo od ponedeljka, 24., do petka 28. avgusta, med 8. in 13. uro potekala poletna glasbena delavnica na osnovi šoli P. Voranc v Doberdobu.

OK VAL IN ZSŠDI prirejata od 24. do 28. avgusta v telovadnici v Štandrežu in od 31. avgusta do 4. septembra v telovadnici v Doberdobu odbojkarski kamp za deklice in dečke od 6. do 12. leta starosti; informacije in vpisovanje na tel. 328-1511463 (Ingrid) ali 393-2350925 (Sandro).

MOPZ SKALA obvešča člane zbora, da bo prva vaja nove sezone v torek, 25. avgusta, ob 20.30 v Gabrjah.

MOŠKI PEVSKI ZBOR JEZERO obvešča vse člane, - zaželeni so tudi novi - da bo prva vaja za skupen nastop v Prešernovem gaju v Kranju (4. septembra) v torek, 25. avgusta, ob 20.30 v prostorih Društva Skala v Gabrjah.

SPDG vabi člane in prijatelje k udeležbi na spominskem pohodu Bazoviški junaki, v nedeljo, 6. septembra. Prevoz z lastnimi sredstvi.

Prispevki

Namesto cvetka na grob Venčeta Tabaja darujeta Ema in Dušan Zavadlav 30,00 evrov za vzdrževanje spomenika padlim NOB v Štandrežu.

Ob 25-letnici poroke darujeta Enrico in Loredana iz Poljan 50,00 evrov za društvo Kulturagua.

Pogrebi

JUTRI V FOLJANU/SREDIPOLJU: 13.00, Fernanda Benetallo vd. Finzi iz mrtvašnice v Ul. Costalunga v Trstu v cerkev Sv. Jakoba (ob 14.00) in na glavno pokopališče.

JUTRI V GORICI: 11.00, Maria Barbo vd. Lorenzon (iz Trsta) v cerkvi v Straži-cah in na glavno pokopališče.

† Nepričakovano nas je zapustila naša draga

Fani Češčut

Od nje se bomo poslovili v torek, 25. avgusta, ob 9.45 iz splošne goriške bolnišnice v sovodenjsko cerkev ob 10. uri.

Svakinja Marija,
družini Tomsič in Pelicon

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Sovodnje ob Soči, 23. avgusta 2009

ZAHVALA

Ernesta Nardin vd. Budal

Iz srca se zahvaljujem vsem, ki ste se spomnili moje drage mame s tolažilno pozornostjo, g. župniku Karlu Bolčini in somaševalcu g. Marjanu Markežiču za pogrebni obred; vsem, ki ste ji s svojimi obiski in toplino svoje prisotnosti lepšali dneve bolezni, in še posebej dr. Marjanu Cijanu za požrtvovalno in strokovno pomoč ter človeško oporo.

Lučana z Alfonzom

ITALIJANSKO POLITIČNO POLETJE

Bossijeva politična izzivalnost, Berlusconijeva medijska bulimija in molk levosredinske opozicije

Vojmir Tavčar

» Facite Ammuina«. Ko je odjeknilo to povelje, so morali mornarji, ki so bili na krmi, odkorakati proti premcu, mornarji pri prencu pa se pomakniti proti krmi. Kdor je bil ob desnem boku se je premaknil proti levemu, tisti ob levem boku pa proti desnemu. Kdor se je bil v podpalubju se je povzpel na krov, tisti na palubi pa so se pustili v notranjost ladje. Mornarji so s tem premikanjem ustvarjali videz velike aktivnosti, delovne vneme in angažiranosti, dejansko pa je šlo samo za lažno predstavo, katere cilj je bil prevarati inšpekcije mornariških poveljstev.

To predstavo si je izmislil neapeljski kapitan Federico Caffiero (1807 – 1889), ki je zapustil burbonsko kraljevino in se pridružil enotam Piemonta. Med neko inšpekcijo so ga zasačili, ko je na ladji mirno spal skupaj z vso posadko. Zato je bil kaznovan z zaporom, ko je bil izpuščen in so mu zopet zaupali poveljstvo ladje, je posadko izuril, da se je lotila »ammuine« vsakič, ko se je na ladji prikazal kak višji mornariški častnik. Tako je posadka dajala vtis marljive delavnosti, on pa je bil pravočasno obveščen o inšpekciji.

Na tako »ammuino«, na tako brezvezno hrupno dejavnost, katere cilj je preslepiti morebitne opazovalce, je v precejšnji meri spominjalo letošnje poletno politično dogajanje v Italiji, še posebej pa poteze, ki jih je vlekel vrh Severne lige. Začelo se je maja s predlogom evropskega ligaškega poslanca Mattea Savinija, ki je predlagal, naj bi v vagonih milanske podzemne železnice Milančani imeli rezervirana mesta. Nato so se predlogi spremenili v pravo ploho provokacij, s katerimi so karizmatični vodja Lige Umberto Bossi in njegovi najbolj zvesti pribočniki kot minister Roberto Calderoli, pa tudi bolj uglajeni minister za kmetijstvo Luca Zaia začinili letošnje poletje.

Deželne zastave namesto trobojnice, možnost zamenjave himne, predlog, naj se profesorji naučijo narečja kraja, v katerem poučujejo, obnovitev »plačnih kletk« ali vsaj na teritorij vezane plače, ofenziva proti uvoženi eksotični hrani in podpora domači hrani. Poleg tega pa tudi vrsta predlogov, ki naj bi »dopolnila« zakon o obhodnicah: od predloga o uvedbi deželnih policijskih enot do angažiranja vojaških enot, ki naj bi Benetke in mesta Lombardije in Veneta ščitile pred ilegalnimi priseljenskimi kramarji. Kar je bilo navedeno ni malo, Liga pa kljub temu najbrž še ni izpraznila »malhe« svojih predlogov in bo pred koncem poletja še nekoliko popoprala politično in medijsko sceno.

Morda se bo mnogim zdelo paradoksalno in vsekakor nedosledno, da politiki, ki bentijo zaradi domnevne prekomerne pomoči jugu, nočejo južnjaških profesorjev na severu in bi tudi rod alpincev radi »prečistili« tako, da bi v njem služili samo fantje iz dežel alpskega loka, se poslužujejo izrazite južnjaške zvijačnosti v svoji politiki. Vendar odločitev Lige in njena izbira sredstev ne sme presenetiti preveč: Bossi in njegovi so z vsemi političnimi žavbami namazani in sežejo po vsakem prijemu, ki jim prav pride: tudi po izrazito napolitanski »ammuini«.

Cilj Bossijeve poletne predstave pa ni bil samo popestriti politično sceno in zagotoviti medijem dovolj gradiva, da so polnili dnevnike, beležili polemične odmeve, polnili medijski prostor, ki je sicer ponujal tudi dejanske novice, vendar so jih v večini raje prezrli. Vodja »lumbardov« si je tako zagotovil medijsko odmevnost, poudaril vlogo in težo Lige v sedanjem desničarskem zavezništvu, predvsem pa je dokazoval svojim volivcem lastno severnjaško pokončnost, ki naj bi prikrila dejstvo, da je toliko razbobnani davčni federalizem, ki je bil glavni cilj Severne lige, zaenkrat ostal le mrtva črka, ker še niso pripravljeni pravilniki (morala jih bo odobriti vlada), tudi ker nihče ne zna točno izračunati, kolikšna bo cena federalizma. Zato zakladni minister Giulio Tremonti menca, očitno pa tudi Bossi ne pritiska preveč in svojem volivcem ponuja drugačne »kosti«, ki so primerne kot uvod za spomladansko volilno kampanjo.

Politična in medijska ofenziva Lige je povzročila v desničarski povezavi precejšnje napetosti, marsikdo je premierju Silviu Berlusconiju očital, da je preveč podrejen svojemu padanskemu zavezniku. Sicilijanski guverner Raffaele Lombardo in podsekretar v gospodarskem ministrstvu Gianfranco Micciche sta se v polemiki z Bossijem in Tremontijem uprla in zagrozila z oblikovanjem stranke za jug, če vlada ne bo zagotovila dovolj sredstev. Upornika je Berlusconi potešil tako, da je deblokiral 4 milijarde sredstev iz sklada za manj razvita območja, stranka za jug je zato ostala samo kot možen projekt, bojna sekira ni bila odkopana. Napetost v Ljudstvu svobode ostaja, čeprav Berlusconi svojim ljudem zagotavlja, da Bossi dejansko samo miri svoje najbolj razgrete aktiviste.

Sicer pa je Bossijeva ofenziva premierju tudi prav prišla, ker so »provokacije« vodje »lumbardov« vsaj delno zameglile škandal mladih spremljevalk, ki jih je gostil tako v svoji rimski rezidenci v palači Grazioli kot v razkošni sardinski vili. Televizijski dnevniki (z edino izjemo TG3) so popadli ligaške kosti in povsem prezrli afero, ki so jo mnogi novinarji poimenovali kar »puttanopoli«. Na ekranih televizijskih dnevnikov in na valovih radijskih dnevnikov ni bilo sploh govora o Veronici Lario in njeni odločitvi, da se loči od premierja, poročila o preiskavi tožilstva v Bariju, ki je razkrilo, kdo je obiskoval premierjeve večerje v Rimu in na Sardiniji, so bila ovita v nerazumljivo gostobesedno ovinkarjenje, skorajda niso bila omenjena zelo kritična stališča evropskih dnevnikov, prezrt je bil oster napad nekoč Berlusconijevega zvestega somišljenika Paola Guzzantija na premierja in njegove razvade. Namesto teh dejstev so odmevala samo stališča predsednika vlade, njegova zagotovila, da v poročilih o škandalu ni niti zrna resnice in da gre samo za blatenje njegovih nasprotnikov.

Prav tako so radijski in televizijski dnevniki ter dober del časopisov prikrili Berlusconijeve napade na svobodo obveščanja. Nihče - z izjemo TG3, ki je bil tudi neposredno napaden - ni komentiral premierjevih pozivov podjetnikom, naj prekličejo reklamne pogodbe s časopisi, ki s svojim odločno pretiranim pesimizmom pospešujejo gospodarsko krizo in oddaljujejo možnost zopetnega gospodarskega zagona, nihče ni komentiral neposrednih napadov na poročevalce listov L'Unita in La Repubblica, v nobenem od teh medijev niso dali poudarka protestom novinarskih stanovskih organizacij. Celo kritična stališča revije Famiglia cristiana in dnevnika škofovske konference Avvenire, ki jim mediji sicer zagotavljajo veliko odmevnost, niso prišla do izraza, ko so kritike - sicer dokaj redke - letele na rovaš predsednika vlade.

Zato pa so bili televizijski in radijski dnevniki in časopisne strani poleg novic o provokacijah Lige, polne poletnih tem: požarov, nesreč, prometnih tokov in zastojev na avtocestah, mrtvih v prometnih nesrečah, utopljencev poleg seveda obveznih bohotnih oprsij in okroglih zadnjih plati na plažah. Vse je prav prišlo, da so prikrili škandal Berlusconijevih spremljevalk in gostij, pa tudi gospodarske težave Italije. Veliko je odmevala za Italijo ugodna napoved izvedencev OECD, medtem ko je veliko manj pozornosti pritegnilo dejstvo, da medtem ko se v Franciji in Nemčiji vidijo prvi pozitivni znaki boja proti gospodarski krizi, je Italija na repu evropskega gospodarskega vlaka zaradi zelo skromnih protikriznih ukrepov.

Berlusconi je prepustil Bossiju pobudo, tudi ker sam ni imel dovolj moči in ugleda, da bi usklajeval stališča v desničarski povezavi, sam pa poskrbel predvsem zato, da je utrdil svoj vpliv v medijih z izbiro njemu zvestih odgovornih urednikov in njihovih namestnikov. Med eno od novinarskih konferenc pa se je celo pobahal, da je osebno imenoval nove odgovorne urednike in njihove namestnike dnevnikov javne radijske in televizijske hiše Rai (v brk zakonu, ki ga je izglasovala njegova večina). Tolikšna medijska bulimija je presenetila tudi nekatere njegove somišljenike, vendar premier noče tvegati in želi povsem obvladati medijski sitem pred spomladansko kampanjo za deželne volitve. Zato želi imeti pod nadzorom še druge vplivne funkcije in želi posaditi svojega človeka na stol ravnatelja oddelka Rai fiction, medtem ko njegov poslovni zaveznik Tarak Ben Amar skrbi, da Telecomova postaja La 7 ne bi postala preveč vsiljiva in konkurenčna. Težave so samo s televizijsko postajo Sky, vendar premier upa, da ji bo upadla gledanost, potem ko je Rai sklenil, da ne obnovi pogodbe.

Jesen je pred durmi in predsednik vlade bo potreboval celotno medijsko artilerijo za bitke, ki ga še čakajo: zbrisati negativen vtis škandala njegovih spremljevalk, spremljati postopek o zakonu Alfano (zagotovil je nekaznivost štirim najvišjim predstavnikom države), o katerem so bo moralo izreči ustavno sodišče, voditi deželno volilno kampanjo, obenem pa se braniti tudi pred potencialno nevarnimi zavezniki, kakršen je predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini, ki je vse bolj v sozvočju s predsednikom republike Giorgiom Napolitanom.

Zato, kot je v eni od svojih karikatur napovedoval Altan, predsednik vlade najbrž ne bo več dolgo časa puščal Bossiju vloge glavnega igralca, ampak si bo skušal zopet prisvojiti glavno vlogo na medijskem in političnem odru. Kot je to storil na primer za veliki šmaren, ko je prekinil počitnice na Sardiniji in je poletel v Rim, da notranji minister Roberto Maroni ne bi imel glavne vloge. Čeprav je v Italiji veljalo nenapisano pravilo, da se za veliki šmaren z novinarji pogovarja notranji minister, je premier letos pristavil svoj piskrček in na novinarsko konferenco povabil tudi pravosodnega ministra Angiolina Alfana. Skupaj so poskrbeli za besedno dimno zaveso, ki naj bi ljudi, ki so jim elektronski mediji glavni vir informacij, prepričala, da v Italiji kriza ne grize tako hudo, vsekakor pa se škornju godi veliko boljše kot drugim državam.

Navzlic Berlusconijevim zagotovilom pa so razmere v Italiji vse prej kot rožnate in najbrž bodo, kot opozarjajo ekonomisti in sindikalisti, jeseni še hujše, ker se bo zaradi krize dodatno zmanjšala stopnja zaposlenosti. Zaradi tega preseneča molk opozicije, ki je z izjemo Italije vrednot Antonia Di Pietra vse poletje dejansko odsotna. Demokratska stranka se ukvarja predvsem sama s sabo, vsi trije kandidati za sekretarja namenjajo največ energij notranji volilni kampanji in ostalo dogajanje spremljajo bolj občasno. Čeprav poletni čas ni primeren za množične shode, je vseeno izzvenelo nenavadno, da je Demokratska stranka napovedala za jesen veliko demonstracijo za svobodo obveščanja in zoper Berlusconijevo medijsko bulimijo in se odpovedala vsakršni takojšnji pobudi. Prav tako pri DS niso izkoristili premierjeve šibkosti ob izbruhu škandala njegovih spremljevalk, da bi ga dodatno ošibili, v precejšnji meri so prezrli tudi dejstvo, da Berlusconi doslej ni hotel razpustiti občinske uprave občine Fondi blizu Latine, čeprav je to zahteval prefekt, ker je mafija vrinila svoje tipalke v občinska upravna telesa. Demokratska stranka se ni ogradila od napada apulijskega guvernerja Nikija Vendole na tožilstvo v Bariju, ki raziskuje primer podkupnin v deželnem zdravstvu, odborniku Albertu Tedescu, ki je odstopil, ko je dobil jamstveno obvestilo, pa omogočila, da prevzame senatorsko mesto, potem ko je nekdanji minister Paolo De Castro izbral poslansko mesto v evropskem parlamentu.

Ob vsem tem se zastavlja vprašanje, na katerega zaenkrat ne poznam odgovora: ali so voditelji Demokratske stranke prepričani, da bodo lahko s takim pristopom kdaj premagali desnico Berlusconija in Bossija?

Ponovitev predstave Slovenskega Stalnega Gledališča Zaljubljeni v smrt Tamare Matevc v režiji Sama M. Strelca je počastil neformalni obisk predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka.

Vsem, ki boste z vašim delom vdihnili dušo temu prostoru in vsem, ki boste kot gledalci naš trud poplačali, vam je namenjena ta dvorana, vaša je ta dvorana, od vas, od nas vseh je nova mala dvorana Slovenskega Stalnega Gledališča.

TOMAŽ BAN OB OTVORITVI MALE DVORANE

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE PRED NOVIMI IZZIVI

Fotografski utrinki iz pretekle sezone in razmišljanja o novi

Kaj bo padlo z neba?

Veliki padci imajo metaforični potencial, da lahko zazanamujejo zgodovinska obdobja - to so tisti dogodki, ki lahko prevzamejo funkcijo mejnika v kolektivnem spominu. V zadnjih dveh desetletjih smo imeli tri taka kolosalna padca, ki sta spremenila splošno vzdušje v naši globalni vasi.

Po padcu berlinskega zidu se je zgodil optimizem združevanja, kot dokončna zmaga miru in svobode, čemur naj sledi vsesplošna prosperiteta.

Po dobrem desetletju, ko sta padla njujorška dvojčka, se je nenadoma razbohotila panika, vehementen strah pred novimi vojnami in kataklizmami, ki ga je umirila le trdna bojevitost s katero je zahodni svet sprejel izziv.

Odkar so se pa lani kot domine zrušili finančni stebri v epicentru zahodnega sveta in so industrijski giganti začeli odpuščati na desetine tisočev zaposlenih, se kot epidemija širi neka zbeganost v predvidevanjih bodočnosti ter vzdržanost in previdnost pri vsakdanjem odločanju in ukrepanju... občutek vzajemnosti medli, kot da raje skrbimo vsak zase.

Drugače rečeno, če smo po padcu berlinskega zidu bili po vzdušju zelo blizu idealističnemu šahovskemu geslu: gens una sumus in smo se po padcu dvojčkov spet po skupinah dramatično spopadali in delili, bi se danes najraje umaknili iz gužve v varno udobje… kot da bi čakali in upali, da bo že kakšna rešitev, in ne nova poguba, padla z neba.

Primož Bebler
Umetniški vodja SSG

V SSGju z velikim elanom načrtujejo novo sezono, ki jo bosta ravnatelj Tomaž Ban in umetniški vodja Slovenskega stalnega gledališča Primož Bebler predstavila javnosti septembra.

Tiskovna konferenca ob predstavitvi repertoarja bo uvedla abonmajsko kampanijo, ki bo doživela višek s Festivalom NETA. Odvijal se bo med 17.septembrom in 10. oktobrom v Kopru, Trstu in Novi Gorici, v festivalski program so uvrščene produkcije gledališč iz Srbije, Črne gore, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Grčije, Romunije, Italije in Slovenije. Pobunikoma in gostiteljema festivala NETA Slovenskemu stalnemu gledališču in Slovenskemu narodnemu gledališču Nova Gorica, se je letos pridružil tudi Primorski poletni festival. Mrežna organizacija NETA oziroma Nova evropska teatrska akcija, vključuje 27 gledališč in gledaliških festivalov iz trinajst držav in si prizadeva za promocijo kulturnega sodelovanja med državami in razvoj gledališkega prostora.

V jesenskem času bo Slovensko stalno gledališče sodelovalo v tekmovalnem programu 44.Borštnikovega srečanja s produkcijo Hči zraka, epsko kroniko na meji fantastičnega in odrskim esejem o umetnosti vladanja, ki preverja delovanje oblasti in kaže, kako naslada moči prevrača družinska, ljubezenska in politična razmerja. Predstava je nastala v sodelovanju Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta ter treh festivalov, čedajskega Mittelfesta, tržaškega Gledališča v gledališču in Primorskega poletnega festivala.

... in še veliko prijetnih presenečenj za vse ljubitelje gledališke umetnosti!!!

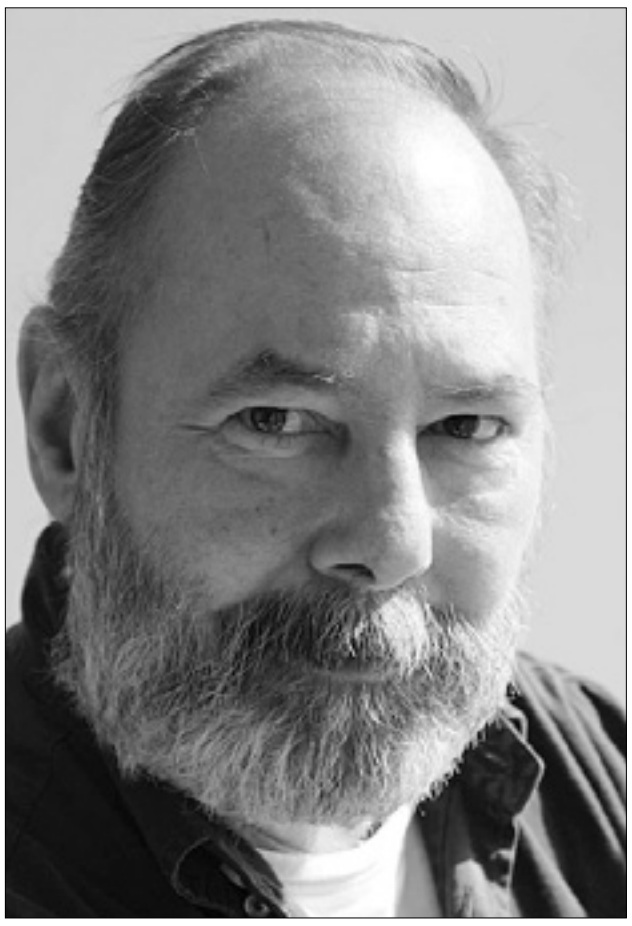

Nekoč je Stojan Colja napisal »Vse, kar boste videli, je sicer samo igra, velikokrat pa se prav v igri odkrivajo velike resnice, resnice življenja. in gledališče je samo velika igra, gledališče je igra življenja. tisti, ki v njem živimo, pa vas vse vabimo, da to igro nadaljujete.«

Adijo, Tojo!

Vlog mi uradno naštevajo več kot 150, sama jih zmorem našteti preko 200, če prištejem še film, radio in tv. in vse to je moje bogastvo, drugega nimam in tudi ne potrebujem!

MIRA SARDOČ
O SVOJEM DELU

Art export: sarkastična komedija o vlogi umetnosti in umetnikov, krize sodobne umetnosti, pohlepu po denarju in tržnosti kulture ...in še o marsičem drugem.

fotografije ***Agnese Divo***

Naj te čuvajo krošnje vseh dreves, moja draga. Naj te čuva mehka kraška gmajna, naj te čuvajo pomladni travniki, naj te veter nosi v naročju in naj te čuva tvoja rdeča istrska zemlja. Adijo moja draga.

MARKO SOSIČ
V SPOMIN
NA LIDIJO KOZLOVIČ

Zgoraj: »Danes bomo na odru igrali muziko. mi igralci bomo glasba, oziroma glasbila …vsi bomo igrali zgodbo …za vas. zgodbo, kako se muzika igra«.

BRANKO ZAVRŠAN O PREDSTAVI MUZIKA SE IGRA

Desno:»Ti in jaz mali medo« je priredba otroške novele irskega pisatelja Martina Waddella, ki se je ob desetletnici premiere vrnila na oder Slovenskega Stalnega Gledališča.

Spodaj: Hči zraka je epska kronika na meji fantastičnega in odrski esej o umetnosti vladanja, ki preverja delovanje oblasti in kaže, kako naslada moči prevrača družinska, ljubezenska in politična razmerja.

PREDSTAVA JE UVRŠČENA V TEKMOVALNI PROGRAM BORŠTNIKOVEGA SREČANJA 09

"Pa saj je vse, kar sem si želela, samo to, da bi najina ljubezen smela biti tudi ne prva, ne zadnja, ne edinstvena, ne zrela, ne prava, ampak preprosto ... ljubezen."

DANI

W. Shakespeare, Vihar: gledališki testament, v katerem se sloviti dramatik ukvarja s svobodo človeka, z višjimi močmi, magijo, s človeško ujetostjo, vedno znova odzvanja tudi sodobne politične, kulturne in družbene spremembe.

V prihodnjih dneh, ponekod se pa je že, se začenja trgatev

PRED ZAČETKOM TRGATVE

Brez zavarovanja so lahko samo družinski člani

V treh dneh se začenja trgatev. Našim vinogradnikom ponavadi pomagajo pri trganju grozdja poleg sorodnikov tudi prijatelji in znanci. Trgatev ni v naši tradiciji le opravilo s katerim se zaključi pridelovalni krog grozdja, temveč tudi družabno srečanje na kateri radi sodelujejo tudi ljudje, ki se ne posvečajo gojenju trte. Tu pa nastanejo težave. Po obstoječi zakonodaji mora namreč vinogradnik, upravitelj kmetije, izpolniti zahtevne obveznosti v zvezi z delavno silo, ki mu pomaga, ne glede na to, če je plačana ali to opravlja prijateljsko , brezplačno. Pri tem so izvzeti upraviteljevi soprogini sorodniki do tretjega kolena. Zanje ni predvidena nobena obveznost, zato lahko prosto pomagajo pri trgatvi. Za boljše razumevanje navajamo seznam sorodnikov, upraviteljevih oziroma soproginih, do tretjega kolena.

Upraviteljevi sorodniki
prvo koleno: starši in otroci;
drugo koleno: bratje, sestre, vnuki in dedje
tretje koleno: strici in tete, pradedje, nečaki in nečakinje, pravnuki in pravnukinje.
Soprogini sorodniki:
prvo koleno: starši;
drugo koleno: dedje, bratje in sestre;
tretje koleno: pradedje, strici in tete, nečaki in nečakinje.

Za vse ostale, najeto delavno silo, prijatelje in znance, pa treba zadostiti obveznostim, ki jih navajamo v nadaljevanju. Pri tem so izključeni študentje od 16. do 25. leta starosti in upokojenci, za katere veljajo zakonska določila, ki jih navajamo posebej.

Upravitelj kmetije mora zaprositi za vpis svojega posestva v Zavod za socialno varstvo (INPS). Slednji mu dodeli status kmetije, ki ima pravico, da najame delavno silo. Po dodelitvi tega statusa, omenjeni zavod izda kmetiji register (Registro imprese), s katerim se najetega delavca ali kogar koli pomaga pri trgatvi vpiše na zavod sam in na urad za delo (Ufficio del lavoro).

Povprečen čas za pridobitev zgoraj navedenih dokumentov sta dva tedna, zato vabi Kmečka zveza vse zainteresirane, da se čim prej (najkasneje petnajst dni pred trgatvijo) javijo v njenih uradih za izpolnitev potrebnih obrazcev.

Ob koncu pa še nekaj pomembnih informacij:

Za najem delovne sile mora biti kmetija vpisana v seznam podjetij pri Trgovski zbornici in imeti svojo davčno številko.

Vsi delodajalci morajo imeti opravljen tečaj v smislu zakonskega odloka 626 Za vse , ki jih upravitelj kmetije namerava vpisati v seznam tistih, ki pomagajo pri trgatvi, mora razpolagati z njihovo davčno kodo (codice fiscale) in veljavnim osebnim dokumentom. Če so trgači iz Slovenije, morajo zaprositi v Italiji za davčno kodo.

Še enkrat vabimo vse vinogradnike, da strogo spoštujejo zakonske obveznosti, ker so možne kontrole javnih organov, kot se že vrsto let dogaja v sosednih pokrajinah, in so v primeru nespoštovanja zakona podvrženi globi in kazenskemu postopku.

Kmečka zveza

Moja trgatev '09!

Drage bralke, dragi bralci, sodelujte pri našem novem projektu **Moja trgatev '09!** Če imate radi trte, grozdje, brente, škarje ...skratka trgatev, jo ujemite tudi v svoj fotografski objektiv. Prijavite se na spletni strani ***www.primorski.eu***, izberite sekcijo Fotografije bralcev, nato pa sklop Moja trgatev '09 . Tako nam boste lahko posredovali svoje posnetke: objavljeni bodo na spletni strani, najlepši pa tudi na straneh Primorskega dnevnika.

STROKOVNI NASVETI

Kako ukrepati ob presežku in pomanjkanju kalcija?

Kalcij spada med mezoelemente, ki jih rastlina potrebuje v srednjih količinah. Kalcij je važen element za rastlino, včasih pa ga je tudi v naših krajih preveč. Kalcij označimo s kemijskim simbolom Ca. Njegova najpomembnejša funkcija je izgradnja osrednje lamele v celicah in v pektinskih verigah. To je izredne pomembnosti za prepustnost in vsrkanje hranil iz tal ter za stanje celičnih sokov. Kalcij je obenem važen pri gradnji številnih organov in tkiv. Pomaga pri olesenitvi enoletnih vej, zato postane rastlina bolj odporna zimskim pozebam. Kalcij sodeluje pri številnih fizioloških procesih v rastlini, predvsem pri nevtralizaciji škodljivih kislin v metabolizmu listov. Uravnava pretok ogljikovih hidratov v rastlinskem soku in delovanje nekaterih encimov. Dokazano je tudi, da daje večjo odpornost proti boleznim pri nekaterih vrstah rastlin.

V tleh najdemo kalcij v treh oblikah. Del je v mineralih in je težko topen, zato ga rastline ne morejo uporabljati. Druga oblika se nahaja kot ion, ki ga minerali vzdržujejo, tretja oblika je prosta v talni raztopini. Ti zadnji dve obliki kalcija sta dostopni rastlinam in prehajata druga v drugo. Kalcij je v tleh največkrat zastopan kot kalcijev karbonat ali kalcijev bikarbonat, sadra in kalcijev silikat. Iz teh virov preide v talno raztopino. Kalcijev ion dobro deluje proti kisanju tal. Sprejem kalcija v rastlino je odvisen predvsem od pH talne raztopine in od koncentracije CO2, ki se kot posledica dihanja nahaja v okolici korenin.

V tržaški pokrajini imamo v glavnem nevtralna ali rahlo bazična tla, kjer aktivnega kalcija ni veliko. Taka tla ne predstavljajo večjih težav za kulture. Le ponekod je pri nas veliko kalcija, zato nekatere zelenjadnice težko rastejo in se pojavijo problemi zaradi presežka kalcija v zemlji. Če je namreč v zemlji preveč dostopnega kalcija, se pH dvigne in tla postanejo bazična. V bazičnih tleh se pogosto pojavi kloroza ali bledica, saj kalcij veže železo in kot posledica ga rastlina ne more vsrkati. Kloroza se pojavi najprej na mlajših, nato na starejših listih. Znaki se pojavijo spomladi. Najprej le žile ostanejo zelene barve, v hujših slučajih pobledijo, začenši s najmanjšimi. V slabših primerih se večkrat pojavijo ob robovih temni madeži, ki se polagoma širijo. Rastlina raste počasi, cvetovi odpadejo in plodovi se neprimerno razvijejo. Zaradi presežka kalcija se slabo vsrkajo še bor, baker, mangan in cink. Kalcij se obenem veže s fosforjem in tako postane rastlini nedostopen. Klorozi so podvržene aktinidija, včasih trta, sadno drevje predvsem breskev, med okrasnimi rastlinami pa omenimo hortenzijo.

Po drugi strani je kalcij v tleh važen. Oljka je na primer zelo občutljiva na pomanjkanje kalcija. Kljub temu pa v naših krajih niso znani primeri pomanjkanja kalcija pri oljki. V primeru pomanjkanja kalcija s pojavijo problemi, kot so počrnitev dna paradižnika, ali sušenje robov pri solati in drugi.

Preden se lotimo ureditve zemljišča za sajenje ali sejanje je vedno priporočljiva analiza tal, ki je seveda upravičena, če je zemljišče veliko, in to zaradi stroškov analize. Iz analize tal razberemo tudi količino dostopnega kalcija. Zelo važno je tudi, da poznamo pH vrednost, ki naj ne preseže 8.

Apnenčasta tla je precej težko popraviti. Veliko pomaga gnojenje s hlevskim gnojem. Redno gnojenje pomaga, da rastline bolje vsrkajo elemente iz tal, in da se tla nekoliko okisajo. Priporočljiva je tudi uporaba gnojil s kislo reakcijo, kot na primer amonijev sulfat, kalijev sulfat in superfosfat. Nekateri svetujejo tudi uporabo žvepla in železovega sulfata. Vsekakor moramo večkrat gnojenja ponoviti in preveriti reakcijo tal. Včasih je treba čakati tudi leta, da se reakcija tal uredi. Hitreje in učinkoviteje zdravimo klorozo, ki je posledica apnenca v tleh, s specifičnimi pripravki, ki vsebujejo železove kelate. Lahko škropimo s kelati, v koncentraciji 0,2 do 1 %. To ponovimo vsakih 10 do 20 dni, 2 ali 3 krat, začenši pred cvetenjem. Lahko tudi z raztopino kelatov zalijemo okrog rastlin. Količina sredstva je odvisna od starosti in rodnosti drevesa ali trte. Okvirne količine železovih kelatov so od 30 do 40 gramov za posamezno trto, 80 do 150 gramov za sadno drevo, 150-200 gramov za breskev, 50-100 gramov za aktinidijo na rastlino.

Lahko uporabljamo tudi železov sulfat, v odmerku 250 do 500 gramov na trto. To pa ni tako učinkovito, kot kelati. Prednost železovega sulfata je v tem, da stane veliko manj kot kelati, negativna stran pa je ta, da preide kmalu v rastlinam nesprejemljivo obliko. Zato ga moramo uporabljati v večjih količinah, da rastline hitro absorbirajo železo, ki ga potrebujejo. Koristno je tudi dodajanje čistega žvepla, ki tudi poveča kislost zemlje. Ta način preprečevanja kloroze pa ni vedno dovolj uspešen.

Druga varianta je, da gojimo kulture, ki so odporne na bazično reakcijo, kot na primer beluši, peso, blitvo, kapusnice, baziliko, lucerno, v manjši meri špinačo, buče, bučke, kumare, korenje, peteršilj, paradižnik, fižol.

Naj povemo še, da trta najbolje uspeva na slabo kisli do slabo bazični zemlji, vendar bolje prenaša bolj kislo kot preveč bazično zemljo.

Magda Šturman

Določanje sladkorja v grozdju in moštu

Naši vinogradniki so sicer seznanjeni z načini določanja sladkorja v grozdju in moštu, toda glede na pomen opravila, ne bo od več, če si pred trgatvijo ponovno osvežimo spomin. Gre za relativno enostavne postopke, ki pa so izredno pomembni, ker je poznavanje vsebnosti sladkorja, ki je ključen parameter za določanje zrelostne stopnje grozdja in posledično za določanje časa trgatve.

Sladkorno stopnjo lahko določimo s primernimi pripravami na kemijski ali fizikalni način. Za kemijsko določanje, ki je zahtevnejše, je potrebno specifično strokovno znanje in laboratorij, zato se te metode poslužujejo le velike kleti in enološki laboratoriji.

Večina vinogradnikov in strokovnjakov pa uporablja, glede na njihovo enostavno uporabo in zadovoljivo točnost, fizikalen način določanja sladkorja. Pri tem uporabljajo sredstva, ki delujejo na osnovi Arhimedovega zakona (Klosternburška ali Babova tehtnica) ali z merjenjem lomnega količnika svetlobe (refraktometer).

Z omenjenimi pripravami določimo vsebnost naravnega sladkorja v grozdju in v moštu pred začetkom vrenja, kar nam omogoča, da ugotovimo alkoholno stopnjo, ki jo bo doseglo mlado vino po končanem vrenju.

Vsaka država je na osnovi svojih vinogradniških in vinarskih tradicij izbrala svojo mersko določanje sladkorne stopnje. Najbolj razširjene so: Babo, Oechsle', Brix in Baume'.

Klosternburška tehtnica. Izumil jo je William Babo, ravnatelj višje šole za vinogradništvo in vinarstvo v Klosternburgu blizu Dunaja. Trenutno je pri nas in širše v Italiji najbolj razširjena priprava za določanje sladkorja. Ena stopinja na tej tehtnici odgovarja približno 10 gramom grozdnega sladkorja (glukoza + fruktoza) v 1000 gramih mošta. Klosternburška tehtnica je umerjena na 15°C. Za določitev potencialne alkoholne stopnje vina pomnožimo sladkorno stopnjo s količnikom 0,62-0,65 v odvisnosti od vsebnosti sladkorja v moštu, kot je navedeno v nadaljevanju. Primer: iz mošta, ki ima 18 stopinj na tej tehtnici, bomo dobili vino z 11,5° alkoholne stopnje.

Oechslejev gostomer (sladkor je izražen v Oe). Izumitelj tega inštrumenta za določanje sladkorne stopnje je Christian Ferdinand Oechsle'. Uporabljajo ga predvsem v Švici in Nemčiji. Stopnja na tej lestvici je po definiciji porast teže 1000 mililitrov mošta od 1 grama navzgor. Primer: liter mošta, ki ima 75 Oe tehta približno 1.075 gramov. Inštrument je umerjen (tariran) na 17,5°C. Če želimo določiti alkoholno stopnjo se poslužimo sledeče formule: (stopnje Oe – 15)/6. Če je npr. vsebnost sladkorja na tej lestvici 90 Oe bo alkoholna stopnja vina sledeča: (90-15)/6=12,5.

Brixov gostomer: izumitelj tega načina določanja sladkorja v moštu je znanstvenik Adolf F. Brix. Lestvico uporabljajo v anglosaških državah in je uradno priznana v Eu. Stopinja na Brixovi lestvici izraža odstotek sladkorja v enem litru vode. Ta merska enota je najpogosteje uporabljena v refraktometrih, katerih uporaba se širi tudi v naših krajih. Če stopinje te lestvice, za vrednosti ki gredo od 15°-25°, pomnožimo s koeficientom 0,55, dobimo približno alkoholno stopnjo po končanem vrenju. Priemr: 22° Brixove lestvice X 0,55=12,10° dejanskega alkohola.

Ob koncu pa še nekaj navodil za določanje sprememb sladkorne stopnje v odvisnosti od temperature na Babovi lestvici, ki jo naši vinogradniki najpogosteje uporabljajo..

Klosternburška (Babova) lestvica je, kot smo že omenili, umerjena na 15°C: če presega temperatura mošta 15°C dodamo 0,2 sladkorne stopnje za vsako stopinjo temperature; če je temperatura mošta izpod 15°C, odbijemo 0,2 sladkorne stopinje za vsako stopinjo temperature.

Koeficienti za pretvarjanje stopinj sladkorja po Klosternburški (Babovi) lestvici, o odvisnosti od vsebnosti sladkorja, pa so sledeči: od 0-14 stopinj sladkorja 0,62; od 15-17 stopinj sladkorja 0,63; od 18-20 stopinj sladkorja 0,64; nad 21 stopinj sladkorja 0,65.

ZALOGE VINA

Rok za prijavo zapade 10. septembra

Kmečka zveza obvešča vinogradnike, da morajo prijaviti morebitne količine vina, ki so jih imeli v zalogi dne 31. JULIJA. Rok za predstavitev prijave zapade letos 10. septembra. Te obveznosti so oproščeni samo privatni končni porabniki in trgovci na drobno. V prijavi mora biti vino razvrščeno po kakovosti in sicer, črna in bela vina, namizna vina, vina s kontroliranim poreklom, vina z geografskim poreklom, ne glede na leto proizvodnje.

Kmečka zveza je na razpolago za izpolnjevanje prijav do 9. septembra.

Na slikah: pod naslovom predstavniki Romov med predstavitvijo v ameriškem kongresu; od leve Barsonyjeva, Daniel, Mihalachejeva in Mirza
Desno Katalin Barsony.
Desno spodaj: baraka Romov v Bujanovcu v Srbiji, blizu meje s Kosovom.

ZASLIŠANJE V HZELSINŠKEM ODBORU AMERIŠKEGA KONGRESA

V ZDA predstavljeni problemi Romov v Evropi

Bojan Brezigar

Ekonomska kriza in porast nasiljha proti Romom je naslov srečanja, ki ga je pripravil Odbor ZDA o varnosti in sodelovanju v Evropi, bolje poznan kot Helsinški komite ZDA. Odbor sestavljajo ameriški kongresniki, pripadniki obeha strank, republikanske in demokratske, na njem pa so o stanju Romov v številnih evropskih državah, predvsem v državah srednje in jugovzhodne Evrope, spregovorili sociologinja, filmska režiserka in voditeljica romske nevladne organizacije Romedia iz Budimpešte Katalin Barsony, svetovalec Evropskega centra za pravice Romov ERRC iz Budimpešte Stanislav Daniel, raziskovalka na področju Romov v nevladni organizaciji Open society institute, prav tako iz Budimpešte, Isabela Mihalache in svetovalec za vprašanja Romov pri Uradu OVSE za demokratične institucije in človekove pravice Andrzej Mirga. Srečanje je bilko namenjeno razpravi o vplivih globvalne ekonomske krize na stanje Romov, s posebnim poudarkom na naraščanju medetnične napetosti in etničnega nasilja v Evropi.

Eno izhodiščnih poročil za razpravo je pripravila ameriška nevladna organizacija Human rights first; v katerem so uvodoma opozorili na naraščanje napetosti proti Romom. Med raznimi primeri je v poročilu na prvem mestu naveden umor Roberta Csorbe in njegovega 4-letnega sina 23. februarja letos v Tatarszentgyorgyju na Madžarskem: ustrelili so ju, ko sta bežala iz hiše, ki so jo zažgali. Ta dogodek kaže, da je nasilje proti Romom splošno in uperjeno tudi proti ostarelim, ženskam in celo otrokom; namen pa je fizična odstranitev Romov iz številnih evropskih mest.

Poročilo, ki ga je organizacija Human rights first pripravila v letu 2008 kaže, da so v letih 2007 in 2008 zabeležili primere nasilja nad Romi v enajstih evropskih državah. Dogodki, o katerih so najvceč pisali, so se pripetili v Italiji, kjer so na tisoče Romov izgnali iz njihovih domov, pretepali ljudi in požgali kar nekaj romskih naselij, kar nekajkrat pa se je zgodilo, da policija ni posegla in zaščitila žrtev.

Do nasilnih dejanj je prišlo tudi v Bolgariji, v Češki, na Madžarskem, v Ruski federaciji, v Srbiji in na Slovaškem. V številnih primerih niso našli krivcev. Tudi pred kratkim je prišlo do novih napadov na Rome.

Poročilo nato navaja nekaj konkretnih primerov nasilja nad Romi.

V Italiji so 11. maja 2008 napadalci z zažigalnimi steklenicami požhali romsko naselje v ul. Novara v Milanu. Dva dni kasneje, 13. maja, so z zažigalnimi steklenicami in kamenje napadli romsko naselje v neapeljskem predmestju Ponticelli in številni Romi so morali zbežati. Naslednjega dne, 14. maja, so se napadalci vrnili: prišli so z motornimi kolesi in odvrgli zažigalne steklenice na hiše v naselju. Sistematično so požgali vsa poslopja. 9. julija pa so, po poročanju krajevnih opazovalcev, napadli in požgali naselje pri Cataniji, v katerem je žoivelo približno 100 Romov. Napadalcev niso izsledili.

Na Madžarskem, je bil najhujši dogodek že omenjeni umor Roberta Csorbe in njegovega sina. Storilcev tega umora niso izsledili.

V Češki republiki je v novembru 2008 skupina kakih 500 ljudi , oboroćenih z mačetami, vili in zažigalnimi steklenicami, grozila z napadom na romsko naselje v Litvinovu. Napad se je končal s spopadom demonstrantov s policijo, v katerih je bilo ranjenih sedem policistov in prav toliko demonstrantov.

Seveda podatki v zvezi z nasiljem, ki jih objavljajo mediji, zadevajo samo najhujše dogodke, poleg tega pa je javnost seznanjenja predvsem s tistimi dogodki, o katerih poročajo nevladne organizacije.

Sedanja ekonomska kriza pa je privedla do povečanja števila napadov na Rome in do krešitve ksenofobnih čustev. To se dogaja v številnih evropskih državah, kjer naraščajo predsodki proti tistim, ki »od zunaj« prihajajo v družbo. Rome tako prizadenejo tudi napadi, ki so uperjeni proti priseljencem, pa čeprav so marsikje Roma državljani, torej domačini. Ekonomska kriza je razlog, da so krajevcni politični voditelji še zaostriloi zahteva po izgonu Romov. Ponekod pri tem celo sodeluje policija, ki Rome spremlja iz njihovih domov in jih namešča v drugih krajih, včasih pa celo deportira.

Slabšanje gospodarskega stanja je torej zaostrilo odnos do romskega prebivalstva, kateremu ljudje med drugim očitajo, da jemljejo delovna mesta, ki so namenjena domačinom, očitajo pa jim tudi kriminalne dejavnosti. Odgovori posameznih evropskih držav pa so nezadostni in pogosto tudi neprimerni. Od 56 držav članic OVSE jih tako 22 sploh še ni sprejelo ukrepe proti ljudem, ki s sovražnim govorom in z grožnjami resno ogrožajo življenje Romov in obstoj romskih skupnosti. Zato organizacija Human rights first od ZDA zahteva, naj sprožijo to vprašanje v okviru Organizacije za vatrnost in sodelovanje v Evropi in naj zahtevajo od vseh držav članic, da poročajo o svojih ukrepih za odpravo oziroma preprečevanje nasilja nad Romi.

Na Madžarskem številni rasistični napadi na Rome

Katalin Barsony je sociologinja, filmska režiserka in voditeljica romske nevladne organizacije Romedia iz Budimpešte. Za njen poseg je v Washingtonu vladalo še posebno zanimanje, saj gre za dokaj znano osebnost, ki v sebi ydružuje pripadnost romski skupnosti, socialno angažiranost na področju skrbi za Rome in visoko kulturno raven.

Njen poseg, ki se je pretežno nanašal na Madžarsko, je bil v prvem delu faktografski; začel se je z informacijo, da so v zadnjih dveh letih na Madžarskem zabeležili več kot 50 primerov nasilja nad Romi. Gre za raznovrstve napade, od pretepov do umorov, požigov in streljanja, skupni imenovalec vseh pa je rasistično ozadje.Po ocenah nevladnih organizacij živi v Evropi 12 milijonov Romov; na Madžarskem jih je približno 800.000, kar z drugimi besedami pomeni, da vsak petnajsti madžarski državljan pripada romski skupnosti. V tej državi več kot 100.000 Romov živi v barakah na obrobju mest ali v predmestjih; ločeni so od drugega prebivalstva.V madžarskih šolah je 630 posebnih razredov, ki jih obiskujejo samo romski otroci in gre za obliko segregacije. V teh razredih je kakovost pouka nižja kot v »normalnih« šolah.Statistični podatki kažejo, da ima na Madžarskem 20 odstotkov otrok razvoijne probleme. Od teh je 60 odstotkov Romov, ki jih zato pošiljajo v institucije za zaostale otroke.

Če govorimo o zaposlovanju, je treba povedati, da je 80 odstotkov Romov brezposelnih in da so sploh izključeni iz madžarskega trga dela. Stalen strah pred diskriminacijo, šikaniranjem in nasilnimi napadi ima za posledico, da živijo Romi v vseh slojih madžarske družbe v stalnem strahu, kar jih sili k temu, da se kar sami izločajo iz družbe. Sicer je v javnem govoru vedno prisoten rasistični odnos do Romov. Seveda pa javna uprava ni brez odgovornosti, da se vse to dogaja.

Rasistični odnos do Romov je sicer skupen številnim evropskim družbam; na Madžarskem pa je nbeposredno povezan s sovražnim govorom do Romov, ki je v javnosti in tudi v medijih zelo pogost pojaqv. Kot primer je mogoče navesti umor popularnega rokometaša Mariana Cosme; njegovi morilci so bili pripadniki romske skupnosti, mediji pa so ves čas ob tej zadevi poudarjali samo etnični aspekt in vsa razprava o kriminalu na Madžarskem se je osredotočila na Rome. Zgodba je s časom izginila s pevih stranbi dnevnikov, razprava o »ciganskem zločino« pa je dolgo ostala v središču pozornosti madžarske javnosti. V zerlo polarizirani politični družbi, kjer je obsodbe vredno že dejstvo, da je nekdo »drugačen« že po politični pripadnosti, in ob nenehno naraščajoči gospodarski krizi, je odklanjanje Romov doseglo raven vsakodnevnega nasilja. V nekaterih občinah so Romom celo omejevali socialno pomoč in razpravo o ustavnosti tega določila je v medijih spremljalo ločevanje med vrednimi in nevrednimi reveži; Romi so seveda veljali za nevredne. Taka skrajba polarizacija se je v družbi odražačla z vsakodnevnimi nhapadi na Rome, tudi na romske otroke.

Tu se je Barsonyjeva navezala na ZDA in omenila protičrnsko rasistično organizacijo Ku Klux Klan: njeni pripadnihi so bili oblečeni v belo haljo in so nosili belo pokrivalo, na Madžarskem pa po vaseh in mestih hodijo v črno oblečene »Madžarske straže«, ki trdijo, da ščitijo javno varnost in da branijo interese »fizično, psihično in umsko nezaščitenih Madžarov«. Ku Klux Klan je zažigal križe, pred romskimi domovi pa zažigajo bencin v obliki svastike.

Vse to močno psihološko vpliva na Rome, ki so bili preganjani in sistematično zatirani v času holokavsta, napadi na njihove domove, ki se ponavljajo skoraj vsak noč, pa jih potiskajo v brezupni strah. In čeprav je oblastem jasno, da so napadi zadnjih tednov med seboj povezani, javnost še nima nobene informacije o tem načrtnem metanju zasžigalnih steklenic na domove Romov. In nič čudnega ni, da je ob popolnem molku oblasti radikalna stranka Jobbik, ki je svojo kampanjo oisredotočila na prtreganjanje »cigtanskih zločinov«, na nedavnih evropskih volitvah prejela kar 15 odstotkov glasov.

O manjšinskih gibanjih in njihovih problemih v obdobju fašizma in nacizma so veliko pisali in razpravljali tudi Josip Wilfan (pod naslovom), njegov sin Joža Wilfan (spodaj in skrajno desno) in istrski Hrvat Matko Ronjić v glasilu Zveze jugoslovanskih emigrantskih društev Istra

NAS P

MATKO ROJNIC

Kod upoznavanja povijesti ljudi nisu vođeni samo pukim naučnim interesom. Osim opće težnje, koja ide za tim da se iznesu na vidjelo stvari nepoznate, postoji želja da se iz iskustva nestalih generacija izvuku korisni zaključci za savremene prilike i za budućnost. Ako se uzme da se događaji ne zbivaju jedan zasebno od drugog, po nekoj slučajnosti, već da u svemu postoji neka ovismost onako kako to postoji između posljedice i uzroka, vrlo je korisno upoznati zakone toga zbivanja. Nerazboritim nazivali bismo onakva čovjeka, koji se u svome životu ne bi znao okoristiti iskustvom prošlih godina. I čovječanstvo kao cjelina, koja se sastoji od po-

nomsko stanje, da su
podlozi mogli vinuti do
kog kulturnog stupnja.
su oni su to mogli do
za propagandne ciljeve.
mirovnom konferencijon
u ugodnom položaju da
bele knjige i druge
kulture, da svijet uvjere
svojih političkih zahtjev
Naše pravo mi smo
vali na faktu, da smo
jini narodna većina, pa
to dovoljno, da se odre
ti krajevi prapasti. Ali n
po uzoru drugih nismo
da posegnemo za histori
što je za nas bilo povol
te propagande mi smo
jali za Talijanima. Ne u
potragu za svim razlozin
to vrlo lako razjasnili,
ustanoviti, da nam nas
pravcu nije pomoglo. Be
i na tom temelju moglo
što se dalo. Pri tome ipa
biti iz vida, da je rad na
imao biti izvršen u vrlo
Na temeljitije proučav
Istre sa našega stanovi
prije rata kod nas nitko
tovo sve energije bile up
političkoj borbi. Ni dan
govoriti da nam je povij
roda u Istri poznata u d
I nakon onoga što je pis
tarno, ponajviše samo pri
i nesolidno, i nakon jedin
sane potpune povijesti Ist
imamo povijesti samoga
Nitko od nas ne misli,
Julijske Krajine riješeno
lije zato što je njihovo p
od našega. Ako se zagled
gumenata historije i iza
nog principa narodnog
onda se nailazi na drug
su odlučili da je stvar
Ona jača strana imala je
ću silu, i ona je bila jači
go sve lijepe stranice h
zvučnih riječi o volji na
racionaliteta, ma koliko
me priznavan kao teore
imao je tu najslabiju stra

NARODNOSTNA VPRAŠANJA

Pot v pekel je tlakovana z dobrimi nameni...

Ravel Kodrič

»Judovska skupnost iz Trsta močno pritiska, da bi v prostorih nekdanje kapelice ob judovskem pokopališču v Rožni dolini uredili muzej holokavsta. Dajmo razumeti, da holokavsta na naši zemlji ni bilo."

(Glej: Primorski Dnevnik, 3. julija 2009)

»Ma kej me ne poznaš več? Sem teu videt, ali si še pr ta živih, Marieto!«

(… je odvetnika Maria Losicha v pristni tržaški slovenščini nagovoril generalmajor SS Odilo Globočnik, človek, ki ga je sam Himmler pohvalil, da je med vsemi »največji morilec Židov«.

Glej Primorski Dnevnik, 4. januarja 2007, str. 16: Miro Simčič: Odilo Globocnik, slovenski janičar v Hitlerjevi službi)

»Tiste, ki jih je preganjalec izločil kot izmeček sveta – Jude, trockiste itd. – so pravzaprav sprejeli kot izmečke sveta vsepovsod; tisti, ki jih je preganjalec imel za nezaželene, so postali indésiderables Evrope«

(Glej: Hannah Arendt, Izvori totalitarizma, Ljubjana: Študentska založba, 2003, str. 347)

Hannah Arendt je leta 1951 pod še neposrednim vtisom grozot druge svetovne vojne in šoe, ki se je zgrnila nad evropske Jude, objavila obsežno delo z naslovom »Izvori totalitarizma«. Razprava si je kmalu pridobila sloves enega od temeljnih kamnov sodobne politologije. V slovenščino je bilo prevedeno z več kot polstoletno zamudo.

Škoda. Kajti v nekem ključnem segmentu svojega izvajanja se avtorica dotika dogajanja, pri katerem so nekateri vidni Primorci, Slovenci in Hrvati, odigrali – vsak s svojo psihološko in ideološko prtljago – ne ravno postransko vlogo v eni od prelomnih slik v uvodnem dejanju k evropski žaloigri 20. stoletja.

Bilo je leta 1933.

Konec januarja 1933 postane Adolf Hitler kancler koalicijske vlade. Konec februarja nacisti zanetijo požar v Reichstagu in krivdo podtaknejo komunistom. Za začetek aprila okličejo »dan bojkota« zoper judovske trgovce, šolnike in šolarje, odvetnike in zdravnike. Takoj za tem Jude čez noč z zakonskimi predpisi izženejo iz javnih služb ter iz zdravniškega in pravniškega poklica. Še več: izobčijo jih iz nemštva kot takega, kajpak pojmovanega kot rasno čistega narodnega občestva. Iz državljanov postanejo čez noč izmeček. Z izmečki pa itak vemo, kako ravnati, mar ne?

In vendar so vse dotlej zunaj Nemčije, v državah naslednicah zrušenih carstev s prestolnicami v Moskvi, na Dunaju in v Istanbulu, Judje in Nemci delili usodo najštevilčnejših, kulturno najrazvitejših in politično najaktivnejših manjšin. »Kongresu nacionalnih skupin« - neuradni ustanovi evropskega manjšinskega gibanja - je sicer predsedoval tržaški Slovenec in nekdanji poslanec italijanskega parlamenta odvetnik Josip Wilfan. Seveda pa sta ga vodili – ugotavlja Hannah Arendt – »dve narodnosti, ki sta se nahajali v vsaki državi naslednici in sta bili torej v položaju, ko bi lahko, če bi hoteli, njuno težo občutili po vsej vzhodni in južni Evropi. Ti dve skupini sta bili Nemci in Judje.« A navzlic načelnim proglasom o obči manjšinski solidarnosti znotraj gibanja ni bilo dvoma, da so posamezni »nacionalni interesi in ne skupni interesi manjšin kot taki oblikovali trdno osnovo članov Kongresa in le harmonični odnosi med Judi in Nemci (…) so ga držali skupaj.«

V ponazorilo zavesti o dejanski prevladi posameznih nacionalnih interesov nad skupnim interesom manjšinskega gibanja Hannah Arendt v opombi pod črto navaja še značilen odlomek iz Wilfanovega govora na zasedanju Kongresa v Bernu leta 1933: »Nekaj je gotovo: na svojem kongresu se ne srečujemo zgolj kot člani abstraktnih manjšin; vsak od nas z dušo in telesom pripada določenemu narodu, svojemu narodu in se čuti povezan z usodo tega naroda v dobrem in slabem. Tako vsak od nas stoji tu, če lahko tako rečem, kot polnokrvni Nemec, polnokrvni Jud, polnokrvni Madžar ali polnokrvni Ukrajinec.« Kaj pa Jud, ki se – nemara celo kot aktivni udeleženec bojev za nemški ali italijanski narodni preporod ali za jugoslovansko »ujedinjenje« – čuti polnokrvnega Nemca ali Italijana ali Jugoslovana? Kam z njim?

Zavest o krhkosti in protislovnosti temeljev, na katerih je »Kongres« zidal, zlasti še po prelomnih in zloveščih dogodkih v Nemčiji v prvi polovici leta 1933, pa ni bila tuja sinu Josipa Wilfana, petindvajsetletnemu pravniku levičarske orientacije Joži Wilfanu.

V prispevku z naslovom »Manjšinski kongres« v ljubljanski »Književnosti« (I/1933, 10, 394 – 395) je pod psevdonimom »F. F.« vnaprej obračunal s kongresom, ki je imel zasedati septembra v Bernu. Idejo kongresa najprej uvodoma povzame takole: »Zatiranje narodnih manjšin je posledica tega, da se država in narod identificirata. Država in narod sta pa dve ločeni stvari. Rešitev manjšinskega vprašanja je zato ločitev države in naroda, organiziranje vsakega posebej. Izpolnjevanje dolžnosti do nenarodne države. Slovenec v Julijski Krajini n. pr. more biti hkratu dober Slovenec in dober italijanski državljan.« Vendar pa jo pri tej priči izpodbije, kajti »Zatiranje narodnih manjšin raste povsod iz dneva v dan. Toda dočim je dosedanja več ali manj demokratična oblika nemške države vzbujala videz, da je zatiranje narodnih manjšin specialiteta vzhodnih in južnih evropskih držav, posledica kulturne zaostalosti teh dežel, je prihod Hitlerjevega režima položaj izpremenil. Brez dvoma bo letošnji kongres jasneje kakor dosedanji pokazal, da gre pri ideji manjšinskih kongresov za ostarelost meščanskega, deloma celo fevdalnega sveta, ki hoče z ne več adekvatnimi idejami obvladovati novo resničnost in pri tem pada v vedno večje barbarstvo.« Nato obračuna s teorijama (Wernerja Hasselblatta in lastnega očeta Josipa Wilfana), »ki ločujeta državo in narod tako daleč, da organizirata posebej državo in posebej narod«, ker ne upoštevata, »da se je težišče danes delujočih socialnih sil preneslo v mase, s čimer so dobile pomen lastnosti te mase, med drugimi tudi nacionalna razlika,« in da je »država predikat (tvorba socialnih sil in torej lju-

HISTORIZAM

se na njegovoj
relativno viso-
U odlučnom ča-
voljno iskoristiti
Zato su oni pred
n u Parizu bili
pokažu na de-
spomenike svoje
o opravdanosti
va.
uglavnom zasni-
Julijskoj Kra-
da je već samo
di kamo imadu
i mimo toga mi
mogli odoljeti
jom i iznesemo
jno. U pogledu
svakako zaosta-
lazeći zasada u
na, koji bi nam
moramo ipak
tojanje u tom
zuvjetno bi se
dati više nego
k ne treba gu-
toj propagandi
kratko vrijeme
anje povijesti
sta nije se ni
dao, jer su go-
otrebljavane u
as ne možemo
est našega na-
ovoljnoj mjeri.
ano, fragmen-
godno pa zato
e hrvatski pi-
re, mi još ne-
naroda.
da je pitanje
u korist Ita-
ravo bilo jače
a iza svih ar-
proklamova-
amoodređenja,
razloge, koji
ispala onako.
u rukama ve-
argumenat ne-
storije i čar
roda. Princip
u svoje vrije-
ski ispravan,

širokim narodnim masama prilika, da se emancipiraju od dotadašnjega stanja. To je bio povod da se i naš narod iz zamrlosti pokrene na nov život. Ali tu nije moglo ići lako. Novo doba baštinilo je balast historije i njega je bilo nemoguće otresti se u jednom momentu. Tadašnje prilike stavljale su našem narodu zadatak, da nešto stekne, da si osigura budućnost, koja će biti bolja od prošlosti, dok je talijanskoj gospodskoj klasi nalagao oprez, da što manje izgube od svoje bogate baštine. Razlika u političkim pravima i u materijalnom stanju bila je pokretač borbe, koja je trajala kroz decenije i koja ni pred svjetski rat nije još bila odlučena. Borilo se uz nerazmjernu podjelu snaga. Jače oružje je bilo u rukama Talijana, ma da je bilo jasno da oni ne će moći trajno zadržati premoć u zemlji. Kmetstvo bilo je doduše prestalo, ali ono što je najvažnije: gotovo feudalni odnos — taj je ostao. Prije je bio seljak obvezan da daje gospodi različite dažbine, a odsada, kao stanovnik zemlje, koja ga je oduvijek znala obdariti gladnim godinama, zapao je u šake gradskih lihvara plaćajući za posuđeni novac stostruke kamate. Ovakvo socijalno stanje imalo je svoj odraz i u psihološkom pogledu. U dušu istarskoga seljaka bio se uvukao fatalizam, koji ga je još sa svoje strane kočio u normalnom razvitku.

Sve to dakako nisu nepoznate stvari. No ipak kao da se tome nije kod nas pridavala dovoljna važnost. Kada se sa naše strane pisalo o povijesti Istre, ukazivalo se uz druge činjenice i na te, ali se ostajalo samo kod njih. Nije se dublje išlo ispitivati što se iza činjenica krije, da se naiđe na one sile, koje su održavale onakvo stanje. Tu je bilo naročito potrebno konfrontirati naš položaj i položaj Talijana, da bude stvar jasna u temeljima. To bi značilo ne samo udovoljavanje interesu, da nam stvari budu poznate, nego u isti mah i dobitak iskustava potrebitih za sadašnjost i budućnost. Dotadašnji život našega naroda bio bi u tom slučaju pravilnije shvaćen, a linija napretka određenija.

O našoj povijesti pisano je dosta ma-

su bili za
nastala iz
na njegovi
Valjana
Istri bila b
posvećivala
cama, nego
koji djeluju
naroda. Po
jednu ličnos
Istri nema,
jačom svje
pojedinim
darima i d
morati prik
u čemu na
nikakvu ulo
čaju bile te
ili onom z
uskim kuter
time biva
kolektiv —
njegov soci
da odlučuje
Hod našega
riju nije bu
neke histori
pa onaj ko
događaja ne
djeti.
Za nas b
u Istri nije
trebala biti
razjasni živo
prošlosti. Dj
tačke ne bi
nima, ali bi
koji su u Ist
čiti život na
bili su Talij
bilo kao feud
dani, a na
kmet. Važnij
ime iz prošlo
punjati naro
pokazati na
ljački stalež
skim epohama
na slika živo
i njihove uređ
čeni i uvjeti,
vijala stara h
listine ne bi

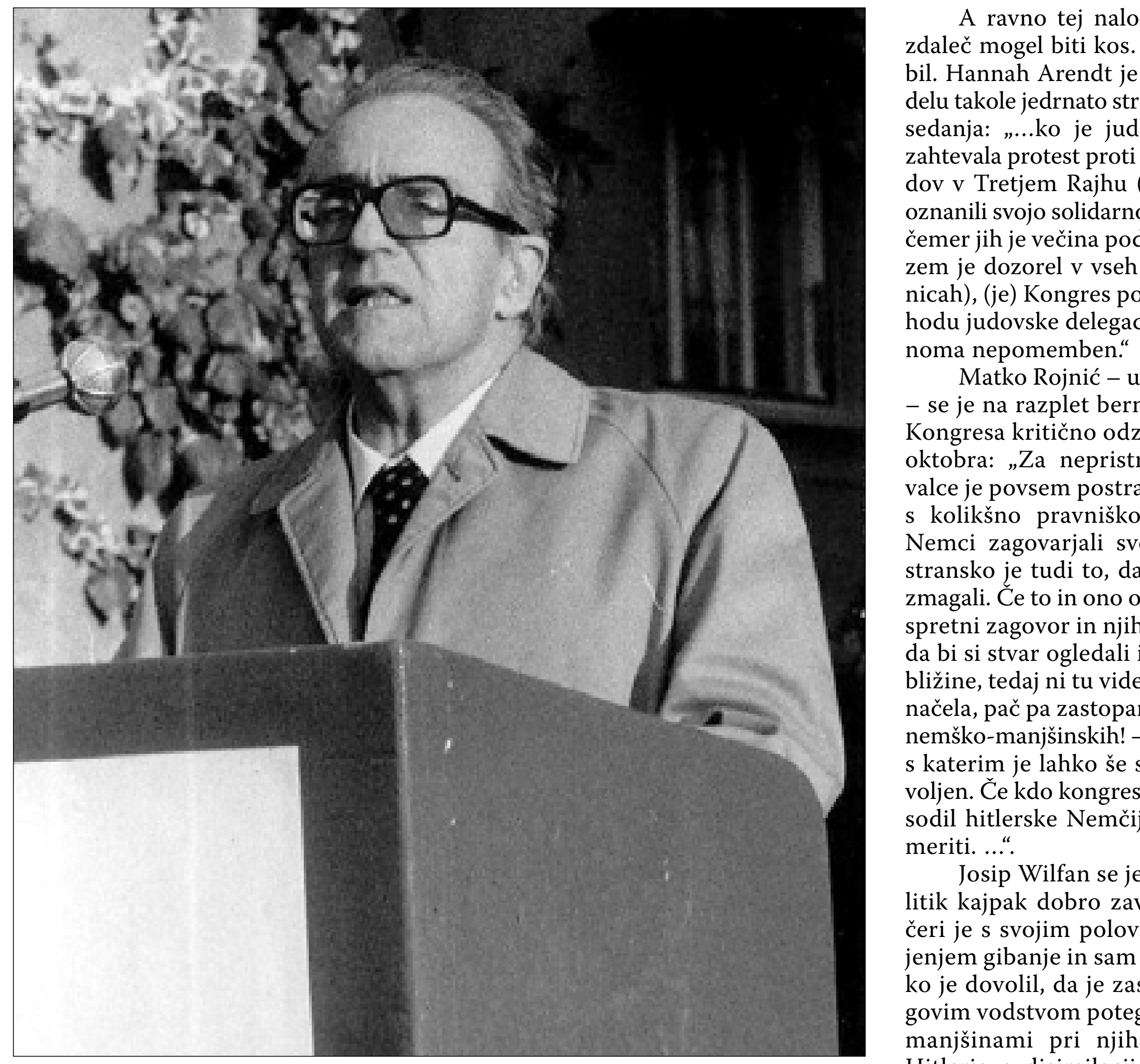

di) in ne subjekt (tvoriteljica socialnega reda)«. Sicer pa – trdi dalje Joža Wilfan - sama njuna zagovornika s »Kongresom« vred priznavata »pomen, katerega je imela vstvaritev neodvisnih nacionalnih držav za posamezne narode Evrope«, toda »tople besede, s katerimi se je marsikateri govornik manjšinskih kongresov spominjal svoje nacionalne države … so samo fasada za intrige proti manjšinam, ki so neprijetne večinskemu narodu nacionalne države.«

Kako sorodno zazvenijo 18 let pozneje besede Hannah Arendt: »Eden najbolj zapletenih vidikov vzhodnoevropskega narodnostnega problema (…) je bil medregionalni značaj narodnosti, ki je, če so svoje nacionalne interese postavile nad interese svoje vlade, iz njih naredil očitno tveganje za varnost njihovih držav.«

Na vprašanje, odkod ta nerazrešljiva protislovja, pa mladi Joža Wilfan odvrne in sklene: »Načelo samoodločbe narodov se ni izvedlo do kraja. Izvesti pa se ni moglo, ker oblasti ni dobilo ljudstvo, ki se bi bilo organiziralo, kakor bi se bilo samo hotelo«.

Toda zavest o protislovjih, ki jih je v manjšinsko gibanje vnesel prodor fašizma v Nemčiji, si je krčila pot tudi med nekaterimi pristaši manjšinskega gibanja. Med njimi velja izpostaviti antifašistično doslednost istrskega Hrvata Matka Rojnića, poznejšega zgodovinarja in utemeljitelja sodobnega knjižničarstva na Hrvaškem. S svojimi uvodniki v »Istri«, tedenskem glasilu Zveze jugoslovanskih emigrantskih društev, je že več mesecev opozarjal na potrebo, da se manjšinsko gibanje vpričo najnovejšega dogajanja na Nemškem odločneje, dosledno razvrsti tostran antifašistične ločnice (2. februarja »K antifašizmu«, 17. marca »Osnovno je antifašizam«, 31. marca »Evropa i mi«). 12. maja je v uvodniku z naslovom »Pod upitnikom« zapisal: »Danes si moramo biti na čistem, da države, v katerih je zavladal fašizem, ne bodo prevzele nikakršnih obveznosti za zaščito manjšin. … Dogaja se, nasprotno, da v državi, v kateri se je – kot v Nemčiji – na oblast povzpel fašizem, izgubljajo manjšine še tisto malo zaščite, ki so je prej imele.« Kar Slovenci in Hrvatje že vedo iz izkušnje s fašistično Italijo, mora postati jasno tudi drugim evropskim manjšinam: »Po hitlerizmu v Nemčiji in po fašističnih težnjah v drugih državah ne preostaja prav nobena možnost, da bi se v teh državah manjšinam ne kršile posebne pravice. Kjer se iztrebljanje drugorodnega življa izvaja kot sveta dolžnost do lastnega naroda in države, kjer se interesi manjšin uničujejo ob nori predpostavki, da bo večina imela od tega korist, kjer se uveljavlja načelo, da naj država nudi streho le enemu narodu, prihaja do teptanja slehernega človeškega obzira, ki bi ga bilo treba spoštovati, če naj se vprašanje narodnih manjšin rešuje v skladu z najosnovnejšo pravičnostjo.// Pred pojavom fašizma si narodne manjšine ne smejo zatiskati oči. Nekoč ga je bilo mogoče zaobiti kot pojav, ki se nanaša zgolj na Italijo, a danes, ko grozi postati splošen pojav, je treba premeriti pomen fašizma ter jasno in odločno potegniti vse posledice, ki iz tega izvirajo v pogledu manjšin. /…/ Mogoče bo ravno najnovejše dogajanje postavilo marsikatero manjšino pred preizkušnjo. V konkretnem primeru so pred razpotje postavljene nemške narodne manjšine v raznih državah. … Nemške manjšine lahko odobravajo pojav fašizma v Nemčiji in v tem primeru si nimajo kaj obetati od vztrajanja pri nekem manjšinskem gibanju. Svojo rešitev si lahko pač zamišljajo v okviru močnega Tretjega Rajha, bodisi da pridejo v njegove meje, bodisi da bo njegov vpliv zadostoval, da jim v drugi državi izsili ugoden položaj. Če pa bodo nemške manjšine vztrajale na manjšinskem programu, se bodo morale že s tem postaviti po robu fašizmu v lastni državi. // Dogajanje v Nemčiji bo brez dvoma imelo svoj odmev tudi v manjšinskem gibanju.«

Napoved Matka Rojnića je izzvenela preroško. Kongres je v Bernu zasedal od 16. do 19 septembra. 22. septembra je »Istra« poročala z neprikrito zadrego: »Letošnji, deveti Kongres evropskih narodnih manjšin … je zasedal v razmerah, ki se znatno razlikujejo od tistih iz prejšnjih let … Eden od najtežjih udarcev je celotno manjšinsko gibanje doživelo ob vzponu Hitlerja na oblast. … Jasno je bilo, da bo na letošnjem zasedanju postavljeno vprašanje narodnih manjšin na Nemškem … kljub statutarni prepovedi vmešavanja v notranje zadeve kake države. … Zanesljivo je bilo, da bodo Judje sprožili vprašanje preganjanja v Nemčiji in da bo za to za nemške manjšine nastal položaj, iz katerega ne bodo zlahka našle izhoda. Napovedana tema judovskih manjšinskih skupin »Disimilacija in pravice narodnosti« je imela izzvati razpravo, ki je bila - pa naj bi se bila vodila še ne vem kako zgolj na načelni ravni – vendarle povsem jasno uperjena proti hitlerizmu. Disimilacija je pojem, ki pomeni izločanje neke skupine iz telesa, ki mu je pripadala. Taka disimilacija se danes izvaja v Hitlerjevi Nemčiji, kjer Jude nasilno izdvajajo iz nemškega narodnega organizma, s katerim so bili zraščeni." Glede na to, da štejejo nemške manjšine kar četrtino vseh v kongresu zastopanih manjšin, je bil pred „posebej težko nalogo postavljen predsednik kongresa Josip Wilfan, ker je od njegovega takta bilo v marsičem odvisno, kako se bo celotno zasedanje končalo."

Predsednik Wilfan je – poroča dalje „Istra" - z namenom, da bi se izognili napadom na poedine države (beri: Hitlerjevo Nemčijo) „udeležence kongresa opozoril na dvojni položaj slehernega izmed njih: po eni strani je treba zadostiti državljanskim dolžnostim, po drugi pa izpričati zvestobo narodnosti, ki ji kdo pripada. Najti srednjo pot, da bi si kongres ne lastil vloge tožilca ali sodnika držav, v katerih so manjšine ogrožene, hkrati pa manjšinam zagotovil, da uživajo podporo kongresa."

A ravno tej nalogi ni kongres še zdaleč mogel biti kos. In ji dejansko ni bil. Hannah Arendt je v že navedenem delu takole jedrnato strnila izkupiček zasedanja: „…ko je judovska delegacija zahtevala protest proti obravnavanju Judov v Tretjem Rajhu (…) in so Nemci oznanili svojo solidarnost z Nemčijo, pri čemer jih je večina podprla (antisemitizem je dozorel v vseh državah naslednicah), (je) Kongres po dokončnem odhodu judovske delegacije postal popolnoma nepomemben."

Matko Rojnić – uslišana Kasandra – se je na razplet bernskega zasedanja Kongresa kritično odzval v „Istri" že 6. oktobra: „Za nepristranskega opazovalce je povsem postranskega pomena, s kolikšno pravniško spretnostjo so Nemci zagovarjali svoja stališča, postransko je tudi to, da so na kongresu zmagali. Če to in ono odmislimo: njihov spretni zagovor in njihovo zmago, zato da bi si stvar ogledali iz neposrednejše bližine, tedaj ni tu videti zavzemanja za načela, pač pa zastopanje nemških – ne nemško-manjšinskih! – koristi na način, s katerim je lahko še sam Hitler zadovoljen. Če kdo kongresu očita, da ni obsodil hitlerske Nemčije, mu ni kaj zameriti. …".

Josip Wilfan se je kot izkušen politik kajpak dobro zavedal, na kakšne čeri je s svojim polovičarskim krmarjenjem gibanje in sam kongres prignal, ko je dovolil, da je zasedanje pod njegovim vodstvom potegnilo z nemškimi manjšinami pri njihovem zagovoru Hitlerjeve disimilacijske in diskriminatorske politike do Judov. Svoje ravnanje je v Jugoslaviji skušal opravičiti na treh predavanjih v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Na beograjskem predavanju so mu – ob tržaškem odvetniku Ivanu Mariji Čoku in goriškem nekdanjem poslancu Engelbertu Besednjaku - pozorno prisluhnili predstavniki nemške manjšine v Jugoslaviji z Dr. Kraftom na čelu. Po predavanju je Dr. Wilfan za „Slovenca" med drugim izjavil: „Govoreč o raznih krizah, ki so v takšnem mednarodnem organizmu neizbežne, sem na koncu svojega predavanja govoril o historičnem preokretu, ki je nastopil v manjšinskem pokretu s tem, da je Nemčija proglasila izključitev Židov iz nemške zajednice. Spričo tega preokreta sem zaključil svoje predavanje z apelom, (…) ki sem ga naslovil na nemški narod v njegovi celoti: Nemci, ki so toliko dali evropski kulturi, naj prevzamejo s svojim postopanjem na narodnostnem polju težko odgovornost pred zgodovino in naj uredijo položaj narodnih manjšin na svojem državnem ozemlju v Nemčiji pa tudi v Avstriji na način, ki bo vzor tudi drugim državam …"

O tem, koliko je bila njegova pobožna želja uslišana, je zgodovina svojo sodbo že davno izrekla.

GLASILO SAVEZA JUGOSLOVENSKIH EMIGRANATA IZ JULIJSKE KRAJINE

Dr. WILFAN O KONGRESU NARODNIH MANJINA

PREDAVANJE Dra JOSIPA WILFANA U BEOGRADU

Dr. Josip Wilfan

Našim naročnikom

onim, ki ne izvršujejo svoje dolžnosti ali to izvršujejo samo delno je namenjeno to opozorilo s prošnjo, da poravnajo zaostalo naročnino. Naj premislijo in presodijo stvar in spoznali bodo, kako zelo škodujejo naši prepotrebni in koristni akciji. Na nje se obračamo. Točni in vestni naročniki so edina prava podlaga takega lista in predpogoj njegovega obstanka in napredka. Težki časi so, a prav zato moramo v prihodnje leto še z večjim elanom, odločnejši in bolj povezani k nalogi, kateri se ne smemo in nočemo umakniti. Pri tem delu se moramo vsi v polni meri zavedati svojih dolžnosti. Najmanjša med temi dolžnostmi je redno plačevanje lista. Ali moremo one, ki niti teh dolžnosti ne izpolnjujejo, šteti v vestne in koristne člane naše emigracije?

Morda niti sami ne slutijo, da postavljajo s tem v težko izkušnjo obstanek našega lista. Mar hočejo in smejo li oni dopustiti, da pride do tega? Njih odgovor mora in sme biti samo: Ne!

Zato: emigranti izvršite svojo dolžnost in poravnajte zaostalo naročnino!

Poslije svečanosti i parada 11 godišnjice ....

PISMO IZ TRSTA

NAŠIM POLITIČNIM JETNIKOM SO SLOVENSKE KNJIGE PREPOVEDANE!

KAKO SE GODI SORODNIKOM NAŠIH POLITIČNIH JETNIKOV

ITALIJA - Polemike o novi tragediji na morju

Vatikan žaluje za žrtvami Liga ostro napada škofe

Franceschini: Bossijeva usmeritev je usmeritev Berlusconijeve vlade

RIM - Zadnja tragedija v Sicilskem kanalu, kjer pogrešajo več kot 70 nezakonitih priseljencev, je izzvala novo polemiko med Vatikanom in Severno ligo. Medtem ko Vatikan žaluje za žrtvami in poziva Italijo, naj spoštuje pravice migrantov, je Bossijeva stranka prepričana, da italijanski škofje govorijo o zadevah, ki jih sploh ne poznajo.

Monsinjor Antonio Maria Vegliò, vodja papeškega pastoralnega sveta za migrante je razvite države obtožil, da se obnašajo vse bolj egoistično do nesrečnežev, ki bežijo od lakote, vojn in naravnih katastrof. Monsinjor ni izrecno omenil Italije, ki pa jo omenja predsednik italijanskega Caritas. Monsinjor Giuseppe Merisi poziva pristojne sodne in preiskovalne oblasti, kaj se je v resnici zgodilo na morju in če odgovarjajo resnici pretresljiva pričevanja priseljencev iz Eritreje.

Kritike, ki prihajajo s strani visoke cerkvene hierarhije, niso všeč Severni ligi. Njen voditelj Umberto Bossi je ponovil, da bi moral Vatikan sam odpreti vrata nezakonitim priseljencem in s svoje zakonodaje izločiti kaznivo dejanje ilegalnega priseljevanja. Bolj oster pa je Bossijev sodelavec in minister Roberto Calderoli, kateremu se očitki italijanskih škofov zdijo vse bolj neutemeljeni in tudi nadležni. Italijanska vlada je po Calderolijevem prepričanju s politiko trde roke do ilegalnih priseljencev dejansko rešila številna življenja tistih, ki so hoteli priti v Italijo, dejansko pa so ostali v Libiji.

Vodja Demokratske stranke Dario Franceschini je prepričan, da je vladna desna sredina vse bolj pod kvarnim vplivom Severne lige. Ne gre samo za nesprejemljivo politiko do priseljencev, temveč tudi za odnose med jugom in severom Italije, pravi Franceschini. Podobno razmišlja tudi vodja Sredinske zveze UDC Pier Ferdinando Casini. Tudi bivši predsednik poslanske zbornice pravi, da v Berlusconijevi stranki politično vetrijo Bossi in njegovi ministri.

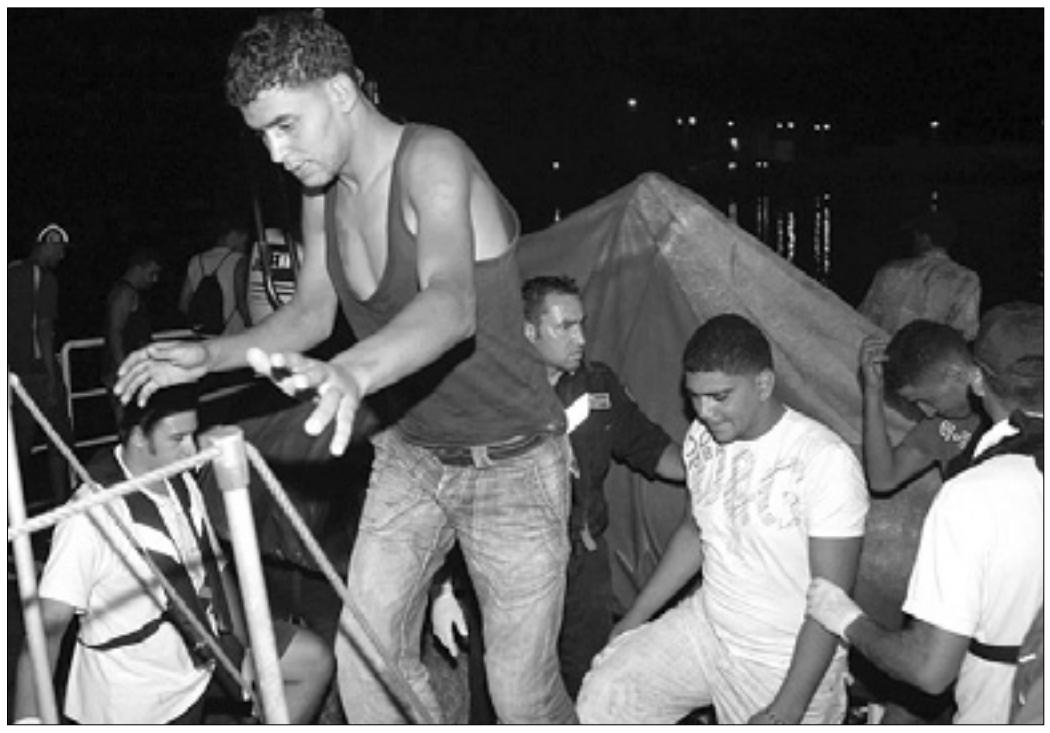

Na otoku Lampedusa se takšni dogodki žal ponavljajo skoraj vsak dan

KROMA

ALPE - Ob gori Monte Cristallo pri Cortini d'Ampezzo

Helikopter strmoglavil, vsi štirje reševalci umrli

BELLUNO - V neposredni bližini Cortine d'Ampezzo je včeraj strmoglavil helikopter reševalne službe 118, pri čemer so umrli vsi štirje ljudje na krovu. Helikopter je v slabem vremenu letel na prizorišče skalnega podora, ki je prekinil promet po pokrajinski cesti. Helikopter je zadel ob daljnovod med gorama Monte Cristallo in Faloria ter strmoglavil. Ostanke je zagledal pilot drugega helikopterja, trupla ponesrečencev - pilota, dveh tehnikov in zdravnika, pa so prepeljali v bolnišnico v Cortino.

Helikopter je pripadal zdravstvenemu podjetju iz Belluna, uporabljali pa so ga v bazi v kraju Pieve di Cadore. Vsi štirje umrli so bili izkušeni reševalci, zdravnik Fabrizio Spaziani je med drugim preplezal goro K2 ob petdesetletnici osvojitve drugega najvišjega vrha na svetu.

SALERNO - Zaradi nesreče ustavljeni vlaki

Tovornjak in avtomobil na železniških tirih: en mrtev

SALERNO - Med Battipaglio in Salernom se je včeraj pripetila huda prometna nesreča, ko sta se tovornjak in avtomobil znašla na železniških tirih proge Neapelj-Reggio Calabria, kjer ju je zadel vlak. Ena oseba je umrla, tri pa so se poškodovale. Po dogodku je bil železniški promet dalj časa ustavljen, to pa ravno v obdobju, ko se večina Italijanov vrača domov s počitnic.

Tovornjak in avtomobil sta padla z železniškega mostu na tire, kjer je v obe vozili trčil vlak. Umrl je eden od potnikov avtomobila. Najhuje pa se je poškodoval voznik tovornjaka.

Po nesreči je bil krajevni promet na cestah ustavljen, veliko huje pa je bilo na železnici. Na postaji Agropoli pri Salernu je dva tisoč ljudi dolgo čakalo na vlak, več ljudi se je v neznosni vročini počutilo slabo. Po poročanju vsedržavnih medijev pa ljudje niso veliko protestirali, saj so vedeli, da je zastoje povzročila huda nesreča. Zastoji in zamude so se na osi sever-jug nadaljevali vse do poznega večera.

Nevarno kopanje ob izlivu Tilmenta

LIGNANO - Med kopanjem pri izlivu Tilmenta je včeraj pozno dopoldne umrl 72-letni Renzo Tononi iz Brescie, njegovega 16-letnega vnuka Nicolo Brescianija pa še pogrešajo. Drugi vnuk, 13-letni Enrico, se je rešil. Okoliščine dogodka so včeraj ugotavljali preiskovalci. Kaže, da je trojica nekaj pred poldnevom skočila v Tilment, kjer je tok močan. Mlajši vnuk je dospel do kopnega, Tononi tudi, a ga je na bregu obšla slabost in reševalcem ni uspelo ga obdržati pri življenju. Karabinjerji, gasilci in osebje pristaniške kapitanije so iskali starejšega vnuka, sinoči pa so akcijo prekinili. Nadaljevali bodo danes ob zori.

Mariborčan umrl na istrskem ipsilonu

ROVINJ - V prometni nesreči, ki se je včeraj zgodila na istrskem ipsilonu med počivališčem Bale in razcepom Kanfanar, je umrl 66-letni slovenski državljan iz Maribora. Dopoldne je Mariborčan z daewoojem lancerjem iz za zdaj še neznanega razloga zapeljal na nasprotno stran vozišča in čelno trčil z audijem A4 z italijansko tablico. Voznik daewooja je umrl na kraju nesreče, 65-letna sopotnica v njegovem avtomobilu pa se je hudo poškodovala. Prepeljali so jo v puljsko bolnišnico. V bolnišnico so prepeljali tudi 57-letnega voznika audija ter njegovi sopotnici, je poročala hrvaška tiskovna agencija Hina.

Misija EU o volitvah v Afganistanu

KABUL - Volitve v Afganistanu so bile na splošno dobre in poštene, vendar pa v nekaterih delih države zaradi nasilja in zastraševanja niso bile svobodne, je po poročanju francoske tiskovne agencije AFP včeraj sporočil Philippe Morillon, vodja misije EU, ki je nadzorovala potek četrtkovih predsedniških volitev. Morillon je na novinarski konferenci poudaril, da je še prezgodaj za ocene predsedniških in pokrajinskih volitev. Pri tem se je vzdržal ocene, ali so bile volitve kredibilne, in dejal, da se je proces šele začel. »Lahko rečemo, da je to zmaga, zmaga za afganistansko ljudstvo,« je dejal vodja misije EU in dodal, da je bila grožnja talibanov glede sabotaže volitev »resnična«. Drugi neodvisni opazovalci so opozorili, da bi lahko bila volilna udeležba na jugu države, kjer so talibani zelo močni, nizka. V Kandaharju in Helmandu bi se lahko gibala med desetimi in 30 odstotki. Misija EU pa je sporočila le, da je bila volilna udeležba na severu države bistveno višja kot na jugu. (STA)

Na Tajvanu žalujejo za žrtvami tajfuna

TAIPEI - Na Tajvanu se je včeraj začelo tridnevno žalovanje za več sto žrtvami tajfuna Morakot. Zastave na vseh vladnih poslopjih, šolah in drugih javnih krajih so spuščene na pol droga. Preživeli po tajfunu medtem zahtevajo odstop premiera Liu Chao-Shiuana. Predsednik Ma Ying-Jeou je s helikopterjem poletel v vas Hsiaolin v okrožju Kaohsiung, kjer je potekala spominska slovesnost za približno 400 vaščani, ki jih je pokopal zemeljski plaz. «Obljubljam, da bomo končali obnovo v treh letih, pred iztekom mojega mandata,» je dejal Ma. (STA)

V Franciji odkrili nova skrivališča teroristov

PARIZ - Francoska policija je na jugu Francije odkrila nova skrivališča orožja baskovske separatistične organizacije Eta. Policija je v francoskih Alpah aretirala tri domnevne člane Ete, ki naj bi skupini dobavljali orožje in razstrelivo. Aretaciji je nato sledilo odkritje šestih skrivališč orožja. V dveh je policija v petek našla šest bomb, pripravljenih za uporabo. Manjkali so jim le detonatorji. Policija je poleg bomb našla tudi razstrelivo, detonatorje, pištole in strelivo. V vseh šestih skrivališčih je bilo najmanj 150 kilogramov orožja. (STA)

Pakistanski talibani dobili novega vodjo

ISLAMABAD - Pakistanski talibani so izbrali svojega novega vodjo. Bajtulaha Mehsuda, ki naj bi bil ubit v začetku meseca na jugovzhodu Pakistana, bo nasledil Hakimulah Mehsud. Slednji naj bi bil ubit v domnevno ameriškem letalskem napadu v Južnem Vaziristanu na jugovzhodu Pakistana.

Korupcija na številnih nemških univerzah

BERLIN - Nemško tožilstvo preiskuje okoli 100 univerzitetnih profesorjev, ki naj bi od študentov jemali podkupnine.
Profesorji z več kot desetih univerz naj bi v zameno za podkupnino v višini od 4000 do 20.000 evrov študentom olajšali pot do doktorskega naziva. Tožilstvo je preiskavo uvedlo po preiskavi prostorov zasebnega inštituta za znanstveno sodelovanje v Bergisch-Gladbachu pri Kölnu. Inštitut naj bi igral vlogo posrednika med študenti in profesorji.

ČENTA - Štirideseta izvedba Festivala src

Danes vrhunec

V okviru uveljavljene mednarodne folklorne pobude nastopa deset skupin z vsega sveta

Danes bo v Čenti dosegla svoj vrhunec 40. izvedba Festivala src, pobude, ki teži k srečevanju izražanj ljudskih običajev iz vsega sveta in ki se je pričela v četrtek, na njej pa nastopa deset folklornih skupin iz Italije, Čila, Rusije, Ukrajine, Slonokoščene obale, Indije in z otočja Vanuatu. Od 10. ure dalje vse do poznega večera bo v Ul. Roma odprt Mali sejem tradicij, na katerem bodo na stojnicah ponujali tipične proizvode in obrtne izdelke. Ob 11. uri bo v stolnici maša, ki se je bodo udeležile sodelujoče folklorne skupine, ki se bodo nato ob 12. uri v palači Frangipane srečale s predstavniki deželnih in krajevnih oblasti. Višek pa bo festival dosegel v popoldanskih urah, ko bo na Trgu Roma ob 16. uri nastopila sardinska folklorna skupina Città di Quarto iz kraja Quartu S. Elena, ob 17. uri pa se bo na Trgu Libertà z nastopom skupine iz italijanskega mesta Cori, ki bo predstavila svojo značilnost - mahanje z zastavami - začela enajsta izvedba Velikega praznika folklore z mimohodom in nastopom vseh sodelujočih skupin, do poznih večernih ur pa bodo ulice Čente prizorišče glasbe in plesa, obiskovalci pa bodo imeli na voljo tudi kioske z domačimi specialitetami.

SLIKARSTVO - Ob stoletnici rojstva

Dela Milene Pavlović Barilli v Rimu in Parizu

Dela znamenite slikarke Milene Pavlović Barilli bodo ob koncu letošnjega in v začetku prihodnjega leta v okviru obeleževanja stoletnice njenega rojstva predstavljena v Rimu, je sporočilo srbsko ministrstvo za kulturo. Iz Rima, kjer je slikarka nekaj časa tudi sama ustvarjala, pa jih bodo prenesli še v Pariz. V Rimu je imela Milena Pavlović Barilli, ki se je rodila leta 1909 v Požarevcu, nekaj izjemno opaznih razstav. Zaradi njenega vpliva na italijansko slikarstvo in iz spoštovanja do slikarkinega opusa se je v izvedbo razstave vključilo tudi italijansko ministrstvo za kulturo.

Slikarka je v kratkem življenju ustvarila okoli tristo slik, skic in risb. Pri tridesetih letih je zapustila Jugoslavijo, prepotovala svet in se družila z umetniško elito. Študirala je v Beogradu in Münchnu, njen vzor je bil Girgio de Chirico, njeni slikarski simboli pa so se gibali med snom in resničnostjo: slikala je hrepeneče ženske like, pajčolane, krilate mladeniče, antične stebre, Venere brez rok, harlekine, oprsja, pahljače, ptice. Poleti leta 1939 je odšla v New York in tam živela do prezgodnje smrti leta 1945.

Dva meseca bodo slike srbsko-italijanske umetnice postavljene v srbskem kulturnem centru v Parizu, kjer je Pavlović Barillijeva prav tako preživela del življenja. Tam je med drugim delala za prestižne modne revije. Letos bodo pripravili še njeno razstavo v Mestnem muzeju v italijanskem Riminiju. V sklopu programa Muzej v gibanju pa bodo petnajst izbranih del te velike slikarke prikazali v več krajih po Srbiji.

Aktualna retrospektivna razstava Pavlović Barilijeve v Galeriji SANU, s katero so začeli obeleževati jubilej, bo odprta do 24. avgusta, od 17. julija si jo je ogledalo že 72.000 obiskovalcev. Postavili so tudi spletno stran www.milenapavlovicbarilli.rs s predstavitvijo likovne in besedne ustvarjalnosti ter življenja te umetnice. (STA)

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

■ *18. Alpe Adria Puppet Festival*

Danes, 23. avgusta / Park na Plešivem ob 17.00, gledališka skupina Pupi di Stac iz Firenc bo predstavila delo »Stenterello nell'isola dei pirati«; kmetija Renata Kebra v Krminu ob 19.00, padovska skupina La casa degli gnomi se predstavi z delom »Storie in un albero«; kmetija Norina Pez na Dolenjem ob 20.30, skupina Oltreilponte iz Turina pa bo podala igro »Al paese di Pocapaglia«.

Od jutri, 24., do petka, 28. avgusta v Gradežu / Na plaži kot v starem mestnem jedru (Campo Patriarca Elia, na vrtu pri županstvu) bodo zaživele kreativne delavnice izdelovanja lutk iz papirja, ki jih bo vodila Magda Martinci. Med gradeškimi gosti naj omenimo skupine Marionette Grilli, Teatro in trambusto, Il Cantateatro in Compagnia Burambò ter umetnika Alberta De Bastianija. Posebno mesto si zasluži švicarski gledališki ansambel Trickster Teatro s predstavo »Rapsodia per giganti«, ki bo na sporedu v petek, 28. avgusta, na valobranu Nazario Sauro: obeta se enkraten večer s cirkuškimi primesmi in performansami na hoduljah.

SLOVENIJA

PIRAN

Tartinijev trg

Danes, 23. avgusta ob 20.00 / Teater Kvelb, Češka: Sprevod na hoduljah; »Lesenjaček«, lutkovna predstava.

■ *Mladi levi 2009 - Ljubljana*

Danes, 23. avgusta ob 17.00 in 21.00, parkirišče za Staro mestno elektratno - Elektro Ljubljana / Kornél Mundruczó, Yvette Bíró: »Frankenstein -Project« (Madžarska).

Danes, 23. avgusta ob 19.30, Gledališče Glej / Via Negativa, Frega Zorc: »Dober posel« (Slovenija).

Jutri, 24., 25. in 27. avgusta od 16.00 do 19.00, Art center - Pionirski dom / Delavnica DJ-anja z Borko in Baktom.

Jutri, 24. avgusta ob 19.30, Gledališče Glej / Via Negativa, Boris Kadin: »Kaj mi je povedal Joseph Beuys, ko sem mrtev ležal v njegovem naročju« (Slovenija).

Jutri, 24. ob 21.00 in v torek, 25. avgusta ob 20.00, Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana / Alvis Hermanis: »Sonja« (Latvija).

V torek, 25. in v četrtek, 27. avgusta ob 17.00, Steklena dvorana, Slovenske železnice, vhod s Pražakove / Faifai: »My name is i love you« (Japonska).

V sredo, 26. avgusta ob 20.00, Trg OF / Kombinat - koncert (Slovenija).

V četrtek, 27. avgusta ob 19.00, Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana / Delavnica Moderne galerije Ljubljana - predstavitev.

V četrtek, 27. avgusta ob 20.00, Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana / Heiner Mueller, Ivica Buljan: »Macbeth po Shakespearu« (Slovenija).

V petek, 28. avgusta od 16.00 do 19.00, Art center - Pionirski dom / Delavnica potiska majic z Arijano Gadžijev.

V petek, 28. avgusta ob 19.00, PTL / Elia Rubin Mrak Blumberg: »Lord, don't let the devil steal the beat« (ZDA).

V petek, 28. avgusta ob 19.30, PTL / Aleksandar Georgiev: »Threshol (in process 'D') Makedonija.

V petek, 28. avgusta ob 21.00, Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana / Ivana Mueller: »While we werw holding it together« (Hrvaška, Nizozemska).

V petek, 28. avgusta ob 22.30, Druga pomoč / Ruta Nordmane: »Apple man« (projekcija filma), (Latvija).

V soboto, 29. avgusta ob 20.00, Stara mestna elektrarna - Elektro Ljubljana / Maja Pelević, Betontanc: »Možda smo mi Miki maus« (Srbija, Slovenija).

GLASBA

SLOVENIJA

SEŽANA

Amfiteater Kosovelovega doma

Jutri, 24. avgusta ob 20.00 / Društvo »Kraški šopek Sežana« organizira Mednarodno folklorno prireditev.

LJUBLJANA

■ *Festival Ljubljana 09*

Jutri, 24., v torek, 25. in v sredo, 26. avgusta ob 20.00, Cankarjev dom / Akademski državni Bolšoj teater iz Rusije, Peter Iljič Čajkovski: Jevgenij Onjegin, opera. Dirigent: Aleksander Vedernikov.

■ *Tartini Festival 2009*

V petek, 28. avgusta ob 20.30, Avditorij Portorož / Otvoritveni gala koncert. Orkester in zbor I Romantici, dirigent Chris Pouw. Izvajali bodo Verdijev Rekvijem.

V soboto, ob 20.30, Manziolijeva palača, Izola / Maria Fernanda Krug - violina in Antonio de Arruda Ribeiro - klavir.

V nedeljo, 30. avgusta ob 19.00, Slavnostna dvorana ptujskega gradu / Maria Fernanda Krug - violina in Antonio de Arruda Ribeiro - klavir.

V nedeljo, 30. avgusta ob 20.30, Prvomajski trg, Piran / Tartini Junior - nastop mladih slovenskih glasbenikov.

V sredo, 2. septembra ob 20.30, Pokrajinski muzej Koper / Haydn Trio Eisenstadt.

V soboto, 5. septembra ob 20.30, Križni hodnik Minoritskega samostana, Piran / Jasna Nadles - flavta, Massimo Mercelli - flavta in Milan Vrsajkov - violončelo.

V ponedeljek, 7. septembra ob 20.30, Križni hodnik Minoritskega samostana, Piran / Pierre Hommage - violina.

V petek, 11. septembra ob 20.30, Križni hodnik Minoritskega samostana, Piran / Joaquin Palomares - violina in Michel Wagemans - klavir.

V soboto, 12. septembra ob 20.30, Kempinski Palace Portorož / Il terzo suono, festivalski ansambel. Umetniško vodstvo: Sergio Azzolini - fagot.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Palača Gopčević: na ogled je razstava z naslovom Fulvio Tomizza »Destino di frontiera« (Obmejna usoda). Odprta bo do 15. septembra in sicer vsak dan od 9.00 do 19.00 in brez vstopnine.

Grad Sv. Justa: do 4. novembra je na ogled razstava »Srbi v Trstu 1751 - 1914«. Odprto vsak dan od 9.00 do 19.00. Danes, 22. avgusta ob 17.00 vodeni ogled.

Muzej Revoltella (Ul. Diaz 27): v galeriji sodobne umetnosti je do 27. septembra na ogled razstava »Leonor Fini, l'italienne de Paris«. Odprto v ponedeljek, sredo, petek, soboto in v nedeljo od 10.00 do 20.00 v četrtek od 10.00 do 23.00, ob torkih zaprto.

OPČINE

Atelier Dom Art (Dunajska cesta 17/A): do septembra, bo na ogled razstava Vivjane Kljun pod naslovom »Prepovedane stolice«.

REPEN

Kraška hiša: še danes, 23. avgusta je na ogled fotografska razstava Zdenka Vogriča »Bila so Brda ...«. Ob priliki razstave bo na ogled tudi originalna goriška ljudska noša iz fundusa Odseka za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu. Odprto od 11.00 do 12.30 in od 15.00 do 17.00.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do oktobra, bo na ogled razstava »Umetniške fotografije o Barkolani« Miloša Zidariča. Urnik ogleda v času odprtja Kavarne.

GORICA

Galerija Kulturnega doma: do 31. avgusta bo na ogled razstava »Sonce miru 2009«, ki je letos posvečena afriškim in brazilskim otrokom iz favelas Ria de Janeira. Na razstavi sodelujejo tudi trije afriški likovni umetniki: Ade, Mikà in Mali. Možnost ogleda od ponedeljka do petka od 10.00 do 13.00.

V palači Attems Petzenstein (Trg de Amicis 2): do 6. septembra, bo na ogled razstava pod naslovom »L'atelier degli oscar. I costumi della sartoria Tirelli per il grande cinema«. Urnik: od torka do nedelje med 9.00 in 19.00.

VIDEM

Občinski muzeji na gradu: še danes, 23. avgusta je na ogled znamenito Tiepolovo delo »Consiliun in arena«.

SLOVENIJA

DIVAČA

V prostorih knjižnice bo do 24. avgusta razstava »Življenje med nebom in zemljo«. Razstava predstavlja sedem območij Natura 2000, ki so bila razglašena zaradi ohranjanja ogroženih vrst ptic in je nastala v okviru Natura Primorske (PPS Interreg IIIA Slovenija - Italija 2000-2006).

ŠTANJEL

Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala: Lojze Spacal - stalna razstava grafik. Odprto od 10.00 do 14.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 18.00, ob ponedeljkih zaprto.

Stolp na vratih: do 23. septembra je na ogled slikarska razstava oljnih slik »Metamateria« avtorice Margarete Selene. Odprto ob sobotah in nedeljah ter praznikih od 12.00 do 18.00.

Storževa galerija: Fotografska razstava »Sonce na kamnu« Aleša Lackoviča, bo na ogled do 30. avgusta.

Vsako nedeljo, izpred cerkve v Štanjelu ob 15.30, do konca oktobra: nedeljsko turistično vodenje za individualne obiskovalce vključuje ogled gradu Štanjel, galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Stolpa na vratih in Ferrarijevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. Gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

Paviljon poslovnega centra HIT (Delpinova 7a): do 1. septembra je na ogled razstava slik Nataše Gregorič. Odprto vsak dan med 10. in 19. uro.

IDRIJA

Grad Gewerkenegg: do 30. avgusta bo na ogled razstava Milene Gregorčič »Spomini, grafike z idrijsko čipko«.

CERKNO

Cerkljanski muzej: še danes, 23. avgusta - razstava čipk cerkljanske kleklјarske sekcije Marjetica.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Slovenski etnografski muzej (Metelkova 2): do 18. oktobra bosta na ogled gostujoči razstavi iz Finske, prva »Marimekko« je več kot pol stoletna uspešna zgodba finskih tekstilij in mode svetovnih razsežnosti, druga »Trije pogledi na Sever« je fotografska pripoved antropologa, pohodnikov, popotnikov in romantika o nordijskih prostranstvih, kjer živijo Samiji.

Ljubljanski grad, Galerija »S«: do 14. oktobra, bo na ogled fotografska razstava »Glasbeni svet 60., ujet v objektiv« ob 90-letnici fotoreporterja Edija Šelhausa.

VOJSKO

Partizanska tiskarna Slovenija: kulturno zgodovinska dediščina, odprto vsak dan do 15. oktobra od 9.00 do 16.00.

NAŠA SLIKOVNA KRIŽANKA

REŠITEV (22. 8. 2009)

Vodoravno: kmetovalec, Cafu, literatura, INRI, originacija, Dol, rak, ski, Knosos, mat, ars, Astrid, M. A., R. E., Ta, Teano, Corrado Merlak, OK, jed, Anatolij, Lana, Marta Verginella, Perez, Elvis, net, Al, antena, S. A., L. N., Anit, os, Nuti, A. R., trokar, Amis, tradicija, Rita, interpret, Onatas, eho, Odo, samka, Ra, Oxa; *na sliki:* Jasna Corrado Merlak.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: Igrajmo se po starem - Kruklje
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Alpe - Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.00 Aktualno: Agenzia RiparaTorti
6.10 Torte in faccia!
7.00 Aktualno: Sabato & Domenica Estate
9.25 Aktualno: Easy Driver Speciale Estivi
10.00 Aktualno: Linea verde Orizzonti Estate
10.30 Aktualno: A Sua immagine
10.55 Sv. maša
12.20 Aktualno: Linea verde Estate
13.10 13.40, 15.45 Šport: Pole Position
13.30 Dnevnik
14.00 Avtomobilizem: F1 - VP Evrope
16.30 Dnevnik L.I.S.
16.35 Variete: Aspettando Miss Italia
17.00 Film: Promessa d'amore (dram., Nem., '06, r. O. Domenget, i. E. Habermann)
18.25 Nan.: L'ispettore Derrick
19.05 Nan.: Il commissario Rex
20.00 Dnevnik in športne vesti
20.40 Variete: Supervarietà
21.30 Nan.: Provaci ancora Prof 3
23.35 Dnevnik, sledi Speciale Tg1
0.40 Aktualno: Oltremoda Reloaded
1.20 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Rai Due

6.00 Aktualno: Cercando cercando
6.15 Aktualno: L'avvocato risponde estate
6.30 Aktualno: Inconscio e magia psiche
7.00 Nan.: Girlfriends
8.00 9.00, 10.30, 13.00, 20.30 Dnevnik
8.20 Nan.: Le cose che amo di te
8.40 Nan.: The class - Amici per sempre
9.05 Variete: Cartoon Flakes
10.00 Avtomobilizem, GP2
11.30 Film: Going for Broke - Una vita in gioco (dram., ZDA, '03, r. G. Campbell, i. D. Burke, G. McRaney)
13.30 Aktualno: Tg2 Motori
13.40 Vremenska napoved
15.20 Nan.: Law & Order - I due volti della giustizia
16.05 Risanke
16.15 Šport: SP v atletiki, Berlin
18.00 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
18.55 Šport: Numero Uno
19.15 Nan.: Il commissario Kress
21.00 **Nan.: N.C.I.S.**

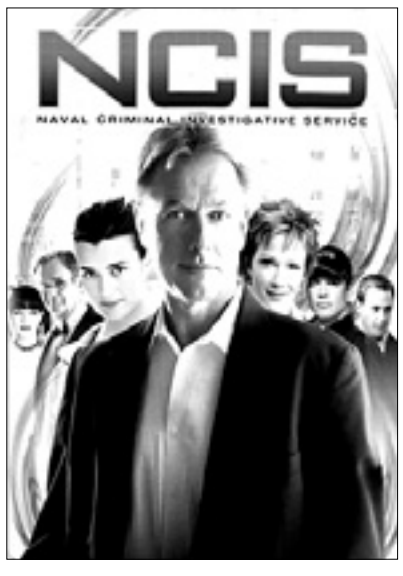

22.35 Šport: Domenica sportiva
1.00 Nočni dnevnik

Rai Tre

6.00 Aktualno: Fuori orario
7.00 Aspettando è domenica papà
7.50 E' domenica papà
9.20 Film: Totò lascia o raddoppia? (kom., It., '56, r. C. Mastrocinque, i. Totò, V. Moriconi)
11.00 Šport: Svetovno Prvenstvo v atletiki - Maratona
12.00 Dnevnik in športne vesti
14.00 19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
14.30 Aktualno: Tg 3 Saluteinforma
14.45 Dnevnik L.I.S.
14.50 Dok.: Kilimangiaro Album
15.05 Film: Venezia, la luna e tu (kom., It./Fr., '58, r. D. Risi, i. A. Sordi)
16.45 Film: Qualcuno verrà (dram., ZDA, '58, r. V. Minnelli, i. S. MacLaine, F. Sinatra)
18.00 Nan.: Arsenio Lupin
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.20 Aktualno: Pronto Elisir
21.00 Dok.: Alle falde del Kilimangiaro (v. L. Colò)
23.10 Deželni dnevnik
23.25 Film: La stella che non c'è (dram., r. G. Amelio, i. S. Castellitto)
0.30 Nočni dnevnik in vremenska napoved

Rete 4

6.30 Dnevnik: Pregled tiska
7.00 Nan.: Caro maestro
8.55 Nan.: Nonno Felice
9.30 Dokumentarec
10.00 Sveta maša
11.00 Aktualno: Pianeta mare
11.30 Dnevnik in prometne informacije
12.10 Aktualno: Melaverde
13.30 18.55 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Nan.: Le comiche di Stanlio e Ollio
14.30 Film: Ninì Tirabusciò, la donna che inventò la mossa (kom., It., '70, i. M. Vitti)
15.05 Dnevnik - kratke in morske vesti
16.40 Film: Le tre spade di Zorro (pust., It., '63, r. R. Blasco, i. G. Stockwell)
17.30 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
18.30 Nan.: Colombo
21.30 Nan.: GSG 9 - Squadra d'assalto
22.40 Šport: Controcampo

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved
8.00 Jutranji dnevnik
8.35 Dokumentarec
9.30 Nan.: Finalmente arriva Kalle
10.30 Film: Ragazze vincenti (kom., ZDA, '92, r. P. Marshall, i. T. Hanks)
11.40 16.40, 18.45, 23.40 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
13.00 Dnevnik, vremenska napoved in Okusi
13.40 Nad.: Carabinieri - Sotto copertura
15.45 **Film: Caro zio Joe** (kom., ZDA, '94, r. J. Lynn, i. M.J.Fox)

17.45 Film: Bounce (dram., ZDA, '00, r. D. Roos, i. B. Affleck, G. Paltrow)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.40 Nan.: I Cesaroni
22.40 Film: Amore estremo (kom., ZDA, '03, r. M. Brest, i. J. Lopez, B. Affleck)

Italia 1

6.25 Nan.: Ti presento i miei...
7.00 Nan.: Cleopatra 2525
7.50 Risanke
11.15 Nan.: Aliens in America
11.50 Šport: Gran Prix
12.25 Dnevnik in vremenska napoved
13.00 Šport: Guida al campionato
14.00 Film: A Beverly Hills...signori si diventa (kom., ZDA, '93, r. P. Spheeris, i. D. Bader)
14.55 16.45, 19.55 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
16.00 Film: L'arca di Noè (dram., ZDA/Nem., '99, r. J. Irvin, i. J. Voight, M. Steenburgen)
18.30 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Film: Bellifreschi (kom., It., '87, r. E. Oldoini, i. L. Banfi, C. DeSica)
20.55 Film: Mr. Deeds (kom., ZDA, '02, r. S. Brill, i. A. Sandler, W. Ryder, J. Turturro, A. Covert)
22.50 Nan.: Life

Tele 4

7.00 Film: Virtù facile
8.05 Dok.: Guatemala
9.30 Šport: Super Sea
10.05 16.45 Dokumentarec
10.50 Rotocalco ADNKronos
11.10 Saul 2000 - Ripartire da Damasco
12.00 Prenos sv. maše
12.25 Aria di casa
12.45 Borgo Italia
13.10 Variete: Village
13.35 Aktualno: Antichi palazzi nel FVG
14.00 Camper magazine
15.05 Koncert: Le sinfonie di Mozart
17.30 Risanke
19.15 Aktualno: ...E domami è lunedì
21.00 Film: Il ragazzo dal kimono d'oro (akc., '87, r. L. Ludman, i. K.R.Stuart, J. Agren, K. Natanabe)
23.00 Incontri al caffé de la Versiliana
0.30 Film: Marcia nuziale (kom., '66, r. M. Ferreri, i. U. Tognazzi, G. Germani, A. Stewart)

La 7

6.00 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
7.30 Film: La ballata dei mariti (kom., It., '64, i. M. Carotenuto)
9.40 Aktualno: La settimana
9.55 Dok.: Dogs with Jobs
10.20 Film: Che cavolo mi combini papà (kom., Fr., '81, r. J.P.Rappeneau)
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: New Tricks
14.00 Film: La signora di Shanghai (dram., ZDA, '47, r.-i. O. Welles, i. R. Hayworth)
16.00 Film: Pane, amore e Andalusia (kom., It./Šp., '58, r. J. Seto, i. V. DeSica)
17.50 Film: Il trionfo di Michele Strogoff (pust., It./Fr., '61, r. V. Tourjansky, i. Capucine)
20.00 Dnevnik
20.30 Resničnostni show: S.O.S. Tata
21.30 Dok.: Missione natura (v. V. Venuto)
23.35 Film: Amanti (dram., It., '68, r. V. DeSica, i. M. Mastroianni)

Slovenija 1

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav
9.50 Žogarija - Ko igra se in ustvarja mulariija (pon.)
10.20 Dok. nan.: Zgodbe iz divjine
10.50 Prisluhnimo tišini (pon.)
11.20 Ozare (pon.)
11.25 Dok. odd.: Hilandar na sveti gori Atos
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.10 40. Festival narodno zabavne glasbe Slovenije Ptuj 2009 (pon.)
15.00 Prvi in drugi (pon.)
15.25 Film: Sanjski hotel (pon.)
17.00 22.30 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
17.15 Koncert skupine Orleki
18.15 Bilo je...
18.25 Žrebanje Lota
18.40 Risanke
18.55 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti
19.20 Zrcalo tedna
19.55 Film: Pozabljeni zaklad
21.25 Legende velikega in malega ekrana
22.55 Radžastan, potopis
23.50 Film: Vesela urica (pon.)

Slovenija 2

6.30 2.15 Zabavni infokanal
9.40 Skozi čas
9.50 Sedma moč osamosvojitve - Tv dnevnik 23.8.1991
11.10 Med valovi
11.40 Slovenski magazin (pon.)
12.05 Dok. odd.: Matične celice (pon.)
13.30 Kajak kanu, generalka za svetovno prvenstvo (prenos)
15.30 Svetovno prvenstvo v atletiki, Berlin
18.20 Reli ajdovščina 2009 (reportaža)
18.55 Čez Rei gore: Ljutomerski oktet
19.25 Slovenci po svetu (pon.)
20.00 Dok. serija: Sanjska potovanja: Južna Afrika
20.50 Dokumentarec: Talmud
21.50 Nad.: Pokvarjena dekleta (pon.)
22.40 Na utrip srca

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
14.10 Euronews
14.40 Glasb. odd.: In orbita
15.10 21.35 Šport: Atletika - Svetovno prvenstvo, Berlin
15.50 Arhivski posnetki športnih prenosov: Nogomet, Barcelona - Arsenal
18.00 Ljudje in zemlja
19.00 22.35, 0.25 Vsedanes - Tv dnevnik
19.20 Šport
19.25 AlterEco
19.55 Vesolje je...
20.25 Istra in...
20.55 Srečanja v skupnosti Italijanov
22.50 Film: Maremetraggio
23.30 Slovenski magazin
0.00 Glasb. odd.: Posvečeno Tartiniju
0.40 Čezmejna TV TDD - Tv dnevnik v slovenskem jeziku

Tv Primorka

9.00 0.10 Videostrani
16.00 Hrana in vino
17.00 Kasaške dirke (pon.)
18.00 Duhovna misel (pon.)
18.15 Tedenski pregled (pon.)
18.30 Mladinski kviz: Če me spomin ne vara (pon.)
19.15 Pravljica
19.30 Asova gibanica
20.00 Razgledovanja (pon.)
20.30 Spoznajmo jih
21.30 Kmetijska oddaja (pon.)
22.30 Film: Južni Kensington

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Veselo po domače; 10.30 Otroški kotiček; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Istrska srečanja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Prazničnih sedem not; 15.00 Z naših prireditev; 17.00 Kratka poročila; 17.30 Slovenci v Trstu med prisotnostjo in uspešnostjo; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.45 Kmetijski nasvet; 8.10 Gremo plesat; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.30 Radio je živ; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du jes?!; 16.15-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 20.00 Večer večnozelenih; 22.30 Easy come, easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Plesoči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 7.40 Gradovi na Slovenskem; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Medenina; 10.10 Sledi časa; 10.40 Promenada; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slovenski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Reportaža; 18.15 Violinček; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Nedeljski izlet; 10.45 Nedeljski gost; 11.35 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 14.20 Obvestila; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Valodrom; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Drugi val.

SLOVENIJA 3

6.00, 11.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Sv. maša; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kraljice; 20.00 Vokalno instrumentalna glasba; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert; 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dnevno 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Letošnje poletje vam je prineslo zvrhan koš romantike, zato ga boste kljub spremenljivemu vremenu ohranili v lepem spominu. Prihodnji teden bo še posebno prijeten.

BIK 21.4.-20.5.: Kljub odločnemu in nepopustljivemu nastopu se v vas skriva veliko nežnosti. Trudili se boste, da bodo odnosi na delovnem mestu čim bolj skladni. Doma vam bo zmanjkalo energije.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Pri delu boste prizadevni kot že dolgo ne in nič čudnega ni, da vam nekateri sodelavci namigujejo , da hočete z glavo skozi zid. Vaše trme vam seveda ne bo nihče resneje očital!

RAK 22.6.-22.7.: Uživali boste v urejanju stanovanja. Vse boste hoteli urediti, pospraviti, si pripraviti. Najraje bi videli, da bi vas vsi nekaj časa pustili pri miru ali se vsaj prilagodili vašim načrtom in zahtevam.

LEV 23.7.-23.8.: Pred vami se odpirajo nove rešitve in možnosti. Opazili jih boste hitreje kot drugi, saj vas zvezde trenutno podpirajo v iskanju novosti. V prihodnjem tednu boste zelo ustvarjalni in iznajdljivi.

DEVICA 24.8.-22.9.: Večkrat ste negotovi in brez prave energije. V takih trenutkih se pogovorite s prijateljem in si olajšate dušo. Včasih skrbi, o katerih spregovorimo, izgubijo svojo težo. Ljubezen: dobro.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Izrabite ugodne vplive zvezd. V življenje vam prinašajo pozitivne spremembe. Skrbi preteklih obdobij bodo videti manjše, saj boste znali uživati v vsakem dnevu posebej.

ŠKORPJON 23.10.-22.11.: Čeprav imate na delovnem mestu zadnje čase nekoliko več dela in skrbi, ste v sebi mirni, saj se zavedate, da vaše življenje že dolgo ni bilo tako uravnoteženo kot zadnje čase.

STRELEC 23.11.-21.12.: Na delovnem mestu boste zelo učinkoviti. Kar ni niti najmanj presenetljivo, saj se vam bo vsak dan kam mudilo. Zadnje čase vas zanima toliko stvari, da izrabite vsako uro dneva.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Na delovnem mestu boste naravnost uživali, kar se v današnjem času kar malce nenavadno sliši. Sreča vas bo spremljala, tudi če imate v mislih menjavo službe.

VODNAR 21.1.-19.2.: Prišel je čas, da končno pospravite stare zamere in se otresete bremen, ki vam ležijo na duši. Včasih je pač treba počakati, da stvari dozorijo, in potem pride rešitev kar sama.

RIBI 20.2.-20.3.: Z mislimi boste večkrat odsotni, saj vam bo vsakdanja rutina odveč. Še dobro, da vas delo ne priganja preveč in boste imeli dovolj prostega časa, da vaša duša razprostre svoja krila.

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Tv Kocka: Videofleš: Tabu - Namesto srca
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

6.05 Aktualno: Anima Good News
6.10 Torte in faccia!
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina Estate
10.40 Nan.: 14° Distretto
11.30 17.00, 20.00, 23.20 Dnevnik
11.35 17.10 Vremenska napoved
11.40 Nan.: La signora in giallo
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Aktualno: Verdetto finale
15.00 Nan.: Il maresciallo Rocca 2
16.45 Nan.: Cotti e mangiati
17.15 Nan.: Le sorelle McLeod
18.00 Nan.: Il commissario Rex
18.50 Kviz: Reazione a catena (v. Pupo)
20.30 Variete: Supervarietà
21.20 Nan.: Il commissario Montalbano
23.25 Aktualno: E la chiamano estate 2009

Rai Due

6.00 Aktualno: Cercando cercando
6.15 Aktualno: Tg2 E...state con Costume
6.25 Dokumentarec
6.50 Aktualno: Tg2 Medicina 33
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Aktualno: Sorgente di vita
7.30 Variete: Cartoon Flakes
10.40 Aktualno: Tg2 Estate in rubrike
11.25 Nan.: Orgoglio (It., '04, i. E.S. Ricci)
13.00 Dnevnik in rubrike
14.00 Nan.: 7 vite
14.25 Nan.: Numb3rs
16.00 Nan.: Alias
16.40 Nan.: Las Vegas
17.25 Nan.: Due uomini e mezzo
17.45 Risanke
18.05 Dnevnik - kratke vesti, vremenska napoved in športne vesti
19.00 Nan.: Piloti
19.35 Nan.: Squadra Speciale Lipsia
20.30 Dnevnik
20.05 Nan.: Lost
23.25 Nočni dnevnik
23.40 Variete: Stracult

Rai Tre

6.00 8.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso
8.05 Dok.: La storia siamo noi
9.05 Film: Chi era quella signora? (kom., ZDA, '59, i. T. Curtis, D. Martin)
11.00 13.00, 14.45 Aktualno: Cominciamo Bene Estate
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.55 Dnevnik - kratke vesti
15.00 Variete: Trebisonda - Melevisione
16.30 Šport: SP v vodnem smučanju, Calgary
17.15 Nan.: Squadra Speciale Vienna
18.00 Dok.: Geo Magazine 2009
18.25 Dnevnik in vremenska napoved
19.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob Moon Walk 1969-1999
20.15 Nan.: Wind at My Back
20.35 Nad.: Un posto al sole d'estate
21.05 Dnevnik
21.10 Variete: Festival Internazionale del Circo del Domani
23.15 Nočni deželni dnevnik in vremenska napoved
23.55 Dok. odd.: Correva l'anno

Rete 4

7.10 Nan.: Tutti amano Raymond
7.30 Nan.: T. J. Hooker
8.30 Nan.: Mac Gyver
9.20 Nad.: Vivere
10.20 Nad.: Febbre d'amore
10.35 Nan: Giudice Amy
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan: Doc
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.05 Aktualno: Popoldanski Forum
15.10 Nan.: Hamburg Distretto 21
16.10 Nad.: Sentieri
16.40 Film: Incompreso - L'ultimo sole d'estate (dram., ZDA, '83, r. J. Schatzberg, i. G. Hackman)
17.20 21.50 Dnevnik - kratke vesti in prometne informacije
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Variete: Ieri e oggi in Tv
19.50 Nad.: Tempesta d'amore
20.30 Nan.: Renegade
21.10 **Film: Passenger 57 - Terrore ad alta quota** (akc., ZDA, '92, r. K. Hooks, i. W. Snipes, B. Payne)

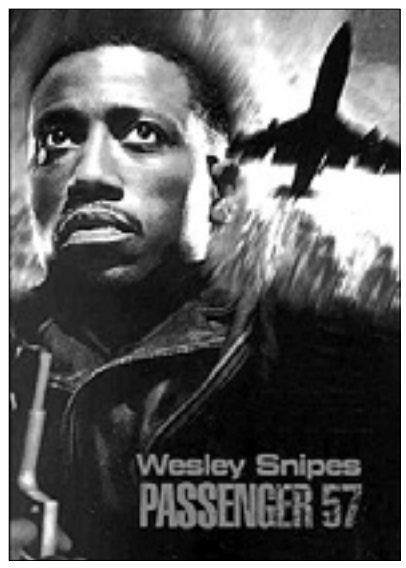

Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska
7.55 Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
8.30 Dok.: Miracoli degli animali
8.40 Film: Genitori cercasi (kom., ZDA, '94, r. R. Reiner, I. E. Wood)
9.40 16.35, 17.45, 22.00, 0.45 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
11.00 Nan.: Distretto di polizia 8
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Nan.: Il mammo
15.20 Film: La vita segreta di mio padre (dram., ZDA, '05, i. M. Gilbert)
17.00 Film: Rosamunde Pilcher - La nebbia d'Irlanda (dram., Avstrija, '07)
18.50 Kviz: Sarabanda (v. T. Mammucari)
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Paperissima Sprint
21.20 **Film: Mrs. Doubtfire - Mammo per sempre** (kom., ZDA, '93, r. C. Columbus, i. R. Williams)

23.45 Film: Uomini & Donne - Tutti dovrebbero venire... almeno una volta (kom., i. J. Moore, D. Duchovny)

Italia 1

6.35 Nan.: Ti presento i miei...
7.00 Nan.: Hercules
8.00 13.40, 17.25 Risanke
9.00 Nan.: Phil dal futuro
10.20 Nan.: Xena - Principessa guerriera
11.20 Nan.: Baywatch
12.25 18.30 Dnevnik in športne vesti
15.00 Nan.: Dawson's Creek
15.55 Nan.: Il mondo di Patty
16.50 Nan.: Sleepover Club
19.25 Nan.: Love Bugs 3
19.40 Nan.: Buona la prima!
20.15 Kviz: Mercante in fiera
21.10 Resničnostni show: Celebrity Bistury (v. E. Gregoraci)
22.35 Resničnostni show: Bisturi! (v. I. Pivetti)

Tele 4

7.00 8.35, 13.30, 16.45, 19.30, 23.02 Dnevnik
8.10 Pregled tiska
8.50 Koncert: Le sinfonie di Mozart
10.25 Variete: Novecento contro luce
11.25 Camper Magazine
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.10 Novice - Village
12.35 Šport: Tractor Pulling
12.50 Aria di casa
13.10 Aktualno: Appuntamenti con i Big...
13.50 Aktualno: ...Animali amici miei
14.30 Variete: Udin e Conte
14.40 Ritmo in Tour: La tv dei viaggi
15.45 Saul 2000 - Ripartire da Damasco
17.00 Risanke
18.35 Šport: Nogomet, Udinese in Triestina
20.00 Variete: Ape regina
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Koncert: Voci dal Ghetto
22.45 Aktualno: Antichi palazzi della nostra Regione
23.40 Film: Bisturi omicida (triler, '81, r. J.L.Moxey, i. K. Basinger)

La 7

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne informacije
7.00 Aktualno: Omnibus Estate
9.15 Aktualno: Omnibus Life Estate
10.10 Punto Tg, sledi Due minuti in un libro
10.20 Nan.: FX
11.30 Nan.: Mike Hammer
12.30 Dnevnik in športne vesti
13.00 Nan.: Hardcastle & McCormick
14.00 Film: OK Nerone (kom., It., '51, r. M. Soldati, i. W. Chiari)
16.05 Nan.: Star Trek
17.10 Dok.: La7 Doc
18.05 Nan.: Due South - Due poliziotti a Chicago
19.00 Nan.: Murder Call
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo - Diario
21.10 Film: Il sorpasso (kom., It., '62, r. D. Risi, i. V. Gassman, C. Spaak)
23.15 Dok.: La Valigia dei sogni
23.50 Aktualno: Vie della seta

Slovenija 1

7.15 Utrip (pon.)
7.25 Zrcalo tedna (pon.)
7.40 Na zdravje! (pon.)
9.00 16.10, 18.40 Risanke
10.20 Nan.: Dogodivščine Sarah Jane
10.50 Dok. film: Josip Križaj - Pilot
12.00 Ljudje in zemlja (pon.)
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.25 Izjemne živali
13.50 Legende velikega in malega ekrana (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Ris. nan.: Grimmove pravljice
16.15 Lutk. nan.: Bisergora
16.30 Nan.: Hiša eksperimentov
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.30 Glasbeni spomini z Borisem Kopitarjem
18.25 Žrebanje 3x3 plus 6
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Vzporedna ekonomija
20.55 Nan.: Totalna razprodaja
21.25 Oddaja o turizmu: Na lepše
22.00 Odmevi, kultura, šport in vremenska napoved
23.00 Film: Umetni raj
23.25 Glasbeni večer

Slovenija 2

6.30 9.00, 1.35 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
10.15 Sobotno popoldne (pon.)
13.00 29. srečanje tamburašev in mandolinistov Slovenije (pon.)
13.25 Slovenci v Italiji (pon.)
14.15 Sedma moč osamosvojitve - Tv dnevnik 24.8.1991
14.35 Osmi dan (pon.)
15.05 Slovenski magazin (pon.)
15.30 Kuharska oddaja: Za prste obliznit (pon.)
15.55 Prvi in drugi (pon.)
16.50 To bo moj poklic
17.20 Nan.: Dombey in sin
19.10 Labirint
20.00 0.40 Dok. odd.: National Geographic
21.45 Knjiga mene briga (pon.)
22.05 Film: Blanche (pon.)
23.35 Dok. film: Temna stran meseca

Koper

13.45 Dnevni program
14.00 Čezmejna TV - TG R FHJK - deželne vesti
14.20 Euronews
14.30 Biker explorer
15.00 Piranski glasbeni večeri
15.25 Dok. oddaja: Mednarodna obzorja
16.20 Vesolje je ...
17.20 Srečanja v skupnosti Italijanov
18.00 22.50 Športna mreža
18.35 23.20 Vremenska napoved
18.40 22.30 Primorska kronika
19.00 22.15 Vsedanes - TV Dnevnik
19.20 Športne vesti
19.25 Trbiž 2009
20.05 Potopisi
20.35 Artevisione
21.05 Sredozemlje
21.35 Pogovorimo se o...
23.25 Športel
23.55 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)

Tv Primorka

8.00 1.00 Videostrani
9.00 10.00 Novice
9.05 21.30 Mozaik
10.05 17.20 Hrana in vino (pon.)
10.35 Videostrani z novicami vsako polno uro
18.00 Kultura
18.30 Glasb.: Med durom in molom (pon.)
19.45 Glasbeni premor
20.00 23.00 Dnevnik Tv Primorka, šport in vremenska napoved
20.30 Športni ponedeljek
22.30 Rally
23.30 Nad.: Jelena

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Dobro jutro: koledar in napovednik; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Prva izmena - 1. del; 10.00 Poročila; 10.10 Prva izmena - 2. del; 11.15 Poletni studio D; 11.30 Iz filmske zakladnice; 12.15 T'rko ljudi, t'rko čudi; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Morski val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Mavrica; 18.00 Mladi izvajalci; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 9.00-12.30 Poletni dopoldan in pol; 9.45 Reportaže; 10.00 Vtisi s poletnih prireditev; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakih; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 18.30 Radio je živ; 20.00 Glasbena razglednica; 20.30 Sotočja; 22.30 Večer brez kavča.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30,19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvonožcev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.00 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvonožcev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.40 Varčevalni nasveti; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 16.30 Evrožvenket; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 22.40 Etnofonija; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 6.50, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditev; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 10.10 Teren; 11.00 Ime tedna; 11.35 Obvestila; 12.20 Komentar ankete; 13.00 Danes do 13-IH; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.40 Glasbena uganka; 15.03 RS napoveduje; 15.15 Finančne krivulje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Lestvica RETRO; 17.10 Evrotip; 17.45 Šport; 18.00 Hip hop; 18.32 Knjižni namig; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.00 Cederama; 20.30 Top albumov; 21.00 Poslanci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 V soju žarometov.

SLOVENIJA 3

6.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrinek; 10.05 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.40 Kulturni globus; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 Intermezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Svet kulture; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Iz slovenske glasbene ustvarjalnosti; 18.00 Nove glasbene generacije; 19.00 Dnevnik; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija, 23.55 Lirični utrinek.

RADIO KOROŠKA

6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Divan; 18.006.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHZ)

Primorski dnevnik

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.z. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.eu
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.eu
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: ***http//www.primorski.eu/***
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347

Cena za Slovenijo: 1,00 €
Letna naročnina za Slovenijo 200,00 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643

Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990

OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6

KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%

NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasi@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Primorski dnevnik

Šport

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
sport@primorski.eu

ATLETIKA - 12. svetovno prvenstvo v Berlinu

Predzadnji dan v znamenju Poljakinje Wlodarczykove

Izboljšala svetovni rekord v metu kladiva - Tretje zlato (brez rekorda) za Bolta

Član jamajške ekipe Usain Bolt med predajo štafete Asafi Powellu ANSA

BERLIN - Jamajčan Usain Bolt je osmi, predzadnji dan 12. atletskega svetovnega prvenstva v Berlinu, ko je bilo sedem končnih odločitev, osvojil še tretje zlato v štafeti 4 X 100 m (37,31), tokrat brez svetovnega rekorda. Tega je zmogla Poljakinja Anita Wlodarczyk v metu kladiva (77,96 m), tretjega na SP po Boltovih tekih na 100 m (9,58) in 200 m (19,19). Tudi Jamajčanke so bile najboljše v štafeti 4 x 100 m (42,06), v skoku s palico je bil zlat Avstralec Steven Hooker (5,90 m), v skoku v daljino Američan Dwight Phillips (8,54), v teku na 5000 m pa Kenijka Vivian Cheruiyot (14:57,97). Kenijec Abel Kirui je za zlato z rekordom prvenstev pretekel 42,195 kilometra (2:06:54), srebro je v maratonu, prvi disciplini dneva, osvojil njegov rojak Emmanuel Kipchirchir Mutai (2:07:48, +0:54), bron pa Etiopijec Tsegay Kebede (2:08:35, +1:41). Na 42. mestu je s svojim najboljšim izidom na velikih tekmovanjih SP zaključil Roman Kejžar (2:20:25, +13:31). Predzadnji dan prvenstva so se za nastopom Kejžarja tudi končali slovenski nastopi na SP, ki so imeli vrhunec z zlato medaljo Primoža Kozmusa v metu kladiva, prvo v zgodovini slovenske atletike na SP.

Za Jamajko so rekord prvenstev v štafeti 4 X 100 m odtekli Steve Mullings, Michael Frater, Bolt in Asafa Powell; slednja sta v zadnji predaji zamenjala mesti glede na lanski svetovni rekord, ki ga je Jamajka dosegla 22. avgusta 2008 za zlato na olimpijskih igrah v Pekingu (37,10). Tedaj so tekli v naslednjem vrstnem redu: Powell, Nesta Carter, Frater in Bolt. Italija je s časom 38,56 zasedla 6. mesto.

Bolt je tako na lanskih OI znova osvojil tri najžlahtnejše medalje, vendar ne tudi s tremi svetovnimi rekordi. Kljub temu je več kot prepričljivo obdržal želo najuspešnejšega atleta na svetu; v dosedanjih šestih članskih nastopih na velikih tekmovanjih je »strela iz Jamajke«, ki je v petek praznovala triindvajseti rojstni dan, v dveh letih šestkrat osvojila zlate medalje. Na večni lestvici SP se je Bolt s tremi sprinterskimi zlatimi odličji pridružil Američanoma Mauricu Greenu (1999) in Tyson Gayju (2007), vendar ta dva nista na OI ali SP nikoli dosegla svetovnega rekorda. Tri medalje na enem SP je osvojil le še legendarni Američan Carl Lewis, ki je tako leta 1983 kot leta 1987 zmagal v tekih na 100 in 4 X 100 m ter v skoku v daljino.

Wlodarczykova je novo zgodovinsko znamko v kladivu s 77,96 m dosegla že v drugi seriji, ko je za 16 cm izboljšala prejšnji rekord (77,80 m), ki ga je Rusinja Tatjana Lisenko dosegla 15. avgusta 2006 v Tallinnu. Lisenkova je tokrat končala šele na šestem mestu (72,22 m). Wlodarczykova, ki je v prvi seriji vrgla 74,86 m, po drugi seriji vse do zadnje ni več metala, v šestem metu pa je vknjižila ničlo. Drugouvrščena Nemka Betty Heidler, branilka naslova, je največ vrgla prav v zadnji seriji, ko je postavila državni rekord (77,12 m), Slovakinja Martina Hrasnova pa je za bron največjo daljavo dosegla v peti seriji (74,79 m).

Italijani so tudi včeraj ostali brez kolajn. Pri skoku s palico se je Giuseppe Gibilisco uvrstil na 7. mesto. Na 5000 metrov pa je s 6. mestom presenetila Južna Tirolka Silvia Weissteiner.

Končne odločitve

MOŠKI

4 X 100 m: 1. Jamajka 37,31 (Steve Mullings, Michael Frater, Usain Bolt, Asafa Powell); 2. Trinidad in Tobago 37,62 (Darrel Brown, Marc Burns, E. Callander, Richard Thompson); 3. Velika Britanija 38,02 (Simeon Williamson, Tyrone Edgar, Marlon Devonish, Harry Aikines-Aryeetey); 4. Japonska 38,30; 5. Kanada 38,39; 6. Italija 38,54

maraton: 1. Abel Kirui (Ken) 2:06:54; 2. Emmanuel Kipchirchir Mutai (Ken) 2:07:48; 3. Tsegay Kebede (Eti) 2:08:35; 4. Yemane Tsegay (Eti) 2:08:42; 5. Robert Kipkoech Cheruiyot (Ken) 2:10:46; 6. Atsushi Sato (Jap) 2:12:05; 7. Adil Ennani (Mar) 2:12:12; 8. Jose Manuel Martinez (Špa) 2:14:04; 42. Roman Kejžar (Slo) 2:20,25

palica: 1. Steven Hooker (Avs) 5,90; 2. Roman Mesnil (Fra) 5,85; 3. Renaud Lavillenie (Fra) 5,80; 4. Maksim Mazurik (Ukr) 5,75; 5. Aleksandr Gripič (Rus) 5,75; 6. Damiel Dossevi (Fra) 5,75; 7. Giuseppe Gibilisco (Ita) 5,65, Steven Lewis (VBr) 5,65, Alexander Straub (Nem) 5,65

daljina: 1. Dwight Phillips (ZDA) 8,54; 2. Godfrey Khotso Mokoena (JAR) 8,47; 3. Mitchell Watt (Avs) 8,37; 4. Fabrice Lapierre (Avs) 8,21; 5. Greg Rutherford (VBr) 8,17; 6. Salim Sdiri (Fra) 8,07; 7. Gable Garenamotse (Boc) 8,06; 8. Christopher Tomlinson (VBr) 8,06.

ŽENSKE

5000 m: 1. Vivian Cheruiyot (Ken) 14:57,97; 2. Sylvia Jebiwott Kibet (Ken) 14:58,33; 3. Meseret Defar (Eti) 14:58,41; 4. Sentayehu Ejigu (Eti) 15:03,38; 5. Meselech Melkamu (Eti) 15:03,72; 6. Iness Chepkesis Chenonge (Ken) 5:06,06; 7. Silvia Weissteiner (Ita) 15:09,74; 8. Genzebe Dibaba (Eti) 15:11,12.

4 X 100 m: 1. Jamajka 42,06 (Simone Facey, Shelly-Ann Fraser, Aleen Baily, Kerron Stewart); 2. Bahami 42,29 (Sheniqua Ferguson, Chandra Sturrup, Christine Amertil, Debbie Ferguson-McKenzie); 3. Nemčija 42,87 (Marion Wagner, Anne Möllinger, Cathleen Tschirch, Verena Sailer); 4. Rusija 43,00; 5. Brazilija 43,13; 6. Velika Britanija 43,16; 7. Trinidad in Tobago 43,43; 8. Kolumbija 43,71

kladivo: 1. Anita Wlodarczyk (Pol) 77,96 svetovni rekord; 2. Betty Heidler (Nem) 77,12; 3. Martina Hrasnova (Slk) 74,79; 4. Kathrin Klaas (Nem) 74,23; 5. Zhang Wenxiu (Kit) 72,57; 6. Tatjana Lisenko (Rus) 72,22; 7. Jessica Cosby (ZDA) 72,17; 8. Clarissa Claretti (Ita) 71,56.

DANAŠNJI FINALI

ob 11.15 maraton, ženske; 16.15 daljina, ženske; 16.20 kopje, moški; 16.25 5000 m, moški; 17.00 1500 m, ženske; 17.25 800 m, moški; 17.50 4 x 400, ženske; 18.15 4 x 400, moški.

RUSIJA

Putin bo premeril tekališče

Ni kaj! Glasba ruske himne je enaka tisti nekdanje sovjetske, le besedilo se je spremenilo. Že zaradi tega in pa tudi zaradi Prešernovega verza »Največ sveta otrokom sliši Slave«, so udeleženci (redki) in udeleženke z napisom Russia nostalgično videni kot antagonisti nekega drugega sveta.

Nekdanja velesila ima doslej štiri zlate, od tega pa kar tri v hitri hoji, ki je z milejšo interpretacijo preozka specializacija, po ostrejši pa panoga z zelo majhnim odzivom, da bi dejanskega gospodarja postavljala v nekakšen splošen vrh atletike.

Vladimir Putin, ki ima med drugim nalogo, da občasno obiskuje prizorišča človeških tragedij in naravnih katastrof v svoji domovini, bi moral kaj kmalu obiskati tudi tabor ruske atletike in ji dati nekaj poguma. Zanimivo je, da ruske atletinje (primernih moških je le za ščepec), dokaj redno prihajajo na velika prizorišča z odličnimi krediti. Letos so državno prvenstvo izvedli v mestu Čeboksari, večkrat prej v Tuli, znani po odločilni bitki oklopnih vozil v drugi svetovni vojni. Časi, posebno na srednjih progah, so vedno izredni. In na mednarodnih prvenstvih? Iz vsega ni nič, ali skoraj nič. Svetovna rekorderka ostane brez odličja, najboljša na 800 metrov se ne uvrsti v finale, druga na domačem prvenstvu na 1500 m odigra v svetovni areni vlogo primerno za tragedijo. Kaj vsega se dogaja v Tuli ali Čeboksariju? Morda so načrtovalci nerodno narisali tekališče in je to za nekaj krajše. Premeriti napravo bi bila prav naloga za Putina.

Danes bosta na sporedu štafeti 4x400 m, ki sta nekoč veljali za merilo atletske moči neke države. Pri moških Rusov ne more biti, v ženski konkurenci pa si lahko obetamo srdit boj med Rusinjami in na papirju nekoliko boljšimi Američankami. Taki dvoboji so že večkrat predstavljali poper zadnjega dne tekmovanja in tako bo verjetno tudi danes ob 17.50.

Dolžina atletskih prog pa je kot kamenček v čevlju. Kaj če ne gre res za napako. V Italiji so pred leti kar tri svetovne rekorde na uglednih panogah 1500 in na milji dosegli v Rietiju. Enkrat je bil rekorden Anglež Steve Ovett, dvakrat pa Ažirec Nuredin Morceli. V resnici dva izvrstna tekača, ki sta kariero obogatila z rekordi tudi na drugih prizoriščih. Obstaja anekdota ameriškega 400-metraša Louisa Jonesa, ki je pred več kot 50 leti v Ciudad de Mexico tekel svetovni rekord 45"4. »Kdaj so zadnjič izmerili to progo?«, naj bi dejal takoj po objavi dosežka. Tedaj še niso poznali učinkov razredčenega zraka. Dolžino proge pa bi se dalo tu pa tam le preveriti.

Bruno Križman

FORMULA ENA

V Valencii Hamilton s prvega mesta

VALENCIA - Britanec Lewis Hamilton (McLaren-Mercedes) bo današnjo dirko za VN Evrope v Valencii (ob 14.00 po Rai1), 11. preizkušnjo svetovnega prvenstva formule 1, začel z najboljšega startnega položaja. Uspeh McLarna je dopolnil še Finec Heikki Kovalainen, ki je bil v včerajšnjih kvalifikacijah drugi. S tretjega mesta bo začel Brazilec Rubens Barrichello (Brawn-Mercedes). Iz druge vrste bo dirko začel še Nemec Sebastian Vettel (Red Bull), vodilni v SP Britanec Jenson Button (Brawn-Mercedes) je dosegel peti čas kvalifikacij, ob njem bo dirko začel še prvi Ferrarijev voznik Finec Kimi Raikkönen. Novinec, Francoz Romain Grosjean (Renault) je na svojih prvih kvalifikacijah dosegel 14. čas, slabše pa se je odrezal Luca Badoer. Testni voznik Ferrarija, ki v Valencii nadomešča poškodovanega Brazilca Felipeja Masso, je namreč obtičal že v prvem krogu kvalifikacij in bo dirko začel z zadnjega, 20. mesta.,

VSI BEŽIJO? - Po Rudežu je Olimpijo zapustil še center Mirza Begić. Begić je v Tivoliju nastopal zadnji dve sezoni, v evroligi pa je v povprečju dosegal po 11 točk in šest skokov. Kariero bo nadaljeval pri Žalgirisu v Litvi.

BURDISSO - Branilec argentinske nogometne reprezentance Nicolas Burdisso po petih letih zapušča vrste milanskega Interja in se seli k drugemu italijanskemu prvoligašu - Romi.

TRŽAČANI BOLJŠI OD SEŽANČANOV - Tržaški košarkarji so na prijateljskem srečanju premagali Kraški zidar iz Sežane. Končni rezultat je bil 62:58 (34:31). Najboljši strelec je bil Bocchini, ki je zbral 18 točk.

PO BENELUKSU - Tyler Farrar nadaljuje niz uspehov na dirki po Beneluksu, ki šteje za točke Pro Toura. Ameriški kolesar, član moštva Garmin, je na četrti etapi s finišem v belgijskem Libramontu porazil vse tekmece in utrdil skupno vodstvo, ko je vpisal že tretjo etapno zmago. Simon Špilak je zasedel 24. mesto, v skupni razvrstitvi je 34.

BRONASTA SLOVENCA - V francoskem Champagnacu te dni poteka člansko in mladinsko evropsko prvenstvo v poljskem lokostrelstvu. Slovenska tekmovalca Dejan Sitar s sestavljenim lokom in Mihael Kosec z golim lokom sta si vsak v svoji kategoriji pristreljala bronasti kolajni.

PORAZ GORICE - Izidi 6. kroga: Nafta - Interblock 0:1, Hit Gorica - Drava 1:2, Rudar - Celje 2:0; danes: 17.00 Olimpija - Domžale, 19.00 Maribor - Luka Koper.

ODBOJKA - Damir Kosmina je podpisal za nov klub

Ne bo igral v A1-ligi

Če bi ekipa Trieste Volley 2010 napredovala v B1-ligo, bi se vrnil v Trst - Igral bo za Porto Potenza

Želja, da bi igral v klubu A1-lige, se nekdanjemu Sloginemu odbojkarji Damirju Kosmini, ni izpolnila. Petindvajsetletni dvometraš iz Sesljana bo namreč svojo profesionalno pot nadaljeval v B1-ligi. Igral bo za klub Porto Potenza, ki je le nekaj kilometrov oddaljen od Loreta, oba kraja pa pripadata pokrajini Macerata. Razplet ni nepričakovan, saj je Damir že po koncu lanske sezone, ko je z Loretom kot rezervni korektor napredoval v A1-ligo, vedel, da je klub v finančni stiski. Kljub pomanjkanju denarja se je Loreto sicer naposled vpisal v najvišjo ligo, vendar je uvedel politiko varčevanja, zaradi česar je sestavil ekipo s skromnim igralskim kadrom, Kosminovo mesto pa je prevzel igralec iz bližnje Ancone, s čimer je klub precej prihranil na stroških za bivanje.

Damir Kosmina

»Na začetku mi je bilo sicer malo žal, da ne bom igral v najvišji ligi, čeprav menim, da se bo Loreto težko obdržal v A1-ligi. Po nekaj dneh treniranja v novem društvu pa sem zdaj popolnoma pomirjen in zadovoljen. Življenje v teh krajih že dobro poznam, moji soigralci iz kluba Porto Potenza so skoraj vsi že igrali na prvoligaški ravni, klub je ambiciozen, trener Pasquale Bosco, ki je prej vodil Falconaro, pa se mi zdi zelo kompetenten. Mislim, da se bomo borili za napredovanje,« je povedal Kosmina. Pomembno je tudi to, da ima v novem klubu zagotovljen status standardnega korektorja, pa tudi plača je boljša, kar ni nezanemarljivo, če vemo, da je v profesionalnem športu na tej ravni vse manj denarja. »V tej ligi sem prejel še nekaj drugih ponudb, med drugim me je vabil tudi Bibione, naposled pa sem se raje odločil drugače,« je še povedal Kosmina, ki smo ga vprašali tudi za mnenje o na novo zastavljenem projektu pri društvu Trieste Volley 2010. »Zdi se mi, da je ekipa dobra. Stefano Mari je za B2-ligo pravi luksuz, saj je lani na primer proti nam z Isernio igral v začetni postavi, podajalec Stefano Rigonat pa je bil moj soigralec v San Donaju. Če je z njegovim hrbtom vse v redu, je on zelo dober,« je še povedal Kosmina in dodal, da bi resno vzel v poštev možnost povratka v Trst, če bi ekipa napredovala v B1-ligo. (ak)

NOGOMET - Vnaprej igrani tekmi 1. kroga A-lige

Leonardov Milan začel »s pravo nogo«

Dva gola Pata - Fiorentina neodločeno z Bologno

Milanov nogometaš Ronaldinho je sinoči igral dobro

ANSA

BOLOGNA/SIENA - Prvi gol v novi sezoni A-lige je dosegel nogometaš Bologne Osvaldo, ki je v 24. minuti lepo z glavo premagal Fiorentininega vratarja Freya. Po golu se je Fiorentina opogumila in se večkrat nevarno predstavila pred vrati Bologne. Izenačujoči zadetek je v drugem polčasu dosegel Mutu, ki sicer ni v najboljši formi.

Leonardov Milan je v Sieni osvojil vse tri točke. Za Milan je oba zadetka dosegel Brazilec Pato. Medtem ko je v prvem polčasu Sieni uspelo izenačiti z Ghezzalom. Milan je igral solidno, z odločilno podajo pa se je izkazal Ronaldinho.

Siena - Milan 1:2 (1:1)

STRELCI: Pato v 29., Ghezzal v 34. in Pato v 48. min.

SIENA: Curci, Rossettini, Ficagna, Brandao, Del Grosso, Vergassola, Codrea (Ekdal), Fini (Reginaldo), Jarolim (Paolucci), Ghezzal, Maccarone. Trener: Giampaolo.

MILAN: Storari, Zambrotta, Nesta, Thiago Silva, Jankulovski, Gattuso (Ambrosini), Pirlo, Flamini, Ronaldinho, Pato, Borriello. Trener: Leonardo.

Bologna - Fiorentina 1:1 (1:0)

STRELCA: v 24. Osvaldo; v 64. min. Mutu.

BOLOGNA (3-5-1-1): Viviano; Raggi (Zenoni), Portanova (Moras), Britos; Vigiani, Mingazzini, Guana, Tedesco (Mutarelli), Valiani; Bombardini; Osvaldo. Trener: Papadopulo.

FIORENTINA (4-2-3-1): Frey; Comotto, Gamberini, Dainelli, Pasqual; Montolivo, Donadel (Jorgensen); Marchionni (Gobbi), Jovetić (Mutu), Vargas; Gilardino. Trener: Prandelli.

DANES: 18.00 Inter - Bari, 20.45 Catania - Sampdoria, Genoa - Roma, Juventus - Chievo, Lazio - Atalanta, Livorno - Cagliari, Palermo - Napoli, Udinese - Parma.

NOGOMET NA MIVKI

Leghissova »stotica« s kančkom grenkobe

Italijanska reprezentanca v nogometu na mivki je na včerajšnji odločilni tekmi superfinala evrolige 2009 na Portugalskem izgubila proti domači selekciji in se tako ni uvrstila v današnji finale. Italija, kapetan Michele Leghissa je včeraj odigral stoto tekmo z »azzurri«, je izgubila z 8:5, prvi gol je za »azzurre« dosegel Leghissa, ki je igral celo tekmo. Portugalska se bo v finalu pomerila proti Španiji. Italija pa bo igrala za 3. mesto proti Rusiji (ob 15.00 po Eurosport 2).

V VIDMU - Drevi

Udinese za uvod doma proti Parmi

VIDEM - Udinese bo nocoj (ob 20.45) na domačem stadionu Friuli gostil Parmo, ki je lani igrala v B-ligi. Trener videmskega prvoligaša Pasquale Marino svari svoje varovance, češ naj ne podcenjujejo gostov. »V A-ligi ni slabih ekip,« pravi Marino. Pri Udineseju so v letošnji sezoni obdržali lansko jedro ekipe in prev to bi lahko bilo - po mnenju Udinesejevega trenerja - glavno orožje furlanske ekipe. »Igralci se med seboj dobro poznajo in smo uigrana ekipa,« je prepričan Marino.

Marino bo na sredini igrišča najbrž zaupal Zimlingu. Nekaj možnosti, da stopita na igrišče v prvi minuti, pa imata tudi Morosini in Matute. V napadu bo začela trojica Pepe-Corradi-Di Natale. Ferronetti, Pasquale, Asamoah in Obodo so poškodovani. Parmin trener Guidolin bo v napadu zaupal Paloschiju in Biabanyju.

LETOS V A-LIGI

»Črno-rdeči« zagonetka, Eto'o pač ne

DIMITRIJ KRIŽMAN

Če je Inter v poslednjem Mancinijevem letu kazal znake upehanosti in komaj uspel zmagati odločilno tekmo (ne pozabimo, v igro je moral vstopiti dlje časa poškodovani Ibrahimović) in je lani s podobno zasedbo, a pod Mourinhovo taktirko spet pustil tekmece(a) na povsem varni razdalji, si tudi sam postavljam vprašanje: kaj se bo zgodilo letos, ko ni več Ibrakadabre? Ko sem v enem izmed redkih poletnih zappingov naletel na pravcato besedno mesarsko klanje na temo, ali je boljši Ibrahimović ali boljši Eto'o, sem si kar predstavljal, kolikim milijonom ljudi je to vprašanje kratilo poletni spanec. Meni ga ni, še posebno zato, ker sem glede te dileme hudo neobjektiven (ali pač?). Dva sta namreč igralca, ki sem ju videl igrati v živo, in sta me najbolj fascinirala. Eden je Vieira, ki sem ga videl v francoskem dresu igrati za Bežigradom v časih, ko je še bil vladar sredine igrišča. Drugi je ravno Eto'o, ki sem ga videl nekoč na Nou Campu in katerega pospešek ter obvladovanje žoge pri taki hitrosti je bila prava poezija. Tako sem avtomatično med tistimi, ki meni, da je v izmenjavi Ibrahimović - Eto'o Inter pridobil, tudi mimo zajetnega kupčka denarja, ki je v smeri Milana prišel kot bogat priboljšek.

Še bolj se mi zdi tako mnenje upravičeno, ko pogledam kako so trgovale ostale ekipe. Juventus, ki se je sicer modro odločil, da ne bo trošil astronomskih vsot, je za 30 milijonov (to pa je približno vsota, na katero je bil ocenjen Eto'o) pripeljal Diega, ki seveda individualno ne more zdržati nobene primerjave z nekdanjim golgeterjem Barcelone. Zanima me tudi, kako se bo v Italiji obnesel Cannavaro. V Španiji je v minulem letu bil deležen hudih kritik, ker je postal prepočasen. Nasprotnike je celo sezono vlekel za dres in temu primerno je bilo število rumenih in rdečih kartonov, ki jih je prejel. A verjamem, da ima Cannavaro v Italiji poseben status. Je prepoznaven obraz marsikatere reklame in nenazadnje je Neapeljčan. V duhu pomoči jugu je treba včasih ekscese ljudi izpod Vezuva obravnavati veliko bolj tolerantno in jasno je, da ni isto, če Cannavaro vleče za dres Eto'oja v Italiji ali pa Španiji.

Največja zagonetka (ali tudi ne) je Milan, ki je prodal žlahtnejše delčke sicer ne več delujočega kolesja. Razlaga prebarvanja rdečih številk v vsaj oranžne ima nedvomno svojo utemeljenost. Je pa res, da imena, ki naj bi vsaj delno zapolnila vrzeli, niso v skladu z nikakršno srednjeročno perspektivo. Skrivnosti v rdeče-črnem taboru je res veliko. Kako to, da so izbrali za trenerja popolnoma nepreverjenega Leonarda? Kaj se dogaja v nekoč toliko opevanem, zdaj pa že zloglasnem Milan Labu, v katerem uspejo igralce obdržati poškodovane po pol leta in več, ne da bi jim kakorkoli uspeli pomagati? In seveda se mi tu postavlja tudi mati vseh vprašanj: kakšne načrte ima z Milanom zdaj že 73-letni Berlusconi? Če se je v politiki povzpel prav s pomočjo Milana, bi lahko sklepali, da bo demobilizaciji Milana sledila tudi demobilizacija v politiki… Če bo Berlusconi res v kratkem izstopil iz nogometa, lahko to ocenim kot veliko škodo, kajti njegov Milan je hočeš nočeš bil motor napredka v italijanskem in tudi evropskem nogometu, tako iz tehničnega (Sacchi!) vidika, kot tudi ekonomskega. Kakšne bodo posledice v politiki je že drugo vprašanje, bojim pa se, da razplet ne bo tak, kot si ga predstavljajo njegovi nasprotniki.

Mimo svete trojice ostajajo ostalim komaj omembe vredne drobtinice, čeprav se recimo Lazio lahko že kiti z enim titulo. Roma se utaplja v 9-številčnih dolgovih, a je na varnem, kajti tudi uradno smo izvedeli, da je politično preveč pomembna, da bi jo doletelo kaj hujšega. Ne morem mimo Fiorentine, ki premore tudi v naših logih nemalo privržencev. Od vijoličastih bi bilo končno utemeljeno zahtevati malo bolj prodorno sezono na evropskem prizorišču. Če četrtfinale Lige prvakov ali zmaga v pokalu UEFA nista nemogoči za Sevillo, Werder ali Villareal, ne vem zakaj ostajata utopija za Fiorentino. Sorazmerno vlaganjem in tradiciji je celo Udinese uspešnejši od Fiorentine. Videmčani so pač hudo patetični na drugih področjih: brezplačen vstop za nezaposlene je pogojno hvalevredna poteza, razkriva pa zdaj že kar smešne težave s pridobivanjem gledalcev. Kot lani ob tem času lahko samo napišem, da s takim stadionom, kot je »Friuli«, bi tudi finale Lige prvakov postal drugorazredni dogodek. Če nanj postaviš Inlerja in Islo moraš praznino seveda polniti z brezposelnimi! Podjetnim Furlanom svetujem izlet v Maribor, kjer so arhitekturno zelo podoben stadion z atletsko stezo spremenili v biserček brez odvečnih metrov med igriščem in igralci.

(dimkrizman@gmail.com)

NOGOMET - Predstavitev ekipe

Štandreška Juventina bo v novi sezoni igrala pomembno vlogo

Juventinini nogometaši na včerajšnji predstavitvi ekipe v Štandrežu

BUMBACA

Včeraj so v Štandrežu uradno predstavili novo Juventino, ki bo v sezoni 2009-10 drugo leto zapored igrala v promocijski ligi.

Rdeče-beli, ki jih tudi letos vodi goriški trener Giovanni Tomizza, so začeli trenirati po velikem šmarnu. Prihodnji teden, v soboto, jih že čaka prva uradna tekma. Štandreška ekipa bo ob 17. uri na domači zelenici, v 1. krogu državnega pokala, gostila Pro Cervignano. V soboto, 5. septembra pa bo Juventina igrala v gosteh proti Pro Gorizii. V zadnjem, tretjem krogu bo Juventina igrala še proti Palmanovi.

JUVENTINA 2009-10

Vratarji: Giulio Furios (81), Max Iellina (85), Daniele Toppi (91); **obramba:** Massimo Masotti (81), Carlo Furlan (78), Emanuel Morsut (84), Eric Iansig (91), Tomas Pittia (90), Stefano Trevisan (91); **sredina:** Patrizio Gerometta (83), Alessio Giannotta (87), Mario Pantuso (86), Nejc Radovac (92), Davide Rosolen (91); **napad:** Stefano Marassi (91), Stefano Stabile (88), Alan Cadez (90), Giovanni Catanzano (88), Dario Kovic (70), Mattia Marini (84).

Trener: Giovanni Tomizza; **pomožni trener:** Alberto Saveri; **trener vratarjev:** Odone Pascolat; **maser:** Max Franco.

Batagelj novi kondicijski trener Vala

Odbojkarska ekipa Vala, moška C-liga, ima novega kondicijskega trenerja. Priprave, ki se bodo začele 31. avgusta, bo vodil izkušeni trener Oliver Batagelj (letnik 1962) iz Nove Gorice, ki je že anhovski Salonit in tržaški Adriavolley v A2-ligi. V zadnjih sezonah pa je treniral odbojkarsko ekipo Marchiol iz Prvačine in nogometaše novogoriškega Hita.

Košarka: Furigo k Venezii Giulii

Košarkar Gianantonio Furigo, ki je v lanski sezoni igral pri Boru v državni C-ligi, se je v novi sezoni pridružil miljski ekipi Venezia Giulia Basket, ki bo Borov in Bregov nasprotnik v C2-ligi.

M. Emili v Misanu Adriaticu s 3. mesta

Proseški motociklist Mitja Emili bo danes tekmoval na dirkališču v Misanu Adriaticu na peti preizkušnji trofeje Yamaha. Na včerajšnjih kvalifikacija si je Emili, ki je tretji na skupni lestvici, izboril tretji najboljši čas (1:43,861) in bo danes startal s tretjega mesta. Najboljši čas je dosegel Stefano Casalotti (1:43,458).

Obvestila

AŠD SOKOL pod pokroviteljstvom ZSŠDI organizira na odprtem igrišču v Nabrežini naslednje poletne priprave v košarki: Letniki 1998, 1999 in 2000 od ponedeljka 31. avgusta do sobote 5. septembra 2009 od 17.30 do 19. ure. Letniki 1996 in 1997 od ponedeljka 31. avgusta do sobote 5. septembra 2009 od 8. do 12. in 30. Urnike nadaljnih treningov bomo javili na pripravah.

ŠPORTNA ŠOLA POLET/KONTOVEL obvešča, da se bo jutri pričel brezplačni tečaj minibasketa za dečke in deklice letnikov '99, '00, '01. Vadba je na voljo vsem otrokom in se bo odvijala na odprtem igrišču na Kontovelu s sledečim urnikom: od ponedeljka do petka, od 17.00 do 18.00. Info: 338/5889958 (Andrej) in 340/4685153 (Erik).

ŠD KONTOVEL in AŠD SOKOL organizirata v sodelovanju z ZSŠDI odbojkarski kamp od ponedeljka, 31. avgusta do petka, 4. septembra od 8.30 do 16.00. Kamp je namenjen deklicam letnikov 2002-1996. Vpis neposredno pred začetkom kampa. Zbirališče bo v ponedeljek, 31. avgusta (ob 8.30) na igrišču na Kontovelu. Info: 3383277407 (Nicole) in 3397702957 (Anja).

ŠZ BOR Gimnastični odsek obvešča, da bodo potekale intenzivne priprave za vsa dekleta od 6. leta dalje, ki se že ukvarjajo z ritmično gimnastiko od 31.8. do 9.9. od 9. do 12. Informacije in prijave na tel. 3282733390 (Petra)

OK VAL in ZSŠDI prirejata od jutri do 28. avgusta v telovadnici v Štandrežu in od 31. avgusta do 4. septembra v telovadnici v Doberdobu odbojkarski kamp za deklice in dečke od 6. do 12. leta starosti. V Štandrežu bo potekal med 15. in 19. uro, v Doberdobu pa med 7.45 in 13. uro (brez kosila). Kamp bo vodil odbojkarski trener Leon Hrovat. Društvo bo poskrbelo za prevoz iz sosednjih občin; informacije in vpisovanje na tel. 3281511463 (Ingrid) ali 3932350925 (Sandro v večernih urah).

jasno | zmerno oblačno | oblačno | rahel dež | zmeren dež | močan dež | nevihte | veter | megla | rahel sneg | zmeren sneg | močan sneg | topla fronta | hladna fronta | okluzija | izobara | C središče ciklona | A središče anticiklona

Po prehodu fronte bodo danes s severovzhoda v deželo dotekali hladnejši in bolj suhi tokovi. Jutri in v torek se bo nad Sredozemljem zadrževal anticiklonski greben, zaradi katerega bomo imeli stanovitno vreme.

Hladna fronta se bo čez dan počasi pomikala nad osrednji Balkan. Od severovzhoda bo nad naše kraje dotekal hladnejši in spet bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.15 in zatone ob 19.59
Dolžina dneva 13.44

LUNINE MENE
Luna vzide ob 10.02 in zatone ob 21.01

BIOPROGNOZA
Sprva bodo najbolj občutljivi občasno še lahko imeli manjše vremensko pogojene težave, ki bodo dopoldne ponehale. V drugi polovici dneva bo vpliv ugoden.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja je 27,4 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m 23	2000 m 9
1000 m 17	2500 m 7
1500 m 12	2864 m 6

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu dosegel po nižinah 7, v gorah 7 in pol.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.02 najnižje -52 cm, ob 12.47 najvišje 53 cm, ob 19.06 najnižje -32 cm, ob 0.35 najvišje 20 cm.
Jutri: ob 6.22 najnižje -39 cm, ob 13.09 najvišje 48 cm, ob 19.49 najnižje -29 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi po prevladovalo jasno vreme, le ob obali bodo ob zori še možni posamezni oblaki, v gorah pa bodo pooblačitve možne v popoldanskih urah. Ob obali bo ponoči pihala močna burja, ki bo čez dan nekoliko oslabela. Najvišje temperature bodo nižje kot v prejšnjih dneh, ozračje bo neprimerno prijetneje.

Dopoldne se bo v notranjosti države še pojavljala nizka oblačnost, drugod bo že povečini jasno. Popoldne se bo povsod zjasnilo. Na Primorskem bo še pihala zmerna burja. Najnižje jutranje temperature bodo od 11 do 17, najvišje dnevne od 23 do 26 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

V nižinah in ob obali bo sončno in jasno vreme. V gorah bo zjutraj jasno, v popoldanskih urah pa delno oblačno. Ob zori bo ob obali pihal burin, ki se bo pozneje spremenil v lokalni veter.

Jutri bo pretežno jasno.

DOPIS IZ PARIZA - Strah pred novo gripo, a kako je z aidsom?

Pozabljena bolezen

Danes boleha za aidsom 33 milijonov ljudi, od katerih jih 22 milijonov živi v Afriki

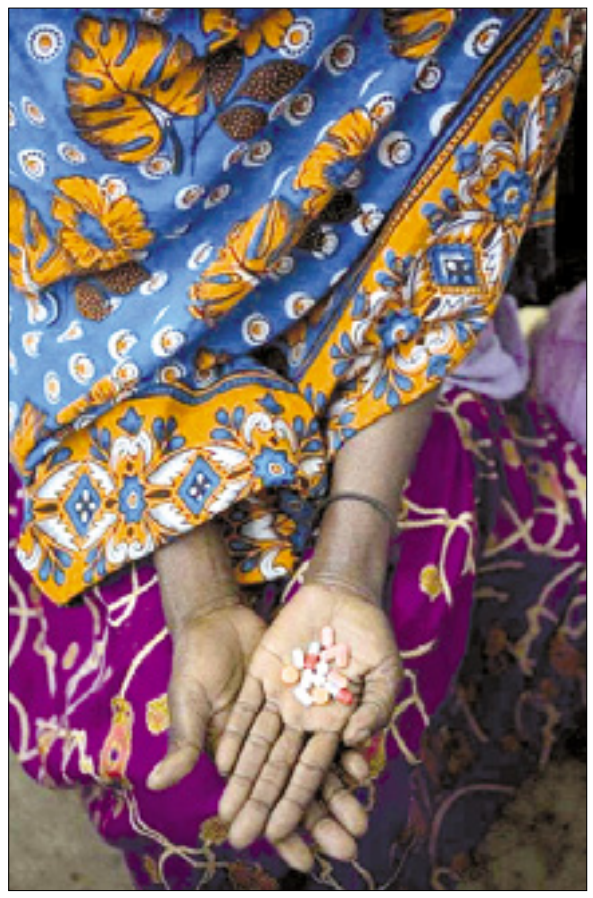

PARIZ - Počitnice in potovanja. Na železniških postajah in letališčih po zvočnikih ob tradicionalnih opozorilih o sumljivi zapuščeni prtljagi opozarjajo na simptome gripe A (H1N1) oz. nove gripe, ki je letos preplašila Zahod. Bolezen je takoj postala prioriteta pri raziskavah in cepivih, čeprav njena stopnja nevarnosti ni točno znana. Toda kaj! Gripa A grozi Zahodu in tudi če ni na vrhu lestvice smrtnih bolezni, je treba takoj ukrepati! Vse lepo in prav, vendar če gre denar v eno smer, ne gre v drugo. Kako je z aidsom, ki je do pred kratkim bil največja grožnja človeštvu in se o njem zadnje čase tako malo govori? Je nevarnost mimo? Je manj okuženih? Sploh ne! Razlika je, da je večina obolelih danes v Afriki.

Od začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja je za virusom HIV umrlo okoli 30 milijonov ljudi; Svetovna zdravstvena organizacija je to označila za eno največjih človeških katastrof. Danes boleha za aidsom 33 milijonov ljudi: 22 milijonov jih je v podsaharski Afriki, štirje milijoni živijo v Južni Aziji, 1,6 milijona v Južni Ameriki, 1,3 milijona v Severni Ameriki, 760.000 pa v Evropi. Dalje: vsako leto zboli za aidsom od 2,5 do 4 milijone ljudi. Večina so seveda v Afriki in so glede zdravljenja popolnoma odvisni od Zahoda. Na vrhu G8 v Gleneaglesu leta 2005 so se »vodilne« države obvezale za pomoč pri zdravljenju aidsa, na letošnjem vrhu G8 pa o tem ni bilo niti besede. V štirih letih je šlo vse v pozabo. Zahod je Afriki ponovno obrnil hrbet, ponovno ni držal dane besede. Neverjetno, ko je bolezen prešla na drugo stran ekvatorja, se je Zahod obrnil drugam; danes sta aktualni gripa A in seveda gospodarska kriza. Osem afriških držav je že opozorilo na pomanjkanje sredstev in v proračunu Globalnega sklada za boj proti aidsu za leto 2010 je že luknja. Kaj dela Carla Bruni-Sarkozy, ambasadorka Globalnega sklada za boj proti aidsu? So tovrstni nazivi le »people reklama«? Le kako se bo 3,4 milijona obolelih zdravilo? Ko je namreč aids pravočasno diagnosticiran in zdravljen, ni več smrtna bolezen. Danes umre za aidsom okoli 3 milijone ljudi na leto, večinoma v Afriki.

Pri vsem tem se lahko vprašamo, zakaj je največ okuženih prav v Afriki. Pomembno vlogo imata tu revščina in ignoranca; nekateri ne uporabljajo kondomov zaradi pomanjkanja sredstev, drugi zaradi moralnih predpisov Cerkve. Toda kako, da si ves kontinent nikakor ne opomore? Vse skupaj bi lahko primerjali z začaranim krogom in vzroke lahko iščemo v zgodovini in geografiji. Meje držav, ki so jih začrtali kolonizatorji, na primer ne upoštevajo etnične in klimatske stvarnosti, kot posledica nomadi ne morejo po vodo in pod isto streho so se znašle sovražne si etnije, kar je seveda predpogoj za vojne. Ko smo že pri vojnah: kdo prodaja orožje? Kdo ima tu interese? Veliko je protislovij in nejasnosti. Ne da bi zašli v podrobnosti, se tu lahko vprašamo le, ali bi Zahod odstopil del blagostanja tretjemu svetu. Bolj ustreza, da je Afrika sinonim rumenih nabiralnikov Karitas, denarnih pomoči, pomilovanja vreden svet, ki si sam ne zna pomagati. Prepad med razvitim in tretjim svetom je vedno večji.

Jana Radovič

BRUSELJ

Kampanja za medijsko pismenost

BRUSELJ - Evropska komisija se spopada z novim izzivom na področju informacijske družbe - povečanjem medijske pismenosti. Na pobudo Evropskega parlamenta je zato pred dnevi sprejela smernice, s katerimi države članice EU in medijski sektor poziva k spodbujanju medijske pismenosti po vsej Evropi. V nekaterih državah - npr. na Švedskem, Irskem in v Veliki Britaniji - je to že del šolskega učnega načrta.

Izobraževanje je v nacionalni pristojnosti držav članic EU, toda komisija je članice povabila k odprtju razprave o tem, kako bi lahko medijsko opismenjevanje dobilo vidno mesto v šolskih programih. Bolj kot so uporabniki medijev izkušeni in bolj kot so seznanjeni z delovanjem spletnega oglaševanja, bolje lahko zaščitijo svojo zasebnost. Medijsko bolj pismeni uporabniki bodo pogosteje iskali informacije o svoji kulturni dediščini in evropski kulturi, so sporočili iz Bruslja.

»Tisti, ki ne znajo uporabljati novih medijev, kot so spletne socialne mreže ali digitalna televizija, bodo imeli težave pri komuniciranju s svetom in bodo iz njega izključeni. Poskrbeti moramo, da bomo vsi medijsko pismeni, saj tako ne bo nihče izključen. Državljani nenehno prejemajo informacije. Vendar znajo nanje odgovoriti? Če bi znali uporabljati medije na kompetenten in ustvarjalen način, bi bili korak bližje novi generaciji demokratičnega sodelovanja,« je dejala evropska komisarka za informacijsko družbo in medije Viviane Reding.

Medijska pismenost je sposobnost dostopanja do medijev in medijskih vsebin, njihovega razumevanja in kritičnega vrednotenja ter komuniciranja v različnih kontekstih. Nanaša se na vse medije, vključno s televizijo in filmom, radiem in posneto glasbo, tiskanimi mediji, internetom in drugimi digitalnimi tehnologijami. (STA)

Nevaren verski poljub

SANTIAGO DE COMPOSTELA - Španska katoliška cerkev svetuje romarjem v Santiagu de Compostela, naj ne poljubljajo svetega Jakoba, ker se lahko okužijo s prašičjo gripo, poroča ameriška tiskovna agencija AP. Romarji že stoletja množično obiskujejo enega najbolj svetih katoliških mest - katedralo v Santiagu de Compostela, v kateri naj bi hranili ostanke apostola Jakoba, glavnega zavetnika Španije. V navadi je, da romarji poljubijo kip svetnika. Zaradi nove gripe pa se bo to očitno spremenilo. Cerkev je v katedrali celo odstranila blagoslovljeno vodo. (STA)

Skale uničile družino

LIZBONA - V nesreči na obali v letovišču Albufeira na jugu Portugalske, kjer se je v petek odtrgal del pečine, je po zadnjih podatkih življenje izgubilo pet portugalskih državljanov. Po poročanju portugalskih dnevnikov Jornal de Noticias in Correio da Manha so štiri žrtve članice družine iz Porta, in sicer oče, mati in dve hčerki. Zaročenec ene od hčera je hudo ranjen, peta žrtev pa je neka ženska iz Coimbre. Lažje sta se poškodovali še dve osebi. Na turiste na plaži Maria Luisa v Albufeiri v regiji Algarve je zgrmel del pečine, plažo in morje pa so pokopale skale.

Čuvaj zaprl turiste

VALENCIA - Muzejski čuvaj je 16 turistov zaprl v srednjeveško utrdbo v mestu Valencia. Tamkajšnje oblasti so sporočile, da je čuvaj predčasno nehal delati, zaprl vrata na stolp Torres de Quart in se odpravil domov, poroča nemška tiskovna agencija DPA. Zaprti turisti, ki so si ogledovali stolp utrdbe iz 15. stoletja, so prek klica v sili obvestili policijo. Gasilci so jim na pomoč prihiteli z lestvijo, na koncu pa je ni bilo treba uporabiti, saj so v sosednjem muzeju našli drugi ključ. Čuvaj je svoje dejanje opravičeval s slabim počutjem, mestne oblasti pa so odredile preiskavo, še piše DPA. (STA)